

Uvodnik

Jurij Paljk

"Live 8", Afrika in mi

"Pošljimo revščino v zgodovino!"
"Nočemo vašega denarja, ampak vas!"
"Nobenega izgovora ni več!"

To je samo nekaj gesel, ki so v soboto, 2. t. m., preplavila svet, saj nas je bilo več kot dve milijardi in pol, ki smo prisostvovali gotovo največjemu medijskemu dogodku, kar jih je kdajkoli bilo, odkar človek živi na Zemlji. Preko televizije, računalnikov, preko radijskih valov in prenosnih telefonov smo bili priče največjemu dogodku, ki je bil tokrat uperjen proti revščini v svetu. Dejstvo, da si ga je ogledalo zelo malo ljudi, ki živijo v Afriki, govori o nujni takega dogodka, ki je bil namenjen nam, srečnežem, ki živimo v najbolj bogati družbi vseh časov na Zahodu.

"Live 8" je bil naslov desetim pop in rock koncertom na različnih krajih Zemlje, po dvajsetih letih ga je ponovno priredil nekdanji glasbenik, pravzaprav "panker" Bob Geldof, ki je s prvimi, zares prvim planetarnim koncertom "Live Aid" pred dvajsetimi leti presenetil svet in nepreklicno opozoril ves razviti zahodni svet na revščino, na smrt v črni Afriki, na dejstvo, da vsake tri sekunde v Afriki umre otrok, da na dan samo zaradi komarjev v Afriki umre tri tisoč otrok, kot je v soboto vsemu svetu povedal vodja irske skupine U2 Bono, ko je s še bolj slavnim "beatlom" Paulom McCartneyem začel koncert in v trenutku prepričal milijone po svetu. "Pravijo, da nobena pesem in noben "rocker" ne more spremeniti ničesar, a to ni res! Če smo rešili samo eno človeško življenje, smo naredili našo dolžnost in tudi zato smo se kot rock skupina za to priložnost ponovno združili!" sta bila jasna Nick Mason in David Gilmour, člana legendarne skupine Pink Floyd, ki je iz londonskega Hyde Parka v soboto zvečer s svojo glasbo ponovno očarala ves svet. In tako je bilo povsod po svetu, prav povsod po svetu, od Japonske do ZDA, kjer se je v Filadelfiji zbralo več kot milijon mladih, ki so vsake tri sekunde tlesknili s prsti z "rapperjem" Willomom Smithom, vsake tri sekunde zato, ker vsake tri sekunde umre otroček v Afriki.

Glasbeniki so se združili, da bi osem najbolj mogočnih in najmočnejših politikov Zahoda ter ruskega predsednika, ki so se srečali v sredo, 6. t. m., na Škotskem, prepričali, naj pomagajo Afriki, predvsem pa naj odpišejo afriškim in drugim revnim državam dolg, ki je za najbolj revne države kot zanka okrog vratu, Damoklejev meč, ki onemogoča vsak pogled v prihodnost, kaj šele razvoj. Sveti oče Benedikt XVI., ki se zaveda pomena sodobnih sredstev obveščanja, je kardinalu in vodji katoliške Cerkve v Veliki Britaniji msgr. Keithu Patricku O'Brienu poslal posebno poslanico, v kateri mu je sporočil, da je bil duhovno blizu vsem, ki so se v Edinburgu na Škotskem udeležili pohoda proti revščini, več kot dvesto tisoč jih je bilo. Poslal je pozdrav vsem, ki so se zbrali, da bi pomagali vsem "bratom in sestram, ki trpijo v neznosni revščini".

Papež je v svoji poslanici poudaril, da je Bog namenil Zemljo in njene dobrine vsem ljudem in bi "prav zato morali prebivalci bogatih dežel vzeti nase dolg najbolj zadolženih revnih držav in izvajati pritisk na svoje politične predstavnike, da bi se začel uspešen boj proti revščini v svetu, še posebej v Afriki." V sporočilu svetega očeta je bilo še zapisano, da papež moli za vse, ki se bodo sestali v škotskem mestu Gleneagles, "da bi pošteno opravili svojo nalogo in bi se zavzeli za pravičnejšo porazdelitev bogastva v svetu!"

Za to je šlo pri največjem koncertu vseh časov, prav za to in ne za razkazovanje gub in let ostreljih rock pevcev. Za boj proti revščini gre! Dejstvo, da je italijanska država vzela davek IVA od vsakega evra, ki smo ga preko telefonskih klicev poslali za revne v svetu, pa govori o tem, koliko poti bo še potrebno prehoditi, da bo solidarnost postala zares planetarna. Taka, kot je bila v soboto rock in pop glasba!

35. Festival narodno-zabavne glasbe v Števerjanu

Foto Bumbaca

Slovesno ob 60. obletnici slovenskega povojnega begunstva

"Za domovino ni meja!"

Samostojna Slovenija je rezultat prizadevanj Slovencev tako doma kot po svetu in tega ne smemo pozabiti, je na nedeljski slovesnosti ob 60. obletnici povojnega begunstva, ki jo je v Cankarjevem domu v Ljubljani minulo nedeljo pripravila organizacija Slovenija v svetu (SVS), povedal predsednik slovenske vlade Janez Janša.

Janša je v svojem govoru posebej izpostavil pomoč izseljencev v času osamosvajanja. "Za njihovo pomoč pri mednarodnem priznanju samostojne Slovenije, ko so svoja zunanja ministrstva dobesedno zasuli z zahtevami po takojšnjem mednarodnem priznanju Slovenije, jim ne bomo nikoli dovolj hvaležni," je dejal Janša in se ob tej priložnosti javno zahvalil v imenu slovenske vlade.

"Mineva 60 let od konca druge svetovne vojne in vsega, kar je vojna in v njenem okviru izvedena komunistična revolucija prinesla v svojem zaključku in posledicah. Ena od posledic so bili tudi desetisoči naših rojakov, prisiljeni v begunstvo in izseljenstvo," je dejal Janša in dodal, da je ta val beguncev "domovini in narodu vzel velik del najposobnejše gospodarske in kulturne elite, po tragedijah v preteklih desetletjih pa še dodatno oslabil slovensko narodovo telo".

Spomnil je na selitve Slovencev v času industrijske revolucije, ko je država med letom 1880 in prvo svetovno vojno izgubila skoraj četrtino prebivalstva. Omenil je še selitve beneških Slovencev, selitve po koncu obeh svetovnih vojn ter selitve v 60. letih, ko je Jugoslavija odprla meje z Evropo.

"Med rojaki, razseljenimi po svetu, so bili naši najambicioznejši predniki," je dejal Janša in dodal, da se moramo Slovenci v veliki meri zahvaliti prav izseljencem, saj so ob vrnitvi poleg kapitala domov prinesli tudi nove gospodarske poglede in tehnične izkušnje. Ob koncu je Janša poudaril, da obstaja skupna odgovornost tako Slovencev v Republiki Sloveniji, pripadnikov manjšin v Italiji, Avstriji in na Madžarskem in vseh Slovencev po svetu za ohranitev in razvoj slovenstva. "Prejšnja oblast je hotela v veliki meri na tem področju nadaljevati z nekdanjo jugoslovansko politiko. Sedanja vlada se zaveda velikega prispevka Slovencev v zamejstvu in po svetu k nastanku demokratične in svobodne Slovenije. Dobro prihodnost ima samo tista in takšna Slovenija, ki jo bodo vsi Slovenci čutili kot svojo domovino," je zbranim izseljencem dejal predsednik vlade.

Uvodoma je udeležencem slovesnosti spregovoril še Božidar Fink, Slovenec iz Argentine. "Danes lahko z vso pravico pred domačo javnostjo izrazimo misli rojakov, ki so bili prisiljeni pred komunističnim režimom pobegniti v tujino. Velika hudobija ne more biti izbrisana iz naše zavesti, ker resnica še ni zblestela," je dejal Fink.

Srečanje SVS se je začelo v soboto s tradicionalnim simpozijem v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu v Ljubljani. Na simpoziju, ki so ga posvetili razpravam o prispevku slovenskih beguncev pri utrjevanju narodne zavesti v zamejstvu, so sodelovali časnikar Ivo Jevnikar iz Trsta, dr. Janko Zerzer iz Celovca ter dr.

Andrej Vovko iz Slovenije. Popoldan so organizirali še romanje z mašo v Kočevski rog.

"Slovesnost izročitve palija poteka na izseljensko nedeljo, ki ima v letošnjem letu še poseben poudarek. Spominjamo se namreč dogodkov sredi leta 1945, ki so življenjsko zaznamovali tudi mnoge od vas. To ni bil samo konec 2. svetovne vojne, ampak tudi čas najhujšega eksodusa slovenskega prebivalstva, ki je bežalo pred rdečo zverjo komunizma. Po zgledu in pod vplivom velikih sovjetskih bratov je bila nesreča okupacije naše dežele, zlorabljenosti za izpeljavo revolucije in prevzema oblasti. Zgodovinski podatki vedno jasneje kažejo zaporedje dogodkov. Zasedba domovine je bila priložnost za učinkovito "čiščenje" vsega, kar bi nasprotovalo kasnejšim revolucionarnim ciljem. Prvi partizanski strel ni bil sprožen proti okupatorju, ampak proti Slovincu. Tudi v nadaljevanju je bilo vedno več civilnih žrtev, uglednih in vplivnih mož in žena, ki so ponoči izginjali in za mnoge še danes ne vemo, kje so pokopani. Najhujša tragedija pa se je zgodila po končani vojni, ko so tisoči naših mož in fantov, brez sodbe ali dokaza krivde, bili zverinsko umorjeni in počivajo v brezštevilih breznicah in jamah širom slovenske zemlje. Bog je poskrbel, da so kljub strogo varovanemu molku ostale nekatere priče, ki so posredovale resnico v svet. Velik del naših rojakov pa je moral v tujino, da so si rešili golo življenje. Izgubili so vse. Nihče pa jim ni mogel vzeti vere in medsebojne solidarnosti, ki jim je pomagala, da so našli nov dom in se tudi v tujem svetu postavili na noge. Vseskozi pa so nosili v sebi hrepenenje po slovenski zemlji, iz katere so bili tako kruto iztrgani," je med drugim dejal msgr. Alojz Uran, nadškof ljubljanski in slovenski metropolit, ko je minulo nedeljo nagovoril zbrane vernike na posebni slovesnosti, na kateri so mu podelili palij.

Pogovor

Aleksandra Posillipo govori o mladih, današnjih otrocih, Cerkvi, veri in načrtih.

3

Beatifikacija Karola Wojtyły

Uradno se je začel postopek za razglasitev za blaženega pokojnega papeža Janeza Pavla II.

5

Sedemdesetletnica na Koroškem

Pred dnevi je znani slovenski koroški kulturni delavec dr. Pavel Apovnik praznoval visok življenjski jubilej.

12

Prejeli smo

Izjava o reformi višjih srednjih šol

Člani profesorskega zbora Državnega znanstvenega liceja "France Prešeren" v Trstu izražamo svojo zaskrbljenost zaradi sedanjih reformnih načrtov, ki med dijaki povečujejo razlike v možnostih, šibijo vlogo javnega šolstva in prizadevajo tudi slovenske šole v Italiji. Pričakujemo pozitivne reformne izbire, ki bodo ovrednotile dobre strani šole in ustrezale sodobnim potrebam in razvojnim perspektivam.

Člani profesorskega zbora Državnega liceja "France Prešeren" v Trstu, zbrani na seji dne 14.6.2005, se pridružujemo dokumentu profesorskih zborov šol z italijanskim in s slovenskim učnim jezikom v tržaški pokrajini, ki smo ga dopolnili z naslednjo, 13. točko:

"Sedanje reformne smernice so v nasprotju s specifičnimi

potrebami in razvojnimi perspektivami slovenskih šol v Italiji in ogrožajo nekatere njihove pomembne pridobitve. Pri načrtovanju vsakršne šolske reforme je zato potrebno upoštevati sledeče:

a) sodelovanje profesorskih zborov pri sprejemanju reforme in šolska avtonomija sta še posebno pomembna za manjšinske šole, ki morajo odigrati vlogo subjekta;

b) slovenske šole v Italiji že dolga leta izvajajo vrsto eksperimentalnih programov in imajo bogate izkušnje izmenjav z mnogimi italijanskimi šolami, šolami v Republiki Sloveniji in pri evropskih mednarodnih projektih ter sodelovanju z drugimi ustanovami, tako na kulturnem in športnem področju kot pri načrtih dijaške delovne prakse in specifičnega tehničnega usposabljanja; prenavo šole je treba

graditi na teh izkušnjah; c) manjšinska stvarnost je prav tako kompleksna, družine in dijaki morajo imeti čim širše možnosti izbire, zato je treba zagotoviti razvejano mrežo šol s slovenskim učnim jezikom in vse temeljne smeri izobraževanja, za kar smo tudi ob tej priložnosti pripravili vložiti svoj trud in strokovnost; pozorno je treba ravnati pri doledjevanju učnih ur, tudi glede na to, da je na šolah s slovenskim učnim jezikom s slovensko in italijansko kot predmetoma tedenski urnik povečan;

Č) tudi v manjšinski šoli je skrb za široko temeljno izobrazbo zelo pomembna:

- za kritično državljansko rast in narodno identiteto, ustvarjalno sožitje,

- multikulturno naravnost in enakopravnost."

Zato kot šolniki in državljani zahtevamo umik zakona 28.marca 2003, št. 53 in z njim povezanih odlokov.

Člani profesorskega zbora državnega znanstvenega liceja "France Prešeren" v Trstu

Trst, 14. junija 2005

26. junija 1945 v San Franciscu

Ob 60-letnici ustanovitve OZN

Potreba po trajni in široki mednarodni organizaciji, katere cilj naj bi bil posredovati v sporih oziroma jih preprečevati, je v vsej svoji aktualnosti dozorela po izredno kruti in krvavi prvi svetovni vojni. Pobudo zanjo je dal takratni ameriški predsednik Woodrow Wilson, ki je že med trajanjem vojne objavil svojih znamenitih štirinajstih točk, na osnovi katerih naj bi se po vojni vzpostavil trajen mir, in to s posebnim ozrom na Evropo. Tako je bilo na mirovni konferenci v Versaillesu (pri Parizu) 28. aprila 1919 formalno ustanovljeno Društvo narodov za zagotovitev miru, kolektivne varnosti in politične neodvisnosti vseh držav članic. K Društvu je takrat pristopilo 32 držav, med temi tudi novoustanovljena država oz. kraljevina Slovencev, Hrvatov in Srbov (SHS). Pozneje sta se pridružili tudi Nemčija in Sovjetska zveza. A že leta 1933 sta iz njega izstopili Japonska in Nemčija in leta 1937 še Italija (zaradi proti njej uvedenih gospodarskih sankcij po napadu na Abesinijo).

Društvo je imelo sedež v švicarski Ženevi in je leta 1936 štelo 36 članic. K njemu pa niso pristopile ZDA, ker ameriški senat ni ratificiral versajske pogodbe, na katero je bila vezana ustanovitev Društva narodov.

Po odločilnem posegu ZDA v drugo svetovno vojno so odpadli razlogi za njihov izolacionizem. Sam predsednik Franklin Roosevelt je dal pobudo za ustanovitev mednarodne organizacije, ki bi nasledila Društvo narodov. O tem so predstavniki takratnih velesil razpravljali na več zaupnih srečanjih med vojno in po več mirolojubnih deklaracijah od 1941 dalje do vključno Jaltske konference februarja 1945 je bila omenjena organizacija dejansko ustanovljena v času med 25. aprilom in 26. junijem 1945 v San Franciscu v Kaliforniji. Zadevno ustavno listino je podpisalo 50 držav (med temi tudi vojna Jugoslavija), katerim se je kmalu nato pridružila Poljska, tako da je bilo vseh ustanovnih članic 51. V veljavo je stopila 24. oktobra istega leta, zato se tega dne uradno praznuje dan

Združenih narodov. Generalna skupščina OZN se je prvič sestala spomladi leta 1946 v Londonu, kjer so sklenili, da se njen sedež prenese v New York. Tu so potem za njene potrebe zgradili znano Steklo palačo.

Italija je bila v Združenih narode sprejeta leta 1955. Število članic se je v naslednjih desetletjih stalno povečevalo, zlasti po razglasitvi neodvisnosti številnih afriških in azijskih kolonij, in nazadnje po obnovitvi oziroma nastanku novih neodvisnih držav po razkroju Sovjetske zveze in Jugoslavije v 90. letih minulega stoletja. Danes je v OZN 191 držav, kar pomeni skoraj vse obstoječe države in države na naši zemeljski obli.

Združeni narodi so v svoji 60-letni zgodovini odigrali posebno pomembno vlogo pri ohranjanju miru v svetu in preprečevanju spopadov, akoravno niso bili vedno dovolj učinkoviti in so si nakopali tudi pikre očitke in kritike. Posebno posredovalno vlogo so imeli v obdobju t.i. hladne vojne med Ameriko in Sovjetsko zvezo. V zadnjem obdobju pa so zašli v krizo, ker se je porušilo nekdanje ravnesveje moči med glavnima velesilama (ZDA in Rusijo). Na svetovnem prizorišču so kot edina velesila ostale ZDA, kar se politično in drugače odraža tudi v delovanju struktur OZN. Levji delež odločanja si danes lastijo ZDA, in to še posebno po znanem napadu mednarodnega terorizma leta 2001. Zadnji vojaški poseg v Iraku mimo okrilja OZN je stvaren odraz spremenjenih razmer, katerim se bodo morale prilagoditi strukture in oblike odločanja v okviru OZN. V tem pogledu bo zelo pomembno jesensko vrhunsko zasedanje Združenih narodov, na katerem bodo morali svetovni voditelji odločiti o predlaganih spremembah oz. reformah za nadaljnji razvoj te največje svetovne organizacije, ki jih je pripravilo generalno tajništvo.

Na osrednjem sedežu OZN v New Yorku je bila minulega 26. junija sklepna spominska slovesnost ob 60. obletnici podpisa njene ustanovne listine, ki pa ni pritegnila želene pozornosti, kot bi jo zaslužila. Tudi to je značilen odsev sedanje krize v delovanju OZN.

Alojz Tul

Blížnji vzhod

Zmaga skrajne nazadnjaške struje v Iranu

Izvolitev Mahmuda Ahmadinejada za novega iranskega predsednika kljub vsemu ni veliko presenečenje. Čeprav se je teheranski župan v končni balotazi soočil z izkušenim bivšim predsednikom Hashemijem Alijem Akbarom Rafsanjanijem (na sliki), je bilo zmago ultrakonservativca mogoče napovedati. V svojem programu je namreč uspel združiti konservativne elemente verskih krogov in obljube o izboljšanju življenjskega standarda najrevnejših članov iranske družbe, kar je očitno zadostovalo, da se je večina volivcev izrekla zanj. Zmaga Ahmadinejaja je še posebno za Zahod slaba novica, ker izključuje katerokoli možnost, da bi Iran ustavil svoj jedrski program, nikakor pa ni nepričakovana. V mnogih državah, ki so se po 11. septembru znašle na washingtonskem spisku "osi zla" (ameriške sile pa še niso okusile), je bilo v zadnjih letih mogoče jasno zaznati trend, ki gre v smer skrajnih izbir. Iranci so verjetno menili, da velja v trenutku mednarodne negotovosti žrtvovati oz. za nedoločen čas prestaviti izvajanje politič-

nih reform in raje zaupati tistim politikom, ki jim dajejo občutek večje moči in odločnosti. Taka izbira, ki je po svoje

razumljiva, nosi v sebi veliko nevarnost, saj resno ogroža razvojni proces v državah islamske veroizpovedi, ki jih vsekakor ne gre a priori istovetiti z nazadnjaškimi verskimi fanatikami. Ameriške grožnje Iranu so torej dosegle "preventivno" dodatno zaostroitev v deželi, ki je na področju reform

končno začelnjala stopati na pot zdravega, na lokalnih tradicijah osnovanega napredka. Glede bivšega župana iranske

prestonice velja ob koncu omeniti tudi tole. Potem ko se je njegov obraz pojavil na vseh svetovnih televizijskih mrežah, so se med bivšimi talci ameriške ambasade v Teheranu kmalu razširile govoriče o tem, da je novi iranski predsednik zelo podoben enemu izmed študentov, ki so jih v imenu Homeinijeve revolucije ugrabili (8. novembra 1979) in jih nato končno izpustili (20. januarja 1981).

Ameriška vlada je že sprožila preiskavo. Ko bi bile domneve potrjene, bi se Bushova vlada morala resno zamisliti nad posledicami svoje zunanje politike: diktatorje sta namreč nadomestila le kaos in anarhija, reformatorje pa - kot kaže ekstremisti. Ko bi nad Iranom ne visel Damoklejev meč ameriškega napada, bi se prebivalci nekdanje Perzije morda odločili drugače.

Erika Hrovatin

Pobuda za postavitve spomenika msgr. Kazimirju Humarju

Slovenski duhovniki, Novi glas, Katoliško tiskovno društvo, Kulturni center Lojze Bratuž, Zveza slovenske katoliške prosvete in Slovenska zamejska skavtska organizacija iz Gorice nameravajo prihodnje leto, ko se bomo spomnili 5. obletnice smrti msgr. Kazimirja Humarja, duhovnika, vzgojitelja, časnika, kulturnega delavca in organizatorja, postaviti v spominskem parku ob Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici doprnski kip. Zato pozivajo vse, ki so pokojnega msgr. Kazimirja Humarja poznali in cenili, naj darujejo sredstva za izdelavo bronaste doprnske kipa. Denar zbiramo tudi v našem uredništvu in upravi. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. 0481 533177.

Za postavitev spomenika dr. Kazimirju Humarju so prispevali: družina Špacapan 100,00 evrov; D.P. 100,00 evrov; N.N. 100,00 evrov; Anton Lazar 100,00 evrov; Franka Žgavec 100,00 evrov; L. in A. Bratuž 200,00 evrov.

Povejmo na glas

Preveč poročanja le o slabih stvareh?

Upravičeno si kdaj pa kdaj zaželimo, da ne bi bili iz časopisja in televizije tako rekoč vsak dan zasuti s slabimi novicami. Večina jih je obremenjujočih in zdi se, kot da zavzemajo vse več prostora. Tako zvani normalni dogodki očitno v dovoljšnji meri ne pritegujejo, lepe in zares srečne stvari so verjetno po isti logiki ocenjene za prelepe, nerealne in s tem neverodostojne. In slabe novice so zares obremenjujoče: dovolj se je spomniti umorov v družinskem krogu, maščevanj nad partnerjem, ki je odšel ali odšla, posilstev s posebnim poudarkom na priseljencih, prometnih nesreč na cestah, železnica in v zraku, najbolj tistih s smrtnim koncem oziroma z mladimi žrtvami. Dovolj se je spomniti naravnih katastrof z neurji, poplavami in sušo, poročil o revščini v svetu in umiranju otrok, o desetletnih otrocih, ki delajo kot odrasli, o vojni v Iraku, vsak dan novih pobitih, da ne govorimo o aferi z ugrabljenim milanskim imamom, ki je bil odpeljan v Egipt, ker je tam mučenje v zaporih dovoljeno in bo torej mogoče priti do novih podatkov o terorističnih mrežah. Dovolj se je tudi spomniti vsedravnega političnega prizorišča, ki zdaj z grobimi izjavami, drugič spet z razdiranjem bodisi enega bodisi drugega političnega pola ne vliva posebnega zaupanja, da sploh ne govorimo o "nenadnem" izbruhu ekonomske krize, ko mediji kar tekmujejo, kateri med njimi bo posredoval več dokazov o padcu življenjskega standarda, potem ko je bilo še do včeraj vse dobro in uspešno. Z eno besedo: v glavnem vse slabo in ved-

no slabše in vsi, kot da tovrstna sporočila sprejemamo in se z njimi strinjamo.

Pri tem pa je nekaj vendar treba priznati: tako zvane slabe novice niso izmišljene, odražajo svet, kakršen je in kako po napisanih in nenapisanih pravih deluje. Zato ne bi bilo prav, ko bi slabe novice cenzurirali, saj bi se nam potem zdelo, da se nasilje nikjer ne dogaja, da ni revnih in lačnih otrok, da nikjer ne pustošijo vojne in da so ceste varne - umaknitev slabih novic nas bi torej do konca uspavala in živeli bi v varljivem prepričanju, da je vse v redu in prav. Kar pa je narobe z zasipavanjem nas vseh s senčnimi stranmi življenja, je dejstvo, da z njihovim prevlado zamira pozitivna vizija življenja. Na moči izgublajo tista prepričanja, ki bi morala na vse, kar je slabega, odločno odgovoriti: da bi bilo manj nasilja v osebnem življenju, da bi se odločneje spopadli z uničevanjem okolja, ki povzroča večji del naravnih nesreč, da bi se resno zavzeli za zmanjšanje, če že ne za odpravo revščine v svetu in da bi predvsem zastavili vse sile, da bi bilo manj vojn, ki so osrednji vir vseh vrst zla, uničenja in trpljenja.

In tega prepričanja v odpravljanje tegob, ki pestijo človeštvo, poročanje zgolj o slabih dogodkih ne omogoča, narobe, slej ko prej ga šibi ali celo povsem izničuje ter nas odmika od pravega delovanja. Še več, spreminja nas v neme opazovalce, ki smo v nesreče vseh vrst vse bolj zasvojeno zamaknjeni.

Janez Povše

Na dnu...

Krave, Evropska unija in rodnost

Na prvi pogled nima Evropska unija ničesar skupnega s kravami in rodnostjo, a samo na prvi pogled.

Marsikdo pri nas namreč ne ve, da francoska krava, imenujmo jo Cherie, dobi od Evropske unije samo zato, ker je francoska krava, vsak dan po dva evra iz skupne zakladnice Evropske unije, kar je vsakemu normalnemu človeku gotovo nezasišana stvar, vsakemu človeku naših dni pa bi moral vsaj alarmni zvonec v glavi zazvoniti, ko to sliši, če je že za vse drugo otopel.

Francoska kravica Cherie, krava Sivka po naše, dobi torej dva evra na dan, kar je veliko več, kot je mesečna plača reveža v Kongu, da ne govorimo o drugih stvareh. Naš prijatelj misijonar Danilo bi z dvema evroma gotovo hranil deset otrok vsaj pet dni.

Tudi druge krave v Evropski uniji dobijo nekaj dotacije na dan, tudi zato, da lahko potem moj sose, furlanski kmet Tunin, s kravami pridela odločno preveč mleka (evropske kvote mleka so sveta stvar, francoske krave so dogma!), ki ga potem, da ga ne bi žival v odtočni jarek, raje daje prašičkom, ki pridno rastejo, a prašičkov, ki hitro zrastejo v prave prašiče, ne sme prodajati, ker ni prašičerejec, in zato Tunin zelo naskrivaj, (Tu mi pride na misel prijatelj Marko: "Kmet je vendar kmet in lolo je vedno in samo lolo!"), kolikor more seveda, prašiče krije in hrani vso sosesko s sicer zares odličnimi furlanskimi salama-mi. Drži se navodila sedanjega predsednika italijanske vlade, ki nam državljanom naroča, naj se v današnji gospodarski krizi znajdemo, kot vemo in znamo, zraven tudi dodaja, da je delo na črno resnično bogastvo Italije!

Vse v redu torej s Tuninom in njegovimi salama-mi! Tudi za pridelavo sira ne sme Tunin vsega mleka uporabiti.

Kvota je kvota! Evropska kvota pa sploh! Če francoska krava Cherie kaže na to, da je nekaj narobe z Evropsko unijo, ki jo vodi ogromna in samozvana ter nesramno pretirano plačana politična elita in birokracija, ki raje kot o rodnosti otrok debatira o tem, koliko naj dobi vsak dan francoska kravica Cherie in koliko slovenska kravica Sivka, ali pa raje debatira o tem, kakšen naj bo evropski zavojček kave in kakšen čokolade, kot pa da bi se ukvarjala z jalovostjo svojih državljanov, potem je nekaj hudo narobe s to Evropsko unijo, ki se je odrekla krščanskim koreninam v imenu neke liberalistične ideje, ki pa nikdar zares ni zaživela.

Kitajski trgovec Či Čong, ki me vsako zgodnje jutro pozdravlja, ko gresta iz sosednje hiše z ženo na enega izmed trgov v naših krajih, dobro ve, kaj nam mora prodajati. Zato so njegove cunje konkurenčne, a sina že pripravila, da bo postal inženir v naši družbi in ne bo več prodajal kavbojk za štiri evre, kar je "samo" za dva dni prispevkov krave Cherie iz Evropske unije. Tiho skloni glavo in gre s svojim malim kombijem dalje, žena še tiše zapira vrata, sin marljivo hodi v šolo in je odličnjak, vzorno je vzgojen. Nad njimi v sosednjem stanovanjskem bloku stanuje družina trgovca na drobno iz Maroka. Seveda je izraz trgovec na drobno samo lep izraz za Arabca, ki prodaja svojo šaro pred supermarketom v bližnjem Červinjanu. Z ženo, ki je vedno zaprta v stanovanju visoko v drugem nadstropju, imata pet lepih otrok, ki se derejo, da je veselje, prepevajo popevko "Chiuaua" na ves glas, dva že hodita z mojim sinom Lukcem v vrtcu, ena hodi v osnovno šolo v Terzu, kaže pa tudi, da je na poti še en otrok.

Mimogrede: v vrtcu, ki ga obiskuje moj Luka v dolgočasni Furlanski nižini, je veliko otrok, ki so pripadniki najmanj devetnajstih različnih narodnosti, največ je seveda "mešanec vseh vrst", da se razumemo. Rasne konje ima samo en kmet v Terzu.

Vsega dobite: od Rusov do Bolgarov, Slovkov, Čehov, Bosancev, Srbov, Belorusov, Arabcev vseh držav, v vrtcu najdete tudi zamorčke, posvojene in ne, Pakistance, Indijce, Nizozemce, Nemce, Avstrijce, Hrvatice, tudi enega na pol Slovenca, samo slaba tretjina je čistokrvnih Furlanov.

Nič posebnega ni vrtcu v furlanski vasi Terzo pri Ogleju in nič posebnega ni moja soseska, v kateri živijo Kitajci, Rusi, Veneti, Arabci, Belorusi, Srbi, Hrvatice, Bolgarka, Etiopka, Maročan, njihovi otroci, južnjaki, oh, koliko je južnjakov!, tudi nevarni in nenevarni psi so tu, sosedova mačka Birba in seveda mi, še najbolj dolgočasni pa so, po pravici povedano, domorodci Furlani, ki se zapirajo v hiše in svojih otrok ne pustijo, da bi se skupaj z našimi igrali.

Ko ste to prebrali, veste, zakaj ni presenetljiv podatek, da se je v Italiji prvič po dvanajstih letih dogodilo, da se je v minulemu letu rodilo več otrok, kot pa je ljudi umrlo. Seveda je bil samo en novorojeni otrok na tri italijanske narodnosti, vsi drugi so bili otroci tujcev.

Jalova Evropska unija pa bo še naprej hranila kravo Cherie z dvema evroma na dan!

paljk@noviglas.it

Pogovor / Aleksandra Posillipo

"Mladim najbolje pomagaj s svojimi izkušnjami!"

Aleksandra Posillipo je mlada in zelo aktivna Goričanka, ki se na raznih področjih ukvarja z otroki in mladimi. Poučuje namreč v vrtcih in na osnovnih šolah, je skavtska voditeljica ter nudi privatne lekcije slovenščine otrokom, ki so se po slovenskem vrtcu vpisali v italijansko šolo. Študira na tržaški fakulteti za vzgojne vede, svoj prosti čas pa posveča prijateljem in gledališki skupini Oder 90, s katero sodeluje že dalj časa.

V skavtski organizaciji si že od majhnega. Zdaj si voditeljica pri izvidnikih. Kakšna je situacija pri skavtih na Goriškem?

V zadnjih letih doživljam krizo, kajti mladi so nekoliko "problematični" in precej zahtevni, tako da jih je včasih res težko razumeti. Poleg tega pa so se v letih stvari spremenile. Danes skavtizem ni več edina ponudba, ampak je samo ena izmed tisočih dejavnosti, s katerimi se mladi ukvarjajo. Prav zato je tako težko privabiti mlade. Razlog, zaradi katerega hodijo k skavtom, je predvsem družba oziroma možnost, da se soočajo s sovrstniki. Nauk, ki ga skavti nudimo, je še vedno prisoten, problem pa je v tem, da ga mladi težko doživljajo. Naša glavna načela se niso spremenila, moramo pa jih zdaj nuditi v drugačni obliki. Stalno si izmišljujemo kaj novega in skušamo biti čimbolj privlačni.

Kateri je tvoj odnos do vere in cerkve?

Izhajam iz verne družine. Že od majhnega sta se mi nedeljska maša in molitev zdeli čisto naravno opravilo. Vera je bila v mojem življenju prisotna takorekoč od rojstva. Tega seveda nisem sama izbrala, vera ni bila sad moje odločitve. Potem prideš do tistega trenutka v življenju, ko moraš izbrati. Pri določenih letih odvrtaš vse. Najprej si začneš postavljati celo vrsto vprašanj in se za tem končno odločiš. Jaz sem odločila, da je to, kar me je v življenju spremljalo in kar me še vedno spremlja, Bog. Boga vidim v vsakdanjem življenju in v ljudeh, ki jih srečujem, v izkušnjah, ki jih doživljam. Bog je vedno prisoten, predstavlja mi oporno točko, nekaj, kar mi je vedno ob strani.

Kaj pa misliš glede Cerkve kot institucije?

Zadeva ni enostavna. Večina ljudi misli, da je Cerkve zelo oddaljena od mladih in življenja nasploh. Verjamem v institucijo, ampak mi bolj pomeni oseba, duhovnik. Prepričana sem, da so bogastvo Cerkve duhovniki, ki

se trudijo, da bi čim bolj stali ljudem ob strani.

Kot skavtinja in župljanka imaš gotovo dosti stikov z duhovniki v naših krajih. Kako bi ocenila odnos med župniki in mladino?

Dosti je starejših duhovnikov, zato je problem generacij vedno

duhovnik odprt človek. Tudi pri skavtih se pogovori večkrat sučejo okoli vprašanj in problemov, ki si jih postavljajo mladi. Opazila sem, da zavračajo kate-rakoli pravila. Zelo so kritični do Cerkve, šole, staršev in tudi samih skavtov. Iščejo nekoga, s katerim bi se lahko sproščeno po-

Foto DPD

prisoten: starejša generacija, ki se ne približa mlajši in obratno. Ne dvomim, da je stik med generacijami kompleksna zadeva, mislim pa, da bi duhovniki le morali narediti korak proti mladim, drugače je težko, da se mlad človek približa Cerkvi.

Vedno se govori o tem, kako mladi predstavljajo prihodnost, konkretno pa se jim bolj malo zaupa.

Ja, nedvomno. Ponavljam, problem je v tem, da so nekateri župniki zares preveč togi. V trenutku, ko greš malo izven tistega, o čemer so duhovniki prepričani, ali skušaš menjati pogled na vero in na mašni obred, se znajdeš pred zidom. Osebo sem se vedno dobro počutila bodisi z gospodom Žbogarjem, ki je bil vedno zelo pozoren na mlade, bodisi s patronom Mirkom. Ko je prišel sem k nam, je takoj dal na razpolago župnijo in je za mlade naredil dosti. Ko imaš duhovnika, ki ti je blizu, imaš tudi voljo kaj organizirati. Večkrat smo v župniji imeli skavtske sestanke, kakšne večerje ipd. Pod takimi pogoji lahko Cerkve doživljas na dosti bolj pozitiven in konstruktiven način.

Prepričana sem, da so mladostna leta polna dvomov in vprašanj, zato je važno, da je

govorili. Očitno je, da čutijo resnično potrebo po tem.

Katera so najpogostejša vprašanja, ki si jih mladi postavljajo v zvezi z vero?

Zakaj Bog ne prepriča vojn in vseh grozot, ki se dogajajo na svetu? Kako razumeš, da Bog obstaja? Zakaj Cerkve ne dovoljuje spolnih odnosov pred poroko? Zakaj je Cerkve tako toga v določenih stvareh itd.?

Kako jim skušaš odgovarjati na ta vprašanja?

Stvar ni enostavna, zato ker te včasih spravijo v popolno krizo, saj si še sam določenih stvari ne znaš razložiti. Včasih jim moraš priznati, da ima Cerkve neke temelje in jih, kot takih, nikakor ne more spreminjati. Če vidiš smisel v tistem, kar ti Cerkve ponuja, boš njena pravila tudi razumel in sprejel. To je stvar lastne izbire, Cerkve ti ničesar ne vsiljuje.

Delo z mladimi je večkrat zelo komplicirano. Če ti sam nimaš jasnih pojmov, ne boš mogel drugim nakazati "pravo pot". Določene stvari ti morajo biti pač jasne. Mladim lahko pomagaj le prek svojih izkušenj.

Glede na to, da študiraš vzgojne vede, znaš, kako naj poteka delo z mladimi. Misliš, da bi bilo pri vseh skavtskih vodi-

teljih pomembno vsaj osnovno poznanje pedagogike?

Ja, nedvomno. Bodisi kot učiteljica bodisi kot voditeljica se stalno soočaš z realnostmi in situacijami, v katerih moraš biti tudi psiholog. Pred očmi moraš vedno imeti vse tiste psihološke mehanizme, ki so se nekoč pojavljali tudi v tebi. Nikakor ne moreš mlademu človeku razlagati določenih stvari, kot da imaš resnico v žepu, ne da bi šel mimo tega, kako si se ti sam počutil, ko si bil v podobni situaciji, ko ni bilo nič jasnega, ko nisi sploh vedel, kdo si itd. Le na tak način boš bolje razumel probleme in reakcije, ki jih imajo mladi. Zato je po mojem nujno, da ima vsak voditelj v sebi tudi malo pedagoškega in psihološkega čuta.

Do kakšne mere je mladostnike mogoče vpeljati v versko življenje?

Pridejo leta, ko podvomiš v vse. Ko sem bila na višji šoli, se je zgodilo tudi meni. To je vedno nekaj pozitivnega, kajti se pride do resnice le prek dvomov. Otroku posreduješ vse tisto, kar je zate važno. Skušaj mu biti zgled v življenju. Potem bo tako ali drugače prišel trenutek, ko bo moral otrok sam razumeti, če mu je tisto, kar je dobil, važno, če se v realnosti, v kateri je do takrat živel, počutil dobro. Če bo tako, bo po tej poti tudi nadaljeval, v obratnem primeru, si bo izbral novo pot. Važno je le, da otroku posreduješ določene temelje, kot so čut za odgovornost, poštenost itd....

Kateri so tvoji načrti? Misliš, da boš tudi svojo prihodnost posvetila poučevanju in vzgoji?

Ko sem se vpisala na univerzo, nisem vzela v poštev poučevanja. Bolj me je zanimala sociologia, šola me ni privlačevala na poseben način. Ko pa sem začela poučevati, sem ta poklic vzljubila, tako da zdaj želim poučevati. Res bi mi bilo všeč, ker delam z veseljem. To je bistvenega pomena, da dobro opravljaš svoj poklic.

Še za zaključek. Se odpravljaj na kakšno poletno potovanje?

Najprej se bom odpravila na desetdnevni skavtski tabor v Sele na Koroškem, potem pa grem malo na morje in še 15 dni v Nemčijo s prijatelji. Ustavili se bomo tudi v Kölnu, kjer bo svetovni dan mladih. Imela bom enkratno priložnost, da v živo vidim novega papeža.

Upam, da nam boš povedala, če ti je Benedikt XVI. naredil dober vtis. Hvala in dobre počitnice, Aleksandra.

Metka Kuret

Italijanska notranja politika

Italija se že pripravlja na volitve

O srednja do-godka ita-lijanskega notranjepolitičnega življenja sta prejšnji teden bila 2. kongres Zveze krščanskih demokratov (UDC) in vsedrjavno zborovanje Nacionalnega zavezništva (AN). Oba dogodka sodita v niz priprav na državnozbornske volitve, ki bodo čez kakih 10 mesecev. S temi pripravami je sicer prvi pričel sam predsednik vlade Berlusconi, ko je predlagal, naj se prikljče k življenju "skupna stranka vseh zmernežev", v kateri bi imele svoj politični prostor ne le vse komponente sedanje vladajoče parlamentarne večine, temveč tudi pristaši Rutellijske "marjetice", to je stranke, ki pripada levi

sredini, torej opoziciji. Berlusconi je o "skupnem domu zmernežev" spet govoril tik pred kongresom UDC in zborovanjem AN, tako da je njegov predlog dejansko postal glavni predmet razprav na obeh zasedanjih. Predsednik vlade je namreč dejal, da predlog o izgradnji "skupnega doma vseh zmernežev" žanje priznanje med Italijani in odpira vrata volilni zmagi.

Na kongresu UDC je predsednik Follini v svojem poročilu poudaril, da "noče utopiti identitete UDC v novi stranki; če pa bi na-

stal nov politični subjekt, bi v tem primeru bilo nujno novo politično vodstvo, ki naj ga določijo primarne volitve, kot bi tudi bila nujna sprememba volilnega zakona, in sicer v proporc-nem smislu". Obračun Berlusconijsve vlade je po njegovem na gospodarskem področju "preveč skromen, kriza v državi pa se ne rešuje s hotenim optimizmom". Zelo ostro je tudi napadel levo sredino, saj je dejal, da je "Oljka le varijanta starega filma, Romano Prodi pa kralj brez krone". Pred sklepom kongresa je bil Follini skoraj soglasno potrjen za

strankinega pred-sednika, kar pome-ni, da se z njegovimi stališči strinja doma-la vsa stranka.

Na vsedrjavnem zborovanju Nacionalnega zavezništva je njegov predsednik Fini, ki je tudi zunanji minister, sicer zelo ostro napadel strankine struje, ki jih je označil za "metastazo", s čimer je izzval ostro reakcijo marsikate-rega strankinega veljaka, a je na koncu vendarle bil dejansko soglasno potrjen za strankinega predsednika. To pomeni, da Berlusconi lahko računa na podporo Finijeve politične skupine pri gradnji svojega "skupnega Doma zmernežev".

/ stran 12
Drago Legiša

Papež je podelil palij in spregovoril o ekumenizmu

Nov zagon ekumenskemu dialogu

Na praznik svetih apostolov Petra in Pavla je sveti oče odločno potrdil potrebo po edinosti kristjanov. Edinost je beseda, ki jo papež Ratzinger v prvih mesecih svojega poslanstva kar pogosto uporablja. Edinost kot teženje k nekemu cilju, tako da bo "sijaj resnice, ki edini lahko ustvarja edinost, postal spet viden v svetu." V tej luči je primat rimske Cerkve "primat služenja", nikakor ne sme biti kamen spotike na poti proti edinosti.

Tudi letos je bila ob tem prazniku dveh velikih apostolov v Vatikanu prisotna delegacija bizantinskega ekumenskega patriarhata. Z veliko močjo so zato v istem dnevu kar dvakrat izzvenele papeževe besede o ekumenizmu: prvič med jutranjim bogoslužjem v vaticanški baziliki, ko je sveti oče iz-

ročil palij dekanu kardinalskega kolegija kard. Angelu Sodanu in 32 metropolitom z vseh koncev sveta (med njimi tudi tajniku papeža Wojtyła, krakovskemu škofu Stanislawu Szwiszu, na sliki desno), drugič pa med angelovim češčenjem, ko je z okna svojega urada nagovoril množico na Trgu sv. Petra.

Med jutranjo homilijo je Benedikt XVI. govoril o katoliškosti, edinosti in svetosti Cerkve ter razložil, da je služba Petrovega naslednika na poseben način povezana z edinostjo. Tudi če še vedno nismo složni glede tolmačenja in pomena službe rimskega papeža, je rekel, smo skupni v apostolskem nasledstvu, med sabo trdno združeni v škofovskem služenju in skupno izpovedujemo vero apostolov,

kakršno so nam zaupali Sveto pismo in veliki koncili. Zato, je nadaljeval Ratzinger, v tem ča-

su, ki je poln "skeptizma in dvomov, bogati pa ga želja po Bogu, znova prepoznavamo naše skupno poslanstvo, in sicer da skupaj pričujemo o Gospodu Kristusu (...) in pomagamo svetu, da bi veroval." Pri angelovem češčenju je še enkrat poudaril, da je primat rimske Cerkve primat služenja in iskanja občestva. Po mučeniški smrti svetih Petra in Pavla so vse Cerkve začele gledati na Rim kot na središče doktrinalne in pastoralne enotnosti. Dokumenti drugega Vatikanskega cerkvenega zbora trdijo, je dodal Benedikt XVI., da upravičeno obstajajo znotraj cerkvenega občestva partikularne Cerkve z lastnimi tradicijami, toda primat Petrove sto-

lice ostaja neokrnjen; rimska Cerkve je klicana, da ščiti in jamči različnosti drugih Cerkva in skrbi, da bi te ne ovirale edinosti, obratno, da bi jo še spodbujale. Devica Marija naj nam izprosi milost, da bi "služba rimskega škofa ne bila kamen spotike, ampak opora na

poti proti edinosti". Malo prej je papež obrazložil vernikom pomen jutranjega slavlja in se obrnil zlasti na rimske vernike, ki jim je škof: "Božja previdnost me je poklicala, da sem postal vaš pastir. Molite zame, da bi mi milost pomagala opravljati to edinstveno služenje, ki je nujno za občestvo vesoljne Cerkve. Liturgično znamenje tega občestva je palij (= trak iz bele jagnjetove volne, ki kaže na poseben odnos škofa, ki ga nosi, s Sv. sedežem)." Katoliškost namreč pomeni vesoljnost, je še rekel; in ta se ne izraža samo v vodovodni razsežnosti kot enotnost množice vseh kristjanov, ampak tudi v navpično smer: "Samo če obračamo pogled proti Bogu, samo če se odpiramo njemu, lahko postanemo vsi eno."

DD

Islam in mi

Muslimansko vojaško pravo

Nekoliko nenašaden naslov naj vas ne zavede, da ne bi sledili razmišljanju. Za muslimane je ubijanje Allahovih sovražnikov že od nastanka islama sveta stvar. Njihov zgled je bil in ostane Mohamed. Na spletnih straneh se velikokrat pojavljajo islamske organizacije, ki mlade muslimane navdušujejo: "Zelo dragocena metoda našega preroka (Mohameda) je zahrbtni umor." Nato sledi dolg seznam Mohamedovih izrekov, kot je npr. ta: "Mohamedova naloga ni bila samo v poslanstvu, ampak tudi v vojskovanju z neverniki!" Na muslimanskih svetih šolah se

mladi muslimani vsak dan srečujejo s tem, koliko vojn je izpeljal njihov prerok in kako hitro se je tudi islam razširil in se še širi. Ta sporočila se ne slišijo na tečajih Korana, kamor zahajajo tudi pripadniki najrazličnejših veroizpovedi, ampak samo v muslimanskih uradnih svetih šolah, ki so rezervirane izključno za izbrane muslimane. Zato v vsi pravico lahko rečemo, da je Mohamed utemeljitelj muslimanskega vojaškega prava. Sveta vojna proti nemuslimanom se je tako globoko vtisnila v muslimansko miselnost, da pomeni že prebiranje Mohamedovega življenjepisa vojskovanje. "Ker je bil poslanec

perok meča, je njegova družba med vojaki in borci. Če je bila v Jezusovem nauku napovedana samota v votlinah in hribih, je v naši (muslimanski) to vojna in strah." To so besede enega vidnejših islamskih pesnikov, islamskega mistika Mawlona Rumija. In dodaja še: "Musliman je ponosen, da je bila sveta vojna najvažnejše opravilo v Mohamedovem življenju. Udeleženci svete vojne zasedajo v nebesih visoke položaje. Najvišje prestoluje Mohamed, ker so njegove ure tuzemskega življenja potekale v stalnem boju, saj se je bojeval s srcem, jezikom in z roko. Tako bi se moral bojevati vsak dober muslimanski vernik proti nevernikom, ki ga obkrožajo!"

Ko se tako zaustavljamo ob citatih muslimanskih verskih voditeljev, se nam na prvi pogled dozdeva, da so to citati nekega pretiranega verovanja. Vendar to ni tako. Čustveni svet pri orientalcu, in islam je v glavnem zaobsegel predele s tem čustvenim svetom, je za takšna sporočila zelo sprejemljiv in tudi prepričljiv. Zato bo imel islam vedno veliko pretiranih vernikov ali verskih fanatikov, ki so s takšno versko vizijo sposobni dati življenje za vero, in sicer s tem, da ubijejo nemuslimana, ker jim je obljubljen visok položaj v onostranstvu. Takšen pogled na vero pa je v popolnem nasprotju z našimi, krščanskim pogledom kot tudi s pogledi, ki jih zasledimo v vseh verstvih.

Ambrož Kodolja

Evangelij
Viljem Žerjcl

15. NAVADNA NEDELJA

Iz 55,10-11; Ps 65; Rim 8,18-23; Mt 13,1-23

"Bog je zvest!" lahko zapišemo kot geslo Božje besede, te petnajste navadne nedelje. Okrepimo ga z besedami apostola Pavla: "Če smo z njim umrli, bomo z njim tudi zaživeali. Če z njim vztrajamo, bomo z njim tudi zakraljevali. Če pa ga bomo zatajili, bo tudi on nas zatajil. Če se mi izneverimo, on ostane zvest, kajti sebe ne more zatajiti" (2 Tim 2,11-13).

Sredi vse naše grešne revščine posije in je trdna kakor klin v zemlji tolažilna trditev: "On ostane zvest!" (v. 13).

Drugje je zapisano: "Bog, ki je bogat v usmiljenju, nas je zaradi velike ljubezni, s katero nas je vzljubil, čeprav smo bili zaradi prestopkov mrtvi, skupaj s Kristusom oživil" (Ef 2,4-5).

Vsi ti in podobni izrazi opisujejo nedoumljivi

vo ljubezen Boga do človeka. V zadnjih spisih evangelista Janeza dobijo svojo krono, ko izpovedo, da je Bog "Ljubezen" (Jn 4,8,16). Prerok Izaija primerja Božjo ljubezen, Boga samega, delovanju dežja in snega. Tako ga lahko vsakdo, tudi najbolj preprost človek spozna za zvestega, stanovitnega in dobrotnega. Gospodova beseda je rodovitna in brsteča. Sejalcu daje seme in uživalcu kruh (Iz 55,10-11).

Bog ljubi vse, kar je ustvaril. V današnjem psalmu skrbi za rast vsega. Zato daje obilo vode za žitne posevke, napaja brazde, poravnava grude, rahlja zemljo, daje obilen sad. S tem redi ovce in doline ogrinja z žitom. Vsa narava je kakor spev veselja, vriskanja in prepevanja (Ps 65,10-14).

Toda v drugem današnjem berilu prikazuje vse stvarstvo, tudi mrtvo naravo, kot globoko ranjeno; zato žaluje, je pravo nasprotje s prej opevano slavo. Prejšnja slava je podobna travi, ki ovne ali jo pokosijo (Ps 90,6). Zato povečuje slavo, ki ostane, a se ni še razodela. Vse stvarstvo je v prirazu niča. Vse tiči v zlu

(1 Jn 5,19).

Razlagalci Sv. pisma različno ocenjujejo tistega, ki je stvarstvo proti njegovi volji podvrženo ničevosti: eni vidijo v tem Boga, drugi Adama, tretji pa hudiča. Po apostolu tudi mrtva narava nestrpno hrepeni po razodetju Božjih sinov.

Vsekakor je samo Bog tisti, ki rešuje v svobodo Božjih otrok. Stvarstvo samo je solidarno z vsem: skupno zdihuje, trpi porodne bolečine. Tudi mi, ki imamo prvine Duha, zdihujemo sami v sebi, ko željno pričakujemo posnobljenje, odrešenje svojega telesa (Rim 8,18-23).

List Rimljanom nas utrjuje v veri v vstajenje tudi telesa, odnosno celega človeka. Nobe druga veroizpoved ne daje tako jasne nauka o vstajenju "mesa", t.j. tega ubogega in tpečnega človeka. Vera upa proti upanju (Rim 4,18), da bo namreč Bog na novo ustvaril človeka, zvest prvotni zamisli o človeku, a v še sijajnejši slavi.

Jezus govori v prilikah zato, da bi ga vsi razumeli. Razodeva Božjo voljo, ki hoče, da bi

Kratke

Prezgodnja smrt br. Branka Likarja

V minoritskem samostanu v Sostrem pri Ljubljani je 29. junija zaradi krute bolezni preminil še ne 40-letni goreči Kristusov učenec, naš primorski rojak in tamkajšnji samostanski gvardijan br. Branko Likar. Pokopali so ga 1. julija na vaškem pokopališču.

Ravno pred nekaj tedni je založba Družina izdala njegovo globoko knjigo Spregovoril si mi na srce. Iz podnaslova - Pot duhovnega spremljanja - razberemo, da gre za sodobno napisan pripomoček za duhovno rast. Zaznamovala ga je močna izkušnja, ki jo je avtor doživel na trimesečnem tečaju za duhovno spremstvo in osebno spremljane duhovne vaje leta 2000 v Zambiji na podlagi franciškovega programa, ki ga je pred četrto stoletja razvil p. Tom Speier, OFM.

V Zambiji je sicer svojčas br. Branko kot laiški misijonar tudi začutil božji klic.

Rodil se je na božični večer leta 1965 na Otlici, mladost pa je z družino (eden izmed otrok, Ivan, je duhovnik koprške škofije) preživel v Ajdovščini. Na ljubljanski univerzi je končal biologijo, nato je bil tri leta v zambijskih misijonih. Ko se je vrnil v domovino, je stopil med minorite. Posvetil se je duhovnemu spremljanju, pisal v revijo Duh Assisija med nami, postal gvardijan v Sostrem, se navdušil za lik božjega služabnika, pričevalca minoritske karizme p. Plácida Corteseja.

Ravno nekaj dni pred smrtjo br. Branka Likarja so minoriti praznovali 40-letnico prihoda v Sostro, kjer upravljajo župnijo in imajo v samostanu tudi svoje bogoslovno semenišče. Dne 18. junija je bilo v tamkajšnji cerkvi sv. Lenarta slovesno somaševanje, ki ga je vodil p. Janez Šamperl. Sledila je okrogla miza o božjem služabniku p. Plácida Corteseju, pri kateri so sodelovali časnikar Ivo Jevnikar iz Trsta, pričevalka dr. Majda Mazovec iz Ljubljane in prevajalka Cortesejeve biografije Dorica Emeršič s Ptuja. Pred cerkvijo je nato provincial slovenskih minoritov p. Slavko Stermšek blagoslovil Cortesejev kip, delo Viktorja Gojkoviča.

Br. Branko je za Glas župnije Sostro še napisal kratek obračun 40 let minoritov v Sostrem, podčrtal pomen p. Corteseja in nakazal željo svojega reda, da tam zgradi nov samostan, kot tudi druge načrte. Zaradi oslabelosti pa ni mogel sodelovati pri slovesnostih. Naj zdaj iz nebes pomaga duhovni rasti naših ljudi! / IJ

Delovanje in programi pomoči v letu 2004 na nivoju Slovenske, škofijskih in župnijskih karitas

V letu 2004 so sodelavci karitas na vseh nivojih pomagali 7.977 družinam v stiski, 4.013 otrokom, pomagali ali vsaj obiskali so 17.000 starejših, bolnih in invalidov, v svoje programe so vključili več kot 744 brezdomcev oziroma ljudi brez urejenih dokumentov, v okviru preventive na področju drog so nagovorili več kot 1.000 mladih ter pomagali mnogim odvisnikom na pot iz odvisnosti (celotni triletni program terapevtske skupnosti Srečanje je zaključilo 21 fantov in deklet). Pomoč je prejelo 120 migrantskih družin in 18 posameznikov. V sklopu Zavoda Pelikan Karitas in Karitas Samaritan je bilo v program pomoči ženskam v stiski vključenih 58 mater z otroki. Organizacije karitas so v Sloveniji v letu 2004 razdelile različno pomoč v skupni vrednosti 595.880.737,00 SIT. V celotni strukturi odhodkov so v povprečju porabili 82% za pomoč ljudem v stiski v materialni ali strokovni obliki, 13% za delovanje, 3% za stroške akcij in 2% za investicije v objekte za izvajanje programov. Pri tem ni upoštevana vrednost razdeljenega rabljenega materiala in prostovoljnega dela. Viri za izvedbo delovanja, programov in investicij se v povprečju delijo takole: darovalci 62%, FIHO 15%, razpisi ministrstev in občin 22% ter lastni viri 1%. Po strukturi odhodkov je karitas organizacija, ki je usmerjena predvsem na lokalno raven, saj je realizacija na lokalni ravni 81%. (Povzeto po letnih poročilih organizacij Karitas.)

Več informacij dobite pri g. Petru Tomažiču na sedežu Slovenske karitas, na Kristanovi ulici 1, v Ljubljani, tel. 01/300-59-60 in na spletni strani: <http://www.karitas.si>.

Spominska svečanost za člane družine Breclj

V nedeljo, 17. julija, bo v gozdu pri Zgornji Branici že tradicionalna spominska svečanost za člane družine Breclj iz Zapuž pri Ajdovščini, ki so pred 61 leti padli kot žrtve revolucije. Svečanost se bo pričela ob 17.30. Sv. mašo bo vodil škofov vikar za Slovence v tržaški škofiji msgr. Franc Vončina. V primeru slabega vremena se bo slovesnost odvijala v cerkvi pri Kodretih.

Boga vsi spoznali in bi se tako rešili (1 Tim 2,4).

A obenem postavi človeka pred odgovornost. Bog vedno seje dobro seme, toda, če ne požene in ne rodi sadu, je zaradi človekove krivde. A tudi hudobni duh ima pri tem vmes svoje krepilje, čeprav je končna odločitev odvisna od človeka. Ta je lahko pust in trd kot pot, mi ne more roditi ničesar.

Ali je nemogoč kakor kamen s krpo dobrega, s prgiščem zemlje, a je brez korenin.

Je v objemu trnja, ki zaduši vsakršno rast. Je v prevelikih skrbeh samo za ugodje, za bogastvo, ugled, samo za ta vidni svet. Očara ga stvarstvo, da pozablja na hvaležnost do Stvarnika.

Toda gotovo je veliko ljudi, ki se odločajo za Boga in njegovo povabilo. Vedno znova zahrepenijo po nebeški domovini, po skrivnostnem nebeskem kraljestvu.

Sv. Benedikt (goduje jutri) ter Mohor in Fortunat (12,7.) so za nas zvesta spodbuda za poživitev ljubezni do Boga in človeka po geslu "Moli in delaj", zvesto do konca!

Začetek postopka za beatifikacijo in kanonizacijo Janeza Pavla II.

"Glas ljudstva - Božji glas!"

"Za ljudi je že svetnik!" pravi msgr. Stanislaw Dziwisz, dolgoletni osebni tajnik Božjega služabnika Janeza Pavla II., sedaj škof v Krakovu. In ima tudi prav. To je bilo jasno razvidno - če ne prej - zlasti v zadnjih mesecih velikega svetega očeta, ko je mukoma hodil svoj zadnji križev pot, vse do zadnjih besed, ki jih je posvetil vedno ljubi Materi Mariji in mladim. Na pogrebu je tudi zato skupno čutenje milijonske množice izbruhnilo na dan s plakati in navijanjem "Santo subito!" - "Takoj svetnik!" Ni šlo, menimo, za nekontroliran izraz spontane emotivnosti, prej obratno: ljudje smo se zavedeli, da smo bili priče izredno svetlemu pontifikatu, katerega sadovi govorijo o najgloblji evangelijski resnici, velikem Božjem daru, o upanju za vse človeštvo. "Vox populi, vox Dei," je komentiral kard. Jose' Saraiva Martins, prefekt kongregacije za svetnike. Pisno prošnjo Wojtylovemu nasledniku, naj sproži postopek, so podpisali številni kardinali že med konklavom. Zaradi vsega tega je Benedikt XVI. sklenil, da ni potrebna običajna petletna doba pred uvedbo postopka. Janez Pavel II., papež številnih

rekordov, je potolkel še enega. Njegov naslednik je samo 41 dni po njegovi smrti (13. maja, na praznik Wojtyli priljubljene fatimske Matere Božje) oznanil, da bo kmalu stekel postopek za beatifikacijo. Odločitev naj bi padla, navajajo vatiškani viri, že 28. aprila na srečanju med papežem Ratzingerjem in kard. Ruiniem. Postopek se je začel prejšnji torek, 28. junija, s svečano liturgično slovesnostjo v rimski baziliki sv. Janeza v Lateranu. Rimski vikar kard. Camillo Ruini, ki je vodil bogoslužje, je izrazil željo, da bi beatifikacija čimprej sledila tudi njegovi kanonizacija. Kard. Ruini je poudaril, da je Janez Pavel II. med atentatom na Trgu sv. Petra leta 1981 "prelil kri" za Cerkev, ki ji je posvetil vse življenje. Spomnil je tudi, da je kard. Ratzinger na pogrebni slovesnosti dejal, da je Janez Pavel II. "na oknu Očeta, od koder nas gleda in blagoslavlja". O tem smo prepričani tudi mi, je še dejal Ruini, "in zato z vsem srcem prosimo Gospoda, da bi postopka beatifikacije in kanonizacije (...) čimprej privedla do njegovega kronanja". Slovenska tiskovna agencija navaja, da je nato Ruini kot prvi, sledili pa so mu še ostali visoki cerkveni do-

stojanstveniki, ki bodo sodelovali v postopku, zapri-segel k molčečnosti in obljubil, da ne bo sprejmal "nobenih daril", ki bi lahko vplivala na njegovo odločitev. Zbra-

no Božje ljudstvo je spremljalo obred v veliki tišini; ko pa so razglasili, da se je postopek uradno začel, se je razlegel bučen aplavz, dvignile so se poljske in vatiškanske zastave, verniki pa so vzklikali "Janez Pavel" in "Santo subito!" Predlagatelj beatifikacije, postulator poljskega rodu msgr. Slawomir Oder je nato izročil seznam pričevalcev, ki naj bi jih bilo več deset. Pravobranilec Giuseppe D'Alonzo, ki bo v imenu rimske ško-fije preučeval in razjasnje-val dvome v procesu beatifikacije, pa je predložil vprašanja, ki jih bodo postavili pričevalcem. Kard. Ruini je edikt za začetek beatifikacije izdal 30. maja. Šlo je za povabilo morebitnim pričevalcem, naj sodelujejo pri zbiranju potrebnih dokazov. Za razglasitev za blaženega mora namreč posebna komisija ugotoviti najmanj en čudež, za razglasitev za svetnika pa najmanj dva. Rimska škofija je sporočila, da je od 19. do 25. junija uradno spletno stran za beatifikacijo pokojnega papeža (<http://www.vicariatusurbis.org/Beatificazione>) obiskalo več kot 21.000 ljudi, kakih sto elektronskih spo-

ročil pa dnevno prihaja na slovo postulatorja Oderja. Teologi so se lotili pregledovati objavljena dela Janeza Pavla II., zgodovinska komisija bo zbirala podatke o njegovem življenju, začeli bodo tudi z zasliševanjem pričevalcev. Ko bo zbrano gradivo, bo rimska škofija predala primer pristojnemu telesu v Vatikanu, ki bo imenovalo teološke in verske

potrdil najmanj en postumni čudež - npr. čudežno ozdravljenje, ki ga medicina ne more pojasniti -, bo nato razglašen za blaženega. Postopek beatifikacije in kasneje tudi kanonizacije se običajno zavleče za nekaj let. V primeru papeža Wojtyle pa bo ta postopek zelo verjetno krajši. Poznavalci menijo, da ni moč izključiti možnosti, da bo postopek trajal samo nekaj mesecev, čeprav je zanj običajno potrebnih več desetletij. Izvedenci bodo postavili pod drobnogled ne le življenje Božjega služabnika Wojtyle, ampak tudi vse to, kar je v življenju zapisal. Poklicani so, da preučijo zlasti možne primere nedoslednosti v njegovi misli glede cerkvenega nauka. Ker gre za papeža, mora biti analiza toliko bolj podrobna in stroga. Gotovo bo tudi zahtevala precej časa, saj je Janez Pavel II. pustil za sabo okrog 80.000 pisanih strani; poleg tega je pisal veliko esejev, poezij, dnevnikov in drugih besedil, še preden je postal papež. Vittorio Messori meni, da bo poljski papež doživel čast oltarja v kar kratkem času, čeprav, pou-

darja, je šlo za pontifikat, ki je vzbudil nemalo dvomov in kritik celo znotraj rimske kurije. Obstajajo ško-fje in celo kardinali, dodaja Messori, ki niso ne odobraval ne cenili nekaterih Wojtylo-vih ključnih odločitev, med drugimi veliko zagnanost v ekumenizmu in prošnjo po odpustanju (t.i. mea culpa) v jubilejnem letu 2000. Naletel je na negodovanje nekaterih škofov in hkrati je ganil velike množice ljudi, ko je npr. v copatah stopil v mošejo, ko je s tresočo se roko položil listek v jeruzalemski zid joka, ko si je nadel na glavo krono animističnega čarovnika med pastoralnim potovanjem itd. Koga tudi moti, da je bil Karol Wojtyla pred izvolitvijo za Petrovega naslednika gledališki igralec in športnik, koga drugega moti njegov preveč odprti in domači odnos z "velikimi" in "mogočnimi".

Ker pa Cerkev - hvala Bogu - gleda na njegovo življenje in delo bolj z Božjimi očmi kot pa s človeškimi, se vsi veselimo začete postopka. Janez Pavel Veliki je namreč bil v prvi vrsti prijatelj mladih, ki so ohranjali mlad njegov duh, sopotnik bolnih in ostarelih, s katerimi je delil posteljo na svojem zadnjem potovanju v Lurd, branilec družin in sveto-sti zakonske zveze, sočuten z delavci, ker je tudi sam delal v tovarni, usmiljen oče jetnikom, ki je odpustil svojemu atentatorju, vsekakor vedno blizu trpečim posameznikom in celim narodom. Papež, ki je gradil mostove z različnimi kulturami in verstvi, ki je odpiral nove poti dialoga in sodelovanja ter tako nakazal smer vsem, ki želijo ljubiti Kristus.

DD

Sveti oče je predstavil povzetek katekizma katoliške Cerkve

Za vse, ki želijo spoznati krščanstvo

V torek, 28. junija, je papež Benedikt XVI. v vatiškani dvorani Clementini predstavil javnosti povzetek katekizma katoliške Cerkve. Vse govori o tem, da knjiga želi najti pot med čimveč bralci, saj bodo žepno izdajo prodajali tudi v marketih, na letališčih in avtocestnih počivališčih. Besedila primer-no dopolnjuje tudi 15 barvnih reprodukcij podkovan- no izbranih umetniških del od paleokrščanskih mozaikov do El Greca, v dodatku pa je vsebovan izbor molitev bodisi v latinščini bodisi v prevodu. Sam papež je pozval vernike, naj se naučijo tudi izvornih, latinskih obrazcev, tako da bodo lažje skupno molili z verniki različnih jezikov. Ker uradni katekizem šteje nič manj kot 900 strani, so se odločili za izdajo, ki na 170 straneh s pomočjo 598 vprašanj in odgovorov nazorno opredeljuje cerkveni nauk. Obravnavane so najrazličnejše teme, od dostojanstva osebe in pravice do življenja prek vojne in miru pa vse do spolnosti in številnih drugih vidikov vsakdanjega bivanja. Na predstavitvi je sveti oče izročil po en izvod dvanajstim "kategorijam" vernikov; med temi so bili kardinal, škof, duhovnik, redovnik, redovnica, družina z otrokom, dva mlada

CATECHISMO DELLA CHIESA CATTOLICA
Compendio

in dva otroka. Prek te geste ga je idealno podaril "vsem ljudem dobre volje," ki želijo spoznati krščansko sporočilo. Povzetek je namreč namenjen "vsaki osebi, ki želi spoznati pot življenja in resnico, ki jo je Bog zaupal Cerkev svojega Sina". Nemški papež je tudi poudaril, da ne gre za nov katekizem, ampak za sintezo tistega iz leta 1992. Zato glede nauka ne vsebuje nobene novosti. Ko katekizem govori o zapovedi "ne ubijaj", misli na usmrte- te, splav, uničenje zarodkov in evtanazijo. O smrtni kazni pravi, da so danes primeri, ko je "absolutno nujna", "izredno redki, če ne dejansko celo neobstoječi". Pekel ni v večnem prekletstvu tistih, ki so se odločili, da umrejo v smrtnem grehu, ampak njegova glavna

kazen je v večni ločitvi od Boga. Obsojata se uporaba mamil in zloraba hrane, alkohola, tobaka in zdravil. Dolžni smo "umno skrbeti za fizično zdravje," izogibati pa se moramo "kultu telesa". Dostojanstvo svetega zakona "žalijo" prešuštvo, razporka, poligamija, incest, svobodne zveze (skupno življenje, priležništvo), spolni odnosi pred poroko ali izven nje. Grehi proti devištvu pa so posilstvo, onanija, pornografija, prostitucija in homoseksualna dejanja. "Bog je namreč ustvaril človeka kot moža in ženo," pravi odgovor na vprašanje 488. Oba imata enako osebno dostojanstvo, oba sta dolžna sprejeti svojo spolno istovetnost, prepoznati njen pomen za osebni razvoj, njeno specifičnost in komplementarnost. DD

Spominska slovesnost na Lajšah v nedeljo, 26. junija

Spominjanje, molitev in odpuščanje

Na spravni slovesnosti na Lajšah v spomin na vse žrtve okupacije in revolucije na Primorskem pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej se je 26. junija tudi letos zbralo veliko ljudi. "Na svetem kraju koprski škofije" je navzoče pozdravil domači župnik Janez Kobal. Bogoslužje je vodil koprski škof msgr. Metod Pirih, z njim je somaševalo 14 duhovnikov. Škof je v homiliji razvil tri poudarke: spominjanje, molitev in odpuščanje. Vse odgovorne je pozval: "Skraini čas je že, da dostojno pokopljemo telesne ostanke vseh pobitih in vseh umorjenih." Spomnil se je na 14 pobitih krajanov 3. februarja 1944, med njimi dveh cerkljanskih kaplanov, Piščanca in Sluge; pa tudi tisočev mrtvih - žrtve okupacije in revolucije. "Pri našem spominjanju ne gre samo za zgodovino. Ta je že zabeležena v knjigah in bo še bolj, kajti resnica prihaja neumljeno na dan." Naj bi resnica čimprej našla pot tudi v šolske knjige, je zaželel koprski škof, "da bi mladi rod vedel, kaj se je dogajalo, in da bi se na zmotah prednikov učil ter njihovih zločinov ne ponavljal." Po vsem tem, kar se je zgodilo pred šestimi desetletji, je škof izvel tale zgodovinski nauk: "Ne kopicimo zla v svojih srcih in ne v svojem okolju. Kadar izbruhne, je kruto in včasih nepozno."

Vedno bolj je jasno, da revolucije ne bi bilo, če ne bi bila umetno izzvana, je podčrtal msgr. Pirih. "Do tega spoznanja je prišel tudi naš predsednik dr. Janez Drnovšek v govoru ob spominu na Teharjah." Spomniti se moramo tudi, da je bila revolucija na Primorskem toliko krutejša, kolikor manj so naši ljudje sploh kdaj pomislili na sodelovanje z okupatorjem. "Si lahko mislite, bratje in sestre, primorske duhovnike in sploh Primorce kot okupatorjeve sodelavce? In vendar: pod to pretevo so bili mnogi obsojeni in tudi pobiti." Klicani smo, da molimo za vse pobite. "V molitvi je človek velik (...). Ko so tukaj umorjene žrtve odhajale v smrt z molitvijo na ustnicah in v srcu, so bile močnejše od vseh Hitlerjevih, Mussolinijevih, Stalinovih in Titovih divizij." "Tu smo, da bi molili za morilce," je še povedal škof. "Na večni gostiji ne bo več razlike med žrtvijo in morilcem." Na Lajšah se zbiramo, da molimo tudi sami zase, da bi to dejstvo mogli sprejeti in odpuščati.

"Odpustiti ne pomeni pozabiti. Spomin ostane. Odpuščanje pa je tako močno, da ga spominjanje nikoli ne premaga." Naše odpuščanje mora prispevati k spreobrnjenju nas samih in seveda tistih, katerim odpuščamo. Kazen doseže svoj namen, kadar se človek spreobrne, kadar ga kazni in življenje s krivdo tako zlomita, da iskreno reče: "Žal mi je, zelo mi je žal; če bi še enkrat živel, bi tega ne počel nikoli več." Odpustiti zato pomeni zreti v prihodnost. Po maši je šel škof z ljudmi do brezna, ki ga je blagoslovil. Sledilo je prijetno "srečanje pod brezo".

Srednja šola Ivan Trinko

Ob izteku šolskega leta

Šolski zvonec nič več ne odmerja učnih ur, pač pa teče čas za učence in dijake že v počitniškem ritmu, brez zahtevnejših obveznosti. Čas je oddiha ali vsaj človeško bolj normalnih delavnikov za vse, ki so podvrženi gravitaciji šole. Čas je oddiha ali vsaj človeško bolj normalnih delavnikov za vse, ki so podvrženi gravitaciji šole. Čas je oddiha ali vsaj človeško bolj normalnih delavnikov za vse, ki so podvrženi gravitaciji šole.

Na srednji šoli Ivana Trinka pa pravega poletnega vzdušja še ni, šolskim hodnikom še ni zavladala tišina, vse je namreč v nekem nestrpnem pričakovanju, v pripravi, in sicer na selitev. To, o čemer se je toliko govorilo in pisalo v minulem jesenskem oz. zimskem času, se prav te dni udejanja: prisilna selitev. Šolskemu osebju pomeni dodatno obremenitev, nikakor ne vsakdanje delo. Pomeni razstaviti in ponovno sestaviti v funkcionalen red vse potrebno za organiziran potek pouka in celotnega šolskega delovanja v zasledovanju čim primernejše ponudbe. Že šestič po obnovitvi slovenskega šolstva je treba dodeljene nam prostore na novo urediti, v kolikor se da prijetno in varno okolje, kjer se bo uresničevala naša ponudba in kjer naj bi se počutili nekako "doma", saj bomo tu preživljali najmanj četrtino svojega dneva.

Nagrmadene knjige - tisoči enot -, povezani zemljevidi, kupi tajniških dokumentov, različna laboratorijska oprema, skatle priznanj in pokalov pričajo o obsegu delovanja naše šole skozi desetletja. Ob tem pogledu se zamisliš: tako nič vredno je naše delo z mladimi, tako nič vredni smo mi sami, da moramo na vsakih nekaj let pospraviti vse svoje stvari - kot nekakšni cirkusanti - in oditi drugam za nedoločeno čas. Tak podcenjevalen odnos do poslanstva šole, ki naj bi dolgoročno prispevala k vsestranski rasti družbe!

Grenkoba trenutka, ko se seliš brez gotovosti za prihodnost, ublaži le dejstvo, da je bilo tudi komaj izteklo se šolsko leto uspešno. Glavnina učencev je na-

predovala, pridobila si je spretnosti za nadaljnje šolanje in seveda za življenje. S svojo pridnostjo so se učenci izkazali ne samo v razredu, temveč tudi pri občinskih dejavnostih; bili so nagrajeni na različnih tekmovanjih, Cankarjevem, Vegovem, Newton Trophy, športnih; na natečajih zemljepisa, literarnega ustvarjanja in gledališkega udejstvovanja.

V zvezi s slednjim je šola razveselila prav sveža novica, da je šolska gledališka skupina pod umetniškim vodstvom Vesne Tomšič prejela na 6. Zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah kar pet nagrad, in sicer za najboljše izvorno besedilo, za izvedbo, kostume, režijo in tu di nagrado občinstva. Nagradi v Markah se je torej pridružilo še to priznanje, ki je priznanje navdušenju in zavzetosti Vesničnih gojencev za gledališko govorico, njihovemu skupinskemu sodelovanju, ustvarjalni domiselnosti, požrtvovalnosti, odličnemu in prepričljivemu pedagoškemu delu režiserke, ki globoko doživlja svojo poslanost in ki zna prislunhiti tudi komaj zaznavnim vzgibom mladostniške duše in se jim rahločutno posvetiti. Priznanje je tudi šoli, ki verjame v gledališče, v njegovo marsikdaj terapevtsko moč, in ki je izbrala to ponudbo, da pomaga učenecem pri njihovi kulturni in osebnostni rasti.

Da smo na šoli dosegli marsikateri uspeh, se moramo tudi javno zahvaliti izkazani pozornosti do naše stvarnosti, ki so nam jo nudile nekatere ustanove s svojo finančno podporo, saj bi se brez teh denarnih sredstev morala naša ponudba dokaj skrajšati.

Zahvala šole gre Deželi Furlaniji-Juljski krajini, pokrajinski upravi Gorice, Fundaciji Cassa di Risparmio, Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in slovenskim bančnim zavodom, ki so vedno pripravljene nam priskočiti na pomoč.

Zahvala tudi pedagoški svetovalki Andreji Duhovnik, ki stalno in strokovno spremlja delovanje naše šole.

Jubilejni 35. Festival narodno-zabavne glasbe "Števerjan 2005"

Več kot samo glasbeno tekmovanje!

Prvi konec tedna meseca julija se je zadhalo v Števerjanu, v župnijskem parku med Borovci, praznično vzdušje, med pravimi prijatelji. Daleč je že tisto leto, ko je prvič zazvenela glasba iz števerjanskih borovcev! Letos je potekal po vrsti že jubilejni petintrideseti festival narodno-zabavne glasbe.

Kljub hladnemu zraku, ki je na vsakem izmed treh večerov rad ponagajal poslušalcem, in petkovemu kislemu vremenu je sicer lepo vreme spremljalo tridnevno tekmovanje in smo lahko dobesedno uživali ob zvoku polk in valčkov na tem lepo urejenem briškem prizorišču. Očitno le malo nagajivo deževno vreme prinaša Števerjancem srečo, saj so lahko ponosni nad doseženim kakovostnim rezultatom prijavljenih ansamblov in številom obiskovalcev. V petek, 1. julija, in v soboto, 2. julija, sta bila na sporedu predfinalna večera, kjer se je pomerilo 21 ansamblov, v nedeljo, 3. julija, pa je padel zastor na 35. Festival "Števerjan 2005" s finalnim delom in podelitvijo nagrad. V prvih dveh tekmovalnih večerih je komisija za glasbo (Slavko Avsenik ml., Bertl Lipusch, Danilo Čadež, Jože Burin, Tullio Možina, Zoran Lupinc, Jan Leopoli, Denis Novato, komisiji je predsedoval Mihael Corsi) prepustila v finalni nedeljski del 13 ansamblov.

Nagrade so si letos prisluzili: - najboljši ansambel Festivala in trofej društva F. B. Sedej Karavanke iz Zgornjih Gorij (1100,00 evrov); - občinstvo (520,00) je nagradilo ansambel Gorski cvet iz Črnega Vrha; - najboljšo vokalno izvedbo (360,00) je imel ansambel Koronine iz Ljubljane; - najboljši kvintet (310,00) pa ansambel Razpotniki iz Domžal; - najboljši trio (310,00) je bil

Foto Bumbacco

www.sedej.org, kar je dodatno obogatilo ponudbo organizatorja predvsem za tiste, ki jim je Števerjan težko dosegljiv. K temu gre povedati, da zasluga inovativnega kabljskega spremljanja Festivala gre gorški družbi Tmedia.

Odziv občinstva je bil letos res zadovoljiv. Petek, kljub slabemu vremenu se je tekmovanje odvijalo v društveni dvorani, in sobota sta bila nenavadno dobro obiskana. Za nedeljski finale pa so prvi poslušalci prihajali med Borovce že v zgodnjih popoldanskih urah. Nedeljski del prireditve so počastili številni častni gostje, med katerimi naj omenimo predsednika Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo Marjana Terpina, deželnega svetnika Mirka Špacapana, goriškega odbornika ter deželnega tajnika SSK Damjana Terpina, župana občine Brda Franca Mužiča, predsednika KTD Damjana Paulina, podpredsednika ZSKP iz Gorice Walterja Bandellija, predsednico ZSKP iz Gorice Franko Padovan, goriškega pokrajinskega svetovale-

Obiskovalcem Festivala je bila voljo obširen bilten o Festivalu. Brošuro, ki obsega desetine črno-belih pa tudi več barvnih strani, je zdala Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, naslovno stran je prispeval David Pintar, uredili pa so jo člani društva F. B. Sedej. Brošura vsebuje fotografije vseh nastopajočih ansamblov ter seznam vseh dosedanjih nagradencev Festivalov, razvejano sezonsko delovanje društva in fotografije o letošnji zimski obnovi prizorišča Festivala. Letošnji uvodni misel je prispeval tonski mojster Mice Karov.

Pri organizaciji in izpeljavi Festivala pa imajo vsako leto pomembno vlogo pokrovitelji, in sicer: Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Gorska skupnost terskih in nadiških dolin ter Brd, RAI - Radio Trst A, Adriano Corsi Spa, Občinska uprava Števerjan, Banca di Cividale - Kmečka banka. Posebno podporo so se zagotovili: Zadržna banka Doberdob in Sovodnje, gradbeno podjetje Hlede Alojz Ivan, podjetje Ter-

Obiskovalce so čakali dobro založeni kioski, pristna briška kapljača ter brezplačna pokušnja vin domačih vinarjev. Za razsvetljavo med Borovci je poskrbel Branko Terčič, odrsko sceno si je zamislil in izdelal priznani slovenski umetnik Jože Napotnik. Amplifikacijo sta urejala Niko Klanjšček in Mice Karov s sodelavci, ki so se tudi letos odlično izkazali. Za vso skrb in profesionalnost si zaslužijo vsi omenjeni prisrčno pohvalo. Dodaten "pridni fantje in dekleta" si zaslužijo vsi Števerjanci, celotna organizacijska vrv, ki gre od preprostega pranja kozarcev do točenja piva, od birokratskih zapletov za ansambli in sponzorji do fotografiranja, podeljevanja nagrad na odru, ipd. Številni sposobni člani društva F. B. Sedej si lahko prištevajo v ponos skoraj brezhibno izpeljavo tega tridnevnega glasbenega maratona, ki pa v bistvu skriva za sabo ogromno neotipljivega dela skozi celo leto. Števerjanski festival ni le glasbeno tekmovanje, temveč

Komentar

"Gorica umira tiho, a umira..."

Tako mi je dejal pred časom prijatelj, ki je prišel iz živahne, žive, vedno mlade Ljubljane naokrog in skorajda ni prepoznal več Travnika, saj je na osrednjem trgu zaman iskal nekatere trgovine, ki jih danes ni več, v zameno pa tam stojijo kitajske trgovine. "Pogrešam vrvež, pogrešam ljudi, pogrešam življenje!" je dodal.

Dejstvo je, da so Goričani spali, ko je navček neusmiljeno zvonil pokojni Jugoslaviji; dejstvo je, da nobena goriška občinska uprava ni naredila skorajda nič za male trgovce; dejstvo je, da Gorica nikdar ni imela industrije in je tudi ne bo; dejstvo je, da je Gorica, podobno kot Trst, 50 let živela od podpore iz Rima, od prostih in drugih con, od večnih davčnih olajšav, vedno na ramenih drugega, pa naj je šlo za kupca iz nekdanje Jugoslavije, ki se ga je po možnosti vedno in povsod nesramno odrl, če se je le dalo, ali pa za tistega iz bližnje Slovenije. Še vrsta podobnih dejstev je. Nesporno, največje in najbolj žalostno dejstvo pa je to, da Gorica danes umira. Če si Trst lahko privoščiti umiranje na dolgi rok, veličastno, naravnost "grandiozno" umiranje, polno svetobolja, pa si tega Gorica preprosto ne more. Nima ne morja ne pristanišča in ne velikih zavarovalniških hiš ne močnih bančnih zavodov ne velike politične podpore, ki je potrebna, da iz Rima vedno vlečeš nove podpore in od njih veličastno lepo umira... Vsega tega Gorica nima.

Tisti trgovci, ki vztrajajo, so prepuščeni sami sebi, prenekateri mali trgovci bo zaprl, tako, kot je pred dnevi zaprla svojo malo trgovino s kruhom, mlekom in osnovnimi jestvinami gospa na Travniku. Vsi iz uredništva smo hodili k njej po kruh, vodo, sendviče; bila je prijazna, poznala nas je, kot nas poznajo vsi mali trgovci na Travniku. Rekla nam je, da preprosto ne zmore več davčnega in drugih pritiskov. Zaprla je.

Za vedno, kot je pred dnevi zaprla svojo trgovino slovensko dekle z oblačili samo petdeset metrov dlje, kot je pred časom zaprl svojo drogerijo na Travniku nekdo drug.

Ne bomo se čudili več, ko bodo odprli Kitajci spet eno svojih novih trgovin na mestu, kjer nam je prijazna furlanska gospa z nasmehom naredila fantastične sendviče z mortadelo. / JUP

Foto J. Terpin

Krjavelj iz Ivančne Gorice; - najboljši debitant (155,00) ansambel Veritas z Mute ob Dravi; - najlepšo melodijo (155,00) pa je pokazal ansambel Štrk iz Ljutomera. Komisija za besedilo (Milan Jež, Leonard Katz, Irma Rauh in Franka Padovan) je nagradila Darinko Kovac za skladbo Življenje z muzikantom, ki jo je izvajal ansambel Polka punce z Ljubečne blizu Celja. Nagrado v znesku 155,00 evrov je podelila Franka Padovan. Letos je bilo možno poslušanje celotnega poteka tekmovanja tudi preko spletne strani društva F. B. Sedej,

ca Davida Grinovera, predsednika SSO za Goriško Janeza Povšeta, predstavnike iz Medvod Janeza Šušteršiča in Jožeta Brodnika, župana in podžupana občine Števerjan, Hadrijana Corsija in Dominika Humarja. Poleg tega so v soboto števerjanci gostili vinsko kraljico Slovenije Majo Cigoj in pa napovedovalca RTV Slovenije Andreja Hoferja. Prava poslastica nedeljskega večera je bil nastop ansambla Franca Miheliča, ki je še dodatno segrel že tako veselo in sproščeno praznično vzdušje. Vse tri večere sta mojstrsko povezovala že ustaljena napovedovalca Betka Šuhel in Janez Dolinar.

pin Spa, Živex doo, gostilna Franc, gostilna Luka, Tmedia, Luciolicar, gostilna Koršič, Banca Popolare Friuladria, vinogradniki Mania' Gianni, Humar Marino in Marčelo, Komjanc Simon, Maraž Ivan, Gradis'ciutta, Skok Edi, PZKZ La buona terra, bar Piemontese, mehanična delavnica Lutman Marko, supermarket Komauli srl, Grafica goriziana, A market idr. Cenjenim darovalcem gre prisrčna zahvala. V pevski sobi Sedejevega doma je razstavljal domačin David Pintar. Poleg tega pa je bila v spodnjih prostorih na ogled razstava fotografij vseh dosedanjih Festivalov.

ima velike zasluge pri ohranjanju kulturne dediščine in daje mladini močno oporo, da se lahko s ponosom zaveda svojih korenin in da vedno bolj spoznava, da je treba biti narodu zvest in tako ohranjati lastno identiteto. Temu v oporo je številna prisotnost mladih obrazov, ki se dobesedno razdajajo za brezhiben potek Festivala. Zaključil se je jubilejni 35. Festival narodno-zabavne glasbe, ki vsako leto privablja med Borovce v Števerjan veliko ljubiteljev domače glasbe. Števerjanski festival: kličemo ti še na mnoga leta!

Marjan Drufovka

Pred pevsкими poletnimi počitnicami

MePZ Hrast sklenil uspešno sezono

MePZ Hrast je z nizom junijskih nastopov sklenil naporno, a zadovoljen polno sezono. Zaključni večer, s katerim so se pevci in dirigent Hilarij Lavrenčič poslovili od letošnje sezone, je bil poseben celovečerni koncert, na katerem je glavno vlogo igral priznan komorni pevski zbor De profundis iz Kranja. Večer, ki je potekal v doberdobski cerkvi sv. Martina, je uvedel domači zbor s štirimi skladbami polifonskega navdihla iz različnih zgodovinskih obdobj. Doberdobski pevci so predstavili pozno romantično avstrijskega skladatelja Antona Brucknerja, pravoslavno liturgijo izpod peresa Sergeja Rahmaninova in moderno ameriško stvaritev Randalja Thompsona. Poseben poklon je doberdobski zbor namenil tržaškemu skladatelju Ubaldu Vrabcu ob 100-letnici rojstva: zbor Hrast je izvedel njegovo mladostniško Kresno jutro. Ob tej priložnosti so se domači pevci s posebnim darilom zahvalili dirigentu Hilariju Lavrenčiču, ki vodi zbor že dvajset let. Osrednja točka večera je bil se-

veda nastop kranjskega komornega zbora De profundis. Gre za kakovosten pevski sestav, ki je bil ustanovljen leta 1990. Od same-

Zbor De profundis iz Kranja na gostovanju v Doberdobi (foto SF)

ga začetka ga vodi zborovodnica Branka Potočnik Krajnik, ki nosi velik del zasluga za številne uspehe, ki jih je zbor požel po svetu. Zbor sestavljajo v glavnem mladi kranjski pevci, ki glasbi

posvečajo veliko časa in vanjo vlagajo trud in napore. Kranjski komorni zbor je v zadnjih sedmih letih izdal dve zgoščenki. Leta 1998 so izdali CD z narodnimi motivi Slovenska ljudska pesem, le tri leta kasneje (2001) pa je izšel še izbor polifonskih nabožnih skladb Magnum mysterium. Na goriškem Krasu so se pevci iz Kranja predstavili s sklopom umetnih slovenskih sk-

fundis sklenil s predstavitev mlajših slovenskih avtorjev (Nana Forte, Tomaž Bajželj). Junijske dejavnosti doberdobskega zbora Hrast niso bile vezane samo na organizacijo gostovanja kranjskega pevskega zbora. Pred tem so namreč v enem tednu doberdobski pevci sami gostovali najprej v Škocjanu ob Soči in kasneje še na Gorjanskem. Obakrat je bil na sporedu celovečerni koncert z izborom motivov iz svetovne in domače zborovske polifonije. Program je obsegal renesančni motet Slovenca Jakobusa Gallusa, Brucknerjevo in Rahmaninovo romantiko ter modernejši del s skladbami Thompsona in Busta. Del programa je bil seveda namenjen tudi slovenskim avtorjem Merkuju, Vrabcu in Mauriju.

Posebej zanimivo je bilo nazadnje tudi gostovanje na Taboru pri Dornberku. Doberdobski pevci so skupaj z drugimi pevsкими zbori v prijetni mali vasi ustvarili lep glasbeni namenjen ljudskemu petju, ki se je odvijal na treh prizoriščih hkrati. Vsi zbori so nastopili na vseh prizoriščih pred različnimi publikami. **AC**

bo na sedežu Agencije Dežele FJ-k v Rimu v torek, 27. septembra, razstavo pa si bo mogoče ogledati do 28. septembra. Vaška večera bo na domačiji Figelj na Oslavju (11. julija) in na sedežu KD Skala v Gabrijah (12. julija) poživila štirijezična gledališka predstava Sem zdrav in se mi dobro godi v režiji Marjana Bevka. Mednarodno uprizoritev (potekala bo v slovenščini, italijanščini, nemščini in madžarščini) je predstavil Vili Prinčič, ki je spomnil, da je bila predstava že pred dve letoma v gosteh v Doberdobi in Pevmi, zdaj pa se vrača na oder z novimi zgodbami in obogatnimi besedili. Gre za gledališko uprizoritev, katere naslov je povzet po že vnaprej natisnjem obrazcu razglednic, ki so jih vojaki med prvo svetovno vojno pošiljali domov pred velikimi ofenzivami. Da bi poudaril pomembnost te predstave, je Prinčič še opozoril, da je bila zadnjič uprizorjena pred dve mesecema v dunajskem parlamentu. Informacije o predprodaji in ceni vstopnic ter o urnikih predstav dobite v uradu Kulturnega doma (ul. Brass 20, tel. 0481 33288). **Meti**

Kulturni dom Gorica Poletne prireditve 2005

Zvezdnate noči v znamenju glasbe in gledališča

Po zelo uspešni sezoni 2004/05 nas bo goriški Kulturni dom prijetno kratkočasil tudi v poletnih mesecih. Čeprav je bila komaj minula sezona zelo plodovita (našteli so kar 230 manifestacij in prireditev) in bi zato Kulturni dom imel pravico do zaslužnih počitnic, si bodo kulturni delavci ponovno zavihali roka ve in publiki ponudili zanimiv in kvaliteten poletni program. Kot je na predstavitvi prireditev povedal ravnatelj KD Igor Komel, so poletne pobude sad tesnega sodelovanja z različnimi goriškimi in novogoriškimi ustanovami, kar poudarja in vrednoti že dolgoletno prijateljstvo med društvi na obeh straneh meje. Prireditelji teh pobud so namreč poleg Kulturnega doma tudi ZSKD, ZSKP, Kulturni center Lojze Bratuž, SSO, SKGZ in Slovenska konzulta pri Goriški občini v sodelovanju s Kulturno zadrugo Maja, Kulturnim domom Nova Gorica, KGŠ, SNG in Gong-

festom iz Nove Gorice. V sredo, 6. julija, je ob 20.45 pod šotorom na goriškem gradu nastopila ljubljanska glasbena skupina Brina (na sliki), ki je požela že veliko uspehov na najpomembnejših odrih v Sloveniji. "Skupina Brina," je povedal Mitja Rupel, "išče svojo prepoznavnost v preteklosti, točneje v slovanski in slovenski tradicionalni pesmi, ki jo prenavlja z dodatnimi glasbenimi primesmi, kot na primer rockom, jazzom in reagejem. Motive pa ne črpa le iz naše preteklosti, ampak raziskuje tudi druge glasbene tradicije po svetu." Glasba bo v središču pozornosti tudi 23. septembra, ko bosta na skupnem goriškem in novogoriškem trgu pred severno železniško postajo ob 20.30 zape-

li zvezdi našega prostora Elisa in Tinkara. V galeriji Kulturnega doma bo do 15. julija odprta likovna razstava Okno in svet mladih primorskih ustvarjalcev. Nedvomno pomemben dogodek pa bo razstava Umetniki dveh manjšin v Rimu. Na razstavi, ki je nastala na pobudo Kulturnega doma Gorica in Unije Italijanov iz Kopra in z Reke, bo svoja dela razstavljalo štirinajst umetnikov: sedem slovenske narodne skupnosti iz Italije in sedem italijanske skupnosti iz Slovenije in Hrvaške. Odprtje

Slovenska zamejska skavtska organizacija

Veselo srečanje skavtov ob koncu sezone

Goriški del Slovenske zamejske skavtske organizacije je v toplih junijskih dneh s posebnim srečanjem sklenil letošnjo sezono. Potem ko so se za vse učence in dijake že zaprle šolske duri, so se z zadnjim skupnim snidenjem pred poletnimi tabori pozdravili tudi goriški skavti in skavtinje. Za vse volčiče in volkuljice, izvidnike in vodnice ter roverje in popotnice je bila seveda to posebna priložnost, da se še zadnjič srečajo z ostalimi prij-

telji v skavtskih vrstah. Poslovilne slovesnosti od letošnje sezone se je v toplem nedeljskem junijskem dopoldnevu udeležilo lepo število skavtov in skavtinj. Jutranji skupni zbor s skavtsko

pesmijo in molitvami vseh treh vej je bil pravi trenutek, da so vsem članom predstavili program. Otroci in najstniki so se skozi celo jutro igrali in zabavali ter se pri tem držali čarobnih Igraj se, ne glej! Po starostnih skupinah so se volčiči in volkuljice predali svetu džungle, ki jih je spremljal že celo leto, izvidniki in vodnici ter roverji in popotnice pa so se pomerili v zanimivem orientacijskem pohodu.

Obvestila

Obvestilo za šolnike. Urad za slovenske šole obvešča, da je bila na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it, Archivio news, 17.6.2005) objavljena okrožnica št. 57/2005 o dopolnitvi zavodskih lestvic za učno oseboje šol vseh vrst in stopenj. Na istem mestu so objavljeni tudi ustrezni obrazci, ki jih je treba do 18. julija predložiti eni od izbranih šol.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča udeležence izleta na Pokljuko, da bo avtobus odpeljal v soboto, 9. julija, ob 6.45 izpred cerkve v Sovodnjah ob Soči, nato s postanki v Štandrežu (pri cerkvi), v Gorici na drevoredu 20. septembra pred gostilno Primožič in v Podgori pred telovadnico.

V dneh od 4. do 8. julija poteka 11. mednarodno tekmovanje v solo petju C. A. Seghizzi. Do 11. julija pa je na sporedu 44. mednarodno zborovsko tekmovanje C. A. Seghizzi.

Urad SSO v Gorici bo do 2.9. odprt od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure.

Uprava NG v Gorici je od 1. junija dalje odprta: od ponedeljka do četrta od 9. do 12. in od 15. do 17. ure; ob petkih od 9. do 12. ure.

Feiglova knjižnica, poletni urnik (do 9.9.): od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. Zaprt od 1. do 26. avgusta.

Cestitke

Našemu cenjenemu sodelavcu, predsedniku goriškega SSO in znanemu slovenskemu dramatičniku in publicistu **Janezu Povšetju** iskreno čestitamo za nagrado, ki jo je prejel v Mavhinhah za izvorni tekst. Uredništvo Novega glasa

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 8.7. do 14.7.2005)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 8. julija (v studiu Andrej Baucon): V diskoteki 103 z Andrejem: domače viže, zanimivosti in obvestila. - Iz krščanskega sveta.

Ponedeljek, 11. julija (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: moderna glasba, zanimivosti in obvestila.

Torek, 12. julija (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 13. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Odnos človeka do domačih živali. - Izbor melodij.

Četrtek, 14. julija: Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

Pismo sovođenjskemu županu Petejanu

Kriza v tovarni Benfil v Sovodnjah

Svetniška skupina Združeni je v zvezi z globoko krizo v industrijskem podjetju Benfil, ki je naslednik najstarejše sovođenjske tovarne, naslovlila župana Petejanu pismo, v katerem ga poziva, da naredi vse možne ukrepe za preprečitev zaprtja tovarne in ublažitev posledic. Ob tem podpisniki ugovarjajo, da je med preko 130 zaposlenimi v tovarni in katerih delovna mesta so ogrožena, tudi precej sovođenjskih občanov, kriza pa tudi tokrat prizadeva predvsem žensko delovno silo. Podpisniki navajajo sicer, da krajevne ustanove nimajo neposrednih pristojnosti, kar zadeva uravnavanje in reševanje težav v podjetjih, imajo pa že zaradi svoje vloge primarno dolžnost skrbeti za socialni in gospodarski razvoj skupnosti. Podpisniki navajajo tudi dodatno dejstvo: občina Sovodnje je članica Konzorcija za industrijski razvoj in prava vloga narekuje, da župan skupaj z odborniki in ob strani sindikalnih organizacij prevzame aktivnejšo vlogo za razreševanje krize in blažitev posledic. Podpisniki prosijo, da jih župan seznanja s sprejetimi pobudami.

Pismo, ki je bilo izročeno na županstvu v petek, 1. julija. **Spoštovani župan v Sovodnjah** Predmet: gospodarska kriza in zaostrovanje razmer v podjetju Benfil Stagnacija v gospodarstvu ter izrazita kriza v nekaterih sektorjih, posebej v tekstilni industriji, ogrožata veliko število delovnih mest tudi na Goriškem. V zadnjem obdobju smo bili tako priča zaprtju nekatere

rih industrijskih obratov, medtem ko je vse manj novih gospodarskih pobud. Težave se zaostrojujejo tudi na področju trgovine in storitev, dejavnosti, ki je bila še do nedavna ena od nosilnih vej gospodarstva na Goriškem. Zaskrbljujoča je zlasti ugotovitev, da grozi skorajšnje zaprtje tudi prvi "sovođenjski" tovarni, kjer je zaposlenih nad 130 delavcev. Dobrišen del zaposlenih predstavljajo ženske, precej jih je iz sovođenjske občine.

Res je, da krajevne ustanove nimajo neposrednih pristojnosti na gospodarskem področju, vendar ob tem ne gre prezreti dejstva, da sodi med temeljne naloge njihovega delovanja skrb za socialni (in torej tudi gospodarski) razvoj skupnosti. Prav zaradi teh okoliščin menimo, da bi morala občinska uprava skupaj s sindikati zavzeti aktivnejšo vlogo pri razreševanju krize.

Ob tem ne gre prezreti niti dejstva, da je sovođenjska občina članica konzorcija za industrijski razvoj, kar je dodaten razlog sodelovanja v poskusu reševanja krize in iskanja rešitev, ki bi omilile posledice, zlasti kar zadeva zaposlovanje ženske delovne sile. Zaradi vseh zgoraj omenjenih razlogov pričakujemo, da boste storili vse možne ukrepe s ciljem preprečitve zaprtja tovarne, kar bi nedvomno pomenilo nov močan udarec tukajšnjemu gospodarstvu. Hvaležni vam bomo tudi, če nas boste o vaših pobudah seznanili.

Sovodnje, 30. junija 2005
Svetniška skupina Združeni

Nagrado Kresnik je letos dobil Alojz Rebula "Strastni poznavalec zgodovine ..."

Dobitnik petnajstega Kresnika za najboljši slovenski roman preteklega leta je naš pisatelj Alojz Rebula, ki je žirijo preprical z delom *Nokturno* za Primorsko.

Podelitev Kresnika na kresni večer je letos ponovno potekala na Cankarjevem vrhu na Rožniku. Predsednik žirije letošnje nagrade Kresnik za najboljši slovenski roman Matevž Kos je razglasil nagrajenca, ček v vrednosti 5000 evrov in spominsko plastiko Jurija Smoleta pa je na svetovlanski večer Alojzu Rebuli izročil odgovorni urednik Dela Darijan Košir.

Nokturno za Primorsko Alojz Rebula je duhovniški roman, izrisana freska o apokaliptičnem času primorske zgodovine in o iskanju večnosti in avtentičnosti, vere in slovenstva. Alojz Rebula je sicer tudi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti in Prešernov nagajenec (1995). Finalist Delove nagrade Kresnik je bil Rebula letos z romanom *Nokturno* za Primorsko že tretjič. Leta 1995 je prišel v ožji izbor s *Kačjo rožo* in leta 1999 s *Cesto s cipreso* in zvezdo.

Alojz Rebula je po poročanju STA ob podelitvi nagrade dejal, da je iskreno presenečen in da nagrade ni pričakoval, ker trenutno čas v Sloveniji oziroma v Evropi pač ni naklonjen temi, ki jo opisuje. Presenečen je, saj pripada predvojni generaciji, ki piše stilno in vsebinsko drugače kot povojna. Posebno nagrado je dobila tudi

Mohorjeva založba Celje, ki je skupaj s tržaško Mladiko izdala njegovo knjigo.

Alojz Rebula se je po podelitvi nagrade v spremstvu kresničk odpravil k cerkvi na Rožniku, kjer je zakuril že tradicionalni kresni ogenj.

V finalni izbor za Kresnika so se letos uvrstili tudi: Čaj s kraljico Evalda Flisarja (Mladinska knjiga), Visoki tujec Željka Kozinca

(Mladinska knjiga), Leta milosti Sebastijana Preglja (Goga) in Arimija JanijaVirka (Mladinska knjiga).

Pri nagradi Kresnik, ki jo podeljuje časopisna hiša Delo, gre za izpeljanko iz besede kres in za mitološkega prekmurskega mladeniča, ki se kot plamen pojavlja na križiščih in vabi popotnike, v sk-

ladu s konceptom nagrade, tudi v literaturo.

Ljubitelji literature, ki so se na kresni večer podali na Rožnik, so na odločitev kresničkove žirije čakali v družbi Mojce Mavec, ki se je pogovarjala z letošnjimi nominiranci. Za glasbo sta na lepem večeru poskrbeli zasedbi Stari bas in Fake Orchestra. Žirijo Delove nagrade za najboljši roman so letos sestavljali dr. Matevž Kos, predsednik, Vanesa Matajč (revija Literatura), Lucija Stepančič (Sodobnost), Jaroslav Skrušny (Nova revija) in Matej Bogataj (Delo).

"Rebula, ta strastni poznavalec zgodovine, se tokrat sklicuje na žanr duhovniškega romana in ga učinkovito nadgrajuje, le da je težiče *Nokturno* za Primorsko preneseno iz borbe med telesnim in duhovnim, čeprav tudi ta ne umanjka, na spopad med vero in narodno zavednostjo. Glavna oseba, kaplan in kasneje župnik Florijan, nas takoj spomni na kremenitega Martina Čedermaca, ne samo po kontrabantu s slovenski knjigami, tem eksplozivnim in prevratnim gradivom; tudi v času fašističnega razarodovanja ostaja

ozaveščen in uporen Slovenec, zato je sumljiv in kasneje izgnan v konfinacijo, med vojno interniran, po vojni pa kljub zmeremu navdušenju nad narodnim prebujenjem likvidiran," je v utemeljitvi za letošnjega Kresnika zapisala žirija. V imenu bralcev g. Rebuli iskrene čestitke!

Mavhinje / 6. Zamejski festival Gledališka modrica se je poslovila

Na lepem mavhinjskem trgu so v ponedeljek, 4. t.m., po javnem radijskem snemanju odrskega prikaza Vesne Tomsč Miss Sovodnje over 50, v njeni režiji in izvedbi dramske skupine KD Sovodnje ob Soči, ugasnile odrske luči, ki

zadnji sklop predstav, prijavljenih na letošnjo sicer kakovostno in vsebinsko revnejšo izvedbo festivala, na katerega bi se morale nastopajoče skupine vsekakor temeljiteje pripraviti in se na njem predstaviti z vsestransko bolj izpiljeno dodela-

sukala okrog stare čarodejke, ki se je preobrazila v mlado vilo, in njenega zatega peresa. Pisalo je napisalo le resnico in zato je z njim mala Mojca razkrinkala ugrabitelja pobalinskega županovega sina. V zgodbi, s poučnimi nauki in srečnim

koncem, so se, v pohvalni pažnji za pravilnost izgovorjave in tekoč jezik, pravilne prvine prepletale z realnim življenjem malega, s hišami prenatrpanega mesta. Slednje je povedno že

živelo v scenski izdelavi-poslikavi panojev Štefana Pahorja, ki so se ob zasuku spremenili v notranjost čarodejke hišice. Songi zapeti v živo in bolj razgibano podajanje bi nedvomno poživilo izrazito pravilne trenutke in sploh celoto. Izvajalska živahnost, hiter tempo in domišljjsko bogata režija pa res niso manjkali predstavi, že na

meji z muzikalom. Le po kom se je vrgel ta otrok?, zgodbi o doraščanju in uresničevanju življenjskih stremeljenj ter generacijskih trenj.

/stran 16
Iva Koršič

Foto Kroma

so tri tedne, od četrta do nedelje, od 16. junija do 3. julija, ob prizanesljivosti vremena, obzarjale prizorišče pod milim nebom 6. Zamejskega festivala amaterskih dramskih skupin. Tega je z nezmanjšano prizadevnostjo in poštrevnostjo privedilo ŠKD Cerovlje-Mavhinje, pod pokroviteljstvom občine Devin-Nabrežina in v sodelovanju s Slovensko prosveto iz Trsta, Primorskim dnevnikom in z Zvezo slovenskih kulturnih društev ter ob finančni pomoči Zadrudje kraške banke.

Od četrta, 30. junija, do sobote, 2. t.m., je bil na sporedu še

nimi uprizoritvami. Le na tak način bi bil letošnji festivalski moto "skupaj lažje rastemo" res osmišljen in utemeljen.

Foto Kroma

Četrtek večer je uvedla izvirna pravljica igrice Lučke Susič Stara hiška, hruska, buška in zlato pero, ki so jo v njeni režiji uprizorili Člani Slovenskega in Radijskega odra. Zgodbica, namenjena rosni publikli, se je

Spoznavanje samega sebe in mondeni sprejemi

Mondenih sprejemov ne ljubim pretirano. Vsi s standardnim permanentnim nasmeškom na ustih, govori, ki so le obnavljanje tega, kar je bilo narejeno čez leto, ne pa dolgoročno vizija, gneča pri obloženem buffetu. In čudne situacije, kot lanski sprejem slovenskega konzulata ob Dnevu državnosti, ko sem se znašla med katoliškim duhovnikom in srbsko-pravoslavim popom in sem se v pogovoru z njima bala, da izustim kaj neosnovanega. Kot moja naključna srečanja na ulici z mladim rabinom Haddadom v času kakega judovskega praznika, ko ne vem, kako čestitati: moški in ženska si za ortodoksne jude vendar ne smeta seči v roko...

Tokrat sem na sprejemu konzulata srečala zanimivo gospo, ki sem jo zadnjič videla leto prej. Rusinja, ki že 17 let živi v Trstu in živi razpeta med slovenskim, ruskim in italijanskim svetom. V vseh teh letih je uspela ohraniti stike s prijatelji v Moskvi, odnos, v katerem "časovni okvir ni pomemben in vsakič, ko se srečamo, je tako, kot če bi se bila videla pet minut prej". In kot leto prej, sem ji tudi tokratčila besede iz ust, ko mi je govorila o pomenu kvalitete v delu in lastne sposobnosti uveljavljanja slednje. "Saj veš, Vida, danes ogromno ljudi trenira bolj komolce...". Tudi letos se zatopiva v pogovor o pomenu udejanjanja sanj. Izražati, pisati o svojem življenju, ne glede na to, če bo knjiga kdaj objavljena, če bo zavržena, cenzurirana, odklonjena. Redno zalivati našo ustvarjalno rastlino in si izboriti svoj prostor pod soncem izključno s kvaliteto. "Prinesi mi napisano in povsem odkrito ti bom povedala, če je lahko zanimivo ali ne". Že lani sem ji to obljubila... In sprašujem jo o Sovjetski zvezi, o Armeniji, kjer sem pred petimi leti živela tri mesece. Moja ruska znanka gleda nanjo in na

Armence tako pač, kot večina Rusov: "Armenci so vedno živeli v korupciji. V študentskih letih me je zasnubil armenski kolega, ki mi je jasno povedal, da si je izpite na univerzi kupoval. Poleg tega živijo Armenci konstantno v preteklosti, v obujanju tega, kar so bili, in genocida, ki je vse to pokončal". Te permanentne zatopljenosti v preteklost se spominjam. Na vseh šolskih zemljevidih je Armenija še vedno dežela, h kateri pripada tudi sveta gora Ararat, ki je pa na turških tleh. Spominjam se tesnobnega občutka ob pogledu na vrste za vizum pred tujimi ambasadami, življenja v tej državi, iz katere so se vsi šolani izselili in se danes skuša opotekajoče ustvariti nekaj, kar bi preseglo dosedanje životarjenje na pomoči tujine. Spominjam se pogovorov s tedanjim rimskim zaročencem, ki je v prestolnici Erevan delal leto dni in mi je vedno pravil, da ne vem, kaj res pomeni delati z Armenci in dejstvom, da jih Sovjetska zveza nikoli ni naučila prevzemanja lastne odgovornosti in samoiniciative. Skupaj sva nameravala napisati knjigo o osebnem doživljanju te kavkaške države in še danes se v občasnih prijateljskih pogovorih pogravava z mislijo o komplementarnosti med besedilom in fotografijo. Čeprav vem, da me danes zanima drugačno pisanje in drugačno spoznavanje samega sebe. Rusinja na sprejemu me le spominja na ta čas, za katerega vem, da je mimo, ki mi je pa predstavil toliko obrazov in življenjskih zgodb, ki so me nedvomno obogatili. Obenem pa se zamislil ob njenih besedah, da tu v zamejstvu - ali pa mogoče nasploh na tem koščku Italije - postavljamo pregrade v komunikaciji, katerih se sploh ne zavedamo: "Zatopiš se v pogovor z nekom, v določnem trenutku pa začutiš pri drugi osebi nek strah, neko nelagodnost, ker sva si preblizu. To sem že nekajkrat občutila". Verjetno zanimivejša tema od doživljanja Armenije.

"Razbiranja"

Minevanje kot del večnosti

Go razd Kocijančič: Trideset stopenj in naju ni. Ljubljana: LUD Literatura (zbirka Prišleki), 2005.

Pravkar nagajeni prevajalec Go razd Kocijančič, ki je prejšnji teden prejel Sovretovo nagrado za prevod celotnega Platona, je zopet protagonist v naši rubriki, tokrat kot pesnik.

Po prvi pesniški zbirki Tvoja imena, kjer se je v slovenski književnosti pojavil kot pesnik - mistik, je Kocijančič objavil zbirko, ki je berljiva (in jo sam tudi opredeljuje) kot pesništvo.

V nekakšnem predgovoru, ki diši po apoloģiji, pesnik "opravičuje" izbiro teme, ki preveva celotno pesništvo. Kocijančič se tokrat prikazuje kot pesnik minevanja, smrti. Pravi, da ga ta "vedno bolj zanima", zaveda se njene neizbežnosti in upesnjuje stisko, ki ji je podvržen kot človek, vsak dan bližji pragu smrti, skrivnostnemu mestu prehajanja, pretakanja, razlivanja iz enega bista v drugo.

"Spogledovanje" s smrtjo ima v poeziji že eminentno zgodovino, ker je ta poslednja instanca, ki je prej ali slej namenjena vsakomur izmed nas, neznan in strašljiv svet, mamljiv in odbijajoč obenem. Kocijančiču je smrt oboje. Je lepa in strašna, magnetno bližja, a obenem oddaljena. Ta dihotomija se izraža v dveh delih pesnitve. Prvi del vsebuje odlomke iz pesnikovega življenja, ko se je od blizu srečal s smrtjo "drugih". Ta mu je postala povod za razmišljanje o neizbežni skrivnosti, ki nas vse čaka. Drugi del pesnitve pa je prepletanje med pesmimi, ki so dialoško nastavljene in podobami, ki jih sam Kocijančič imenuje "ne povsem razumljive" in jih je med pesnitve postavil, ker so mu "nore in privlačne obenem, kot smrt sama".

Gledišče, na katerega se pesnik postavlja, pa je differentia specifica, ki ločuje Kocijančičevo poetiko od večine sodobne (slovenske) poetike nasploh. Ko govorimo o mistiki, ponavadi mislimo na svetove, ki so od nas oddaljeni in nedosegljivi. V resnici pa je mistika način mišljenja, če ne celo življenja, ki človeka zbližuje s prabistvom, z osnovo in ga dvigne na raven motrenja Boga.

Kocijančič pojmuje poezijo le v kolikor slednja govori o Absolutnem, o Bogu. Tudi smrt postane tako v njegovih poetičnih razmišljanjih del vseobsegajoče sile, ki žene naprej naše življenje. Zaveda se smrti, a mu ta ni absolutna, temveč prag dostopa do skrivnostnega apofatizma Boga. Skozi smrt in njena vrata se ozira v večnost. Minevanje tako dobi delež v načrtu Odrešenja. Zanimiva je tudi konstrukcija posameznih pesmi (kitic? delov?), ki sestavljajo pesništvo. Vsaka se začne z molkom. Mol, ki je znamenje kontemplacije ali prva stopnja svetosti. Wittgenstein pravi, da "o tistem, kar ne moremo govoriti, moramo molčati". Kocijančič to drugače zaobrne in začneja z molkom. Ne, ker bi o "tem" ("smrti") ne mogli govoriti, ampak, ker o njej želi spregovoriti, vendar molk ni njegov, temveč z "druge strani". Smrt je najskrivnostnejši mol, neopredeljiv, tako kot ljubzen (Eros - Thanatos), ki človeka dviga v sfero nadbivanja in se je zato ne gre bati. Stopnice iz naslova so podoba življenja, ki je stalno stremljenje po doseganju Najvišjega (stopnice ponavadi implicirajo vedno hojo navzgor), še trideset, morda manj, morda več, jih manjka do tega, da naju ne bi bilo več. Dvojina, ki jo v pesnitvi srečujemo, je pogosta in je obračanje na smrt samo. Ko mene ne bo več, tudi tebe, smrt, ki si tako skrivnostna, ne bo več, ker te bom zmagal.

Go razd Kocijančič

Odrešitvena interpretacija Kocijančičeve pesnitve se vsiljuje tudi glede na mehko in spokojnost verzov. Tragika smrti je zastrta s tančico tihega, a gotovega pričakovanja, da smrt le ni konec, ampak novi začetek. Problematičen postaja način tega začetka, ki je domena vsakega izmed nas, ko bo prišla naša ura.

Smrt je tako vgrajena v vsakdanost. Globoko je zasidrana kot merilo našega bivanja in kot "sestra", ki pripomore k zavedanju majhnosti človeka, a tudi njegove mistične prasnovi, ki izhaja iz Boga. Kocijančič je s svojo pesnitvijo izbral nelahko nalogo prikazovanja krhljev, fragmentov in robov izgibanja in minevanja. Zato je njegova poezija tako skrivnostna kot vabljiva, ker še enkrat zajema iz studenca nepovednega.

Prav zaradi tega ostane na koncu le mol. In morda implicitno prepuščanje (berljivo iz konteksta pesnitve) Njemu, ki ve. Mol, ki ni resignacija. Mol, ki je upanje.

David Bandelli

Skultura 2001 / Kramljanje z mladimi umetniki

Skrivne podobe trdnega kamna

Umetniški lesk pod topotajočimi kladivi

Pripekajoče sonce je na belini kamnite mase ustvarjalo nenavadne leske. Trdna skala se je na trenutke spreminjala v razbeljeno gmoto, ki je od sebe izžarevala pekleno vročino. Zdelo se je, da razbeljena gmota z veseljem vpija vročino sončnih žarkov in se v svoji na videz nedolžni belini cinično hihita naravi, bližnjim drevesom ter cveticam, ki že dalj časa v svoji zarumenelosti trpijo v

po-manjkanju bistvenega življenjskega vira, vode. Razbeljena gmota je kraljevala kot v tipični kraški pokrajini, čeprav je Kras oddaljen dobrih deset kilometrov (in sama kamnita gmota ni imela s Krasom nič skupnega). Lesk skale pa je le na videz dajal kamniti masi tako ostre poteze.

Kamniti bloki so v dežja žejni okolici kraljevali s prav posebnim namenom. Okoli njih so se namreč sukale človeške podobe s kladivom in kiparskim dletom. Mladi umetniki, študenti ljubljanske Akademije za likovno umetnost, so se pod plastjo prahu in drobcev, ki je popolnoma zakrila večdnevno delovno zagorelost, spopadali s kamnom, a predvsem s svojo domišljijo. Ritmičnemu topotanju kladiva so namreč sledile minute grobne tišine, ko so mladenič in mladenke nemo strmeli v svoje umetnine in iskali v njih odgovore, ki jim jih ponuja lahko le umetnost. Kamniti bloki so se počasi preoblikovali v dinamične, žive podobe: pri nekaterih so bile te podobe konkretne in stvarne figure, pri drugih pa ab-

strakten izraz njihovih čustev. Leski, ki so jih oddajale vdolbine v kamnito gmoto, so navsezadnje postajali prijaznejši, čeprav se pasja vročina ni ublažila. Kamniti vzorci so se spreminjali pod dleti, pravimi kirurškimi noži v rokah mladih kiparjev.

Le par metrov stran je vidno zadovoljen in ponosen stal gospod Marjan Breščak, eden od glavnih organizatorjev prav posebne kiparske delavnice. "Naša pobuda", nam je v sen-

rat so nas obiskale Akademija lepih umetnosti iz Benetk, šola mozaikov iz Spilimberga ter Lesarska šola iz Nove Gorice. Obdelovali so les in kovine. Letos smo se odločili za drugačno surovino, kamen. S pomočjo domačina Zmaga Posege smo navezali stike z ljubljansko Akademijo in profesorjem Juretom Smoletom, ki nam je rad priskočil na pomoč." Kiparska dela, ki so bila izklesana na Jeremitišču med 20. in 26. junijem, bodo, tako

ni domačini so goste sprejeli z odprtimi rokami in jim bili vedno na voljo. Bojan in Tala sta za trenutek odložila kladiva in dleto ter si odpočila. Gospod Breščak se jima je približal in jima pomagal urediti nekaj logističnih zadev z zračnim kompresorjem. Le par minut in rumitarsko tišino je ponovno zmotil enakomerni zven kladiv in šum "kiparskega" kompresorja.

Umetnost je življenjsko poslanstvo, ne le modna muha

Tala Lumbar, Gaja Zornada, Bojan Puklovec in Zoran Poznič. To so imena štirih študentov ljubljanske Akademije za likovno umetnost, ki so se pripeljali v Štandrež, da bi sodelovali na 3. kiparskem srečanju Skultura in s svojimi kamniti mi kipi pripomogli k vrednotenju umetnosti v naših krajih. Na prizorišču žal nismo srečali Zorana Pozniča, smo pa zato imeli več časa za ostale kitarje. V senci široke utice, ki so jo organizatorji postavili na Jeremitišču, so bloki splitskega belega marmorja iz dneva v dan

Gaja Zornada (foto AČ)

Bojan Puklovec (foto AČ)

Tala Lumbar (foto AČ)

ci košate krošnje mogočnega drevesa razlagal gospod Breščak, "doživlja letos že tretjo reprizo". Pobuda, ki nam jo je pojasnjeval sogovorec, je umetniška delavnica Skultura 2001, prava zvezda stalnica na nebu kulturnih podvigov na Goriškem. Rodila se je, dokaj logično, leta 2001, ob 1000 letnici prve omembe Gorice. Takrat se je na Jeremitišču, kjer se pobuda še danes izvaja, zbralo deset kiparjev. S svojimi deli niso obogatili samo rumitarskega zaselka in izraznim pogledom na nas obrnil gospod Breščak. Na prizorišču Skulture 2001, ki je bilo omejeno z odprtim šotorom, do katerega so imeli dostop prav vsi obiskovalci, je bil medtem na vrsti trenutek pavze za jutranjo kavico. Skrb-

preminjali svoj prvotni videz in končno postali sad umetniškega navdiha teh mladih kiparjev. Vsak od njih doživlja umetnost na različni način, združuje pa jih neizmerna ljubezen do umetnosti in predvsem intimna potreba po ustvarjanju. Glede na to, da bodo dela namočena na "nikogaršnjo zemljo" pri mejnem prehodu v Vrtojbi, so študentje svoje kipe oblikovali tako, da bi čim bolj upodobili pojem meje. Tala Lumbar se je odločila, da bo kamnitemu bloku izklesala peruti in ga spremenila v feniksa. Ker so zanjo vse meje brezveze, ptič optimalno simbolizirajo svobodo, kajti le ptič lahko leti kamorkoli brez ovir. "Kamen, s katerim se spopadam - nam je razložila Gaja

Zornada - v bistvu predstavlja stično točko in obenem razkol. Celotno strukturo sem osnovala vertikalno z diagonalno zarezo skozi gornji del kamna. Kip predstavlja eno samo celoto, ki jo razpoka razpolavlja. To je tisto, kar mene spominja na mejo med dvema državama. Kamen ima še to specifično lastnost, da sam po sebi krvavi, ker ima v sredini rdečo plast. S tem lahko bolje izpostavim dejstvo, da kip predstavlja nekaj živega in občutljivega na stvari, ki se dogajajo v njegovi okolici." Bojan Puklovec je svoj kamen spremenil v žensko podobo, osebo, ki izžareva spiritualno ljubezen. "Ta figura bo verjetno večini publike predstavljala strast oziroma zemeljsko ljubezen, meni pa predstavlja absolutno in univerzalno ljubezen. Tisto ljubezen - je še pojasnil Bojan -, ki naj bi vladala med vsemi ljudmi, ne glede na meje. Zdi se mi namreč važno, da je človek odprt in da nima omejitev, tudi nacionalnih ne, kajti meje ljudi preveč omejujejo in pogojujejo." Iz besed mladih kiparjev je bilo razvidno, da doživljajo umetnost kot pravo življenjsko poslanstvo in ne le kot hobby ali trenutno modno muho. Največja želja Tale je na primer ta, da bi svoje poznavanje umetnosti posredovala predvsem otrokom. "Tudi profesionalno se bom s tem ukvarjala. Zanima me predvsem delo z otroki, rada bi poučevala. Zanimajo me lutke in ilustracije, tako da že kot študentka občasno vodim delavnice prek kakega društva." V nasprotju s Talo, ki je že od vsega začetka imela jasne pojme, je Gaja svojo univerzitetno kariero začela s študijem biokemije. "V bistvu - je povedala Gaja - se je moja ljubezen do umetnosti začela z ljubeznijo do znanosti, tiste čisto na-

ravoslovne, spoznavanja kot takega. Potem pa je prišlo do preskoka. Odgovore sem začela iskati v umetnosti. Kiparstvo mi je všeč, ker je najbližje realnemu svetu, v katerem živimo. Trodimenzionalnost, ki jo kiparstvo nudi, je pač to, kar jaz rabim za različen vpogled v okolje, v katerem se gibljem. Povezava med znanostjo in umetnostjo se meni zdi precej logična, pa čeprav se zaradi tega vsi čudijo. Ko sem študirala biokemijo, sem se zavedala, da znanost in umetnost iščeta odgovore na ista končna vprašanja po dveh različnih poteh. Meni se to zdi poslanstvo iskanja nekega občega bista, tistega, kar je pri obeh prisotno, pri obeh prepoznavno in je meni blizu pri obeh. Znanost ni le goli eksperiment v laboratoriju, znanost je pač osnovana na filozofiji, gre za princip razmišljanja, raziskovanja, spoznavanja, analiza in sinteza pa sta prisotni tudi v umetnosti. Pri nas umetnikih ne gre za sama nekontrolirana čustva ali za stvari, ki ostajajo tam neke v oblakih, ampak gre za princip raziskave. Tako kot pri znanosti."

Bojan je vpisan na oddelek za restavracijsko umetnost, rad študira zgodovino umetnosti in je navdušen nad različnimi pomeni, ki jih je umetnost razvila v letih. "Za restavracijsko sem se odločil zaradi pestrosti programa, želel sem namreč spoznati vse zvrsti likovne umetnosti, čeprav sem do zdaj predvsem slikal." Bojan je mnenja, da je umetnost danes v bistvu nekoliko zgubila svoj pravi pomen. "Umetnost je ravnotežje ali vez med materialnim in duhovnim. To ravnotežje se je podrlo. Zdaj je svet bolj materialen in se zato duhovne vrednote izgubljajo. To se pozna tudi pri umetnosti, ki bi morala v sebi vedno nositi sporočilo.

Metka Kuret in Andrej Černic

Marjan Breščak (foto DPD)

Metka Kuret in Andrej Černic

Družba KB 1909 / Otvoritev likovne razstave Okno v svet

"Likovna umetnost ima v našem prostoru zanimivo prihodnost!"

"Čiljamo na mlade umetnike!" je na otvoritvi likovne razstave nagradnega natečaja Okno v svet v ponedeljek, 27. junija, v galeriji Kulturnega doma v Gorici povedal Boris Peric, predsednik upravnega odbora Finančne delniške družbe KB 1909 iz Gorice. Prvi tovrstni natečaj, ki ga je omenjena družba priredila v sodelovanju s Kulturnim domom in oglaševalsko agencijo Tmedia, je zadel v črno, saj je na slavno odprtje razstave prikladal veliko množico ljudi in vsekakor vzbudil veliko zanimanja. Kot finančna delniška družba smo majhni zbiralci umetnosti, ustvarjamo majhno goriško oz. primorsko pinakoteko, je še povedal Peric. Doslej so zbrali okrog 180 del različnih avtorjev, od Spacala do Groma, Černigoja, Musiča, Palčiča, Kralja in Kosiča. Zbirki pa bi radi dodali umetnike, ki se bodo na Primorskem v

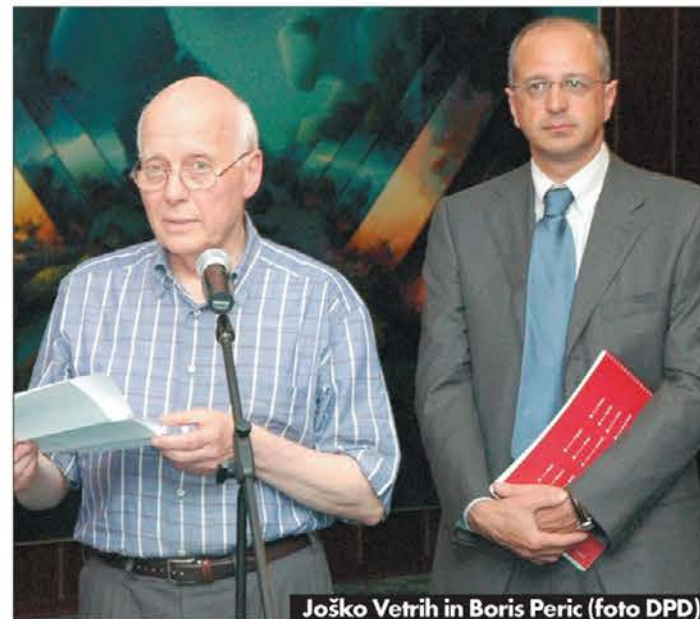
Nagrajenci Ivan Žerjal, Marko Faganel in Julijana Božič (foto DPD)

prihodnje gotovo še uveljavili. Pobuda želi biti torej priložnost za mlade, da se uveljavijo, obenem pa tudi način, da KB 1909 ohranja stik s prostorom in časom ter ne nazadnje predstavi svoje poslovanje, ki želi

prispevati k razvoju celotne skupnosti na zahodnem robu slovenskega prostora. Na prvi natečaj se je prijavilo kar 21 umetnikov, starih do 35 let. "Likovna umetnost ima v našem prostoru zanimivo

prihodnost," je ugotovil Peric, zadovoljen z odzivom umetniških snovalcev mlajše generacije, ki so resnično številni in po izrazni govorici tudi zelo različni med sabo.

Prejšnji ponedeljek so bili nagrajeni Ivan Žerjal (za delo Alpha Kanal) in Marko Faganel (Isola della Cogna) iz Gorice ter Julijana Božič (Brez naslova) iz Ajdovščine. Kot je povedal umetniški kritik Joško Vetrh, je žirija vzela v dokončno oceno 37 del 20 umetnikov. V utemeljitvi nagrad je o vipavski umetnici ostalo zapisano, da jo odlikujejo trdna kulturna priprava in nedvomne izrazne sposobnosti. Julijana Božič "je svoje delo izdelala v osebni likovni govorici, ko je iz modernističnih smeri črpala teme in stilne značilnosti." Faganel kot slikar raziskuje abstraktni in figurativni svet, njegova likovna kompozicija je trdna, izraz liričen. Svojih navdih najde v naravi; izraža se v sodobnem likovnem

Joško Vetrh in Boris Peric (foto DPD)

slogu, uspelo pa mu je upodobiti krhek odnos med vidnim in doživetim. Likovno delo Ivana Žerjala, je še povedal Vetrh, se odlikuje še posebej po tem, ker je umetniku uspelo združiti eksperimentiranje novih formalnih rešitev na področju vidne percepcije z resnim raziskovanjem globljih interferenc med različnimi sredstvi družbenega obveščanja našega vsakdanjega življenja in njihovimi pogojevanji in vplivi na

življenje in delo današnjega človeka. Žirija je posebno priznanje podelila tudi Ani Čigon za delo Brez naslova, Klemenu Gorupu za delo Za križem in Joni Zakonjšek za delo Pecelj v belem. Na koncu sta v imenu družbe KB 1909 Boris Peric in Andrej Brisco izročila trem nagrajencem denarno nagrado. Iskrene čestitke mladim umetnikom in organizatorju za posrečeno pobudo!

Kratke

Uporaba slovenščine pri pošiljkah

Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan je pisal direktorju državne poštne družbe v Trstu v zvezi z uporabo slovenskega jezika pri pošiljkah. V zvezi s tem se večkrat opažajo težave na vsem ozemlju, kjer prebiva slovenska manjšina, od Benečije do Trsta. Tokrat so deželni svetnik opozorili na težave marljivi Tržačani, ki vestno beležijo vse odposlane dopise, ki jih poštni uradi zavrnejo, ker so na njih reference le v slovenščini. Špacapan v svojem dopisu opominja, da je uporaba slovenščine legitimirana na podlagi državnega zakona; ob tem še dodaja, da očitno ni bilo nobene težave pri vračanju pisem pošiljateljem na dom, katerih naslov je bil prav tako v slovenskem jeziku. Toliko lažje bi torej lahko "srečno" dospelo pošiljke, naslovljene na državne institucije in na predstavnike javnih oblasti.

Predlog Demokratičnega zavezništva

Deželni svetnik SSK dr. Mirko Špacapan je skupaj z drugimi kolegi Demokratičnega zavezništva (Menis, Baiutti, Tonutti, Zorzini, Dolenc, Fortuna) predlagal amandma k finančnemu manevru, ki predvideva vsoto 20 tisoč evrov za vzpostavitev deželne koordinacijske mreže med jusarskimi odbori in posestniki skupnih zemljišč v Furlaniji-Juljski krajini. S tem se zagotovi finančna postavka v korist delovanja take povezovalne enote med jusarskimi odbori, ki bo omogočala boljše koordiniranje med različnimi dejavniki na teritoriju, pomagala pri skupnem reševanju problemov in dajala možnost tudi manj razvitim odborom, da resneje in temeljiteje zastopajo interese svojih članov.

Svetovalec SSK se je za ta korak zavzel prav z vidika večje razpoznavnosti in zakonske podlage, ki naj spremlja delovanje jusarjev in srenj kot legitimnih predstavnikov starodavnih in neodtujljivih pravic nad skupno imovino, kot so v zgodovini bila gozdna in pašniška področja v vaseh.

Pukšič obiskal Narodno in študijsko knjižnico

Vodja urada za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, državni sekretar Franc Pukšič, je v soboto minulega tedna obiskal Narodno in študijsko knjižnico in Slovenski informativni center Narodni dom. V ospredju pogovorov z vodstvom ustanove na čelu s predsednikom upravnega sveta Viljemom Černom, ravnateljem

Foto Kroma

Milanom Pahorjem in predsednikom Slovenskega raziskovalnega inštituta Milanom Bufonom je bilo vprašanje finančne podpore knjižnici in njenim projektom.

To, kar NSK prejema tako s strani italijanske države kot s strani urada za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, komaj zadostuje za pokrivanje stroškov, ki jih zahteva redno delovanje. Na to sta Pukšiča opozorila Černo in Pahor, ki je še izpostavil vprašanje finančne podpore novim projektom: eden od teh je prav Informativni center Narodni dom, ki sicer že razpolaga s svojimi sredstvi, s katerimi pa morajo kriti stroške celotne ustanove. Pukšič je pozitivno ocenil določene majhne premike v prid slovenske manjšine v Italiji, na primer vračanje nekaterih prostorov v Narodnem domu. Obenem je poudaril podporo Slovenije prizadevanjem tako NSK kot SLORI in vseh, ki bodo v Narodnem domu izvajali projekte za ohranjanje slovenske kulture in identitete ter slovenskega jezika.

Svetovni festival odnosov z javnostmi

Minuli teden je naše mesto postalo prestolnica komunikacije, saj je na Pomorski postaji potekal drugi Svetovni festival odnosov z javnostmi. Šlo je za nadvse pomembno srečanje, kateremu je sam predsednik italijanske republike Ciampi poveril pokroviteljstvo. Srečanja se je udeležilo preko 600 strokovnjakov

Foto Kroma

iz 40 držav, 67 je bilo poročevalcev. Na Pomorski postaji pa je pod dvojno režijo potekala tudi razstava, na kateri so študentje komunikološke smeri videmske univerze predstavili makete stendov različnih priznanih podjetij, ki bi jih lahko v prihodnje velike firme udeležile na državnih in mednarodnih sejemskih prostorih.

Tržaški festival je tako ob koncu svojega zasedanja začrtal jasno podobo nove oblike komuniciranja in marketinga: treba je vedno večjega poslušala do sogovornika, saj je za podjetja, ki se ukvarjajo z odnosi z javnostjo še toliko bolj pomembno, da se zavedajo drugačnosti sogovornika in da na podlagi tega izoblikujejo najuspešnejše promocijske oblike, s katerimi ustreči delovnim partnerjem.

Društvo slovenskih izobražencev Ponedeljkovo srečanje

Bogastvo slovenskega besedja v novem Merkujevem delu

Foto Kroma

"Če trdimo, da je beseda v svojem bistvu podobna vsem živim bitjem, gotovo ne pretiravamo," je v prvem poglavju sveže tiskane knjige Od babe do smrti zapisal prof. Pavle Merku'. Publikacija je izšla pri tržaški založbi Mladika, na ponedeljkovem srečanju v DSI pa

je po uvodnem pozdravu predsednika založbe Marija Maverja o delu spregovoril avtor sam.

Naslov povzema temi prvega in zadnjega poglavja, tako da je prvi sestavek posvečen eni sami besedi, baba, ki je prisotna v vseh slovanskih jezikih in v izvorniku povsod pomeni

poročena ženska, pri nas pa si je nadela slabšalni prizvok. To ne velja za terske in nadiške doline, kjer se je ohranil izvorni pomen. Sploh je Merku' v tej knjigi rad segal po besedju z najbolj zahodnih slovenskih etničnih meja, ker je tisti prostor najdlje raziskoval in ker je tam še veliko arhaičnih in druge že pozabljenih izrazov.

V drugem poglavju nas avtor vodi med okamenine, torej med tiste redke, starinske in enkratne besede, ki so pravo bogastvo jezika in predmet zanimanja za redke strokovnjake (taka je stara praslovanska beseda lánita ali lice po naše). Veliko je namreč razlogov, zakaj se jezik spreminja, med prvimi sta zgodovinska in družbena pogojenost. Nove razmere take ali drugačne narave prinašajo in ustvarjajo sveže besedje, sta-

ro pa v nekaj generacijah potisnejo v pozabo.

Pa niso pri opuščanju besed krivi le novi življenjski pogoji, kot prča poglavje žrtve hejslovske akulturacije. Od 19. stoletja je namreč panslavizem

močno vplival na naše besedišče, po prvi svetovni vojni pa še bivanje pod skupno jugoslovansko streho. Časnikar je postal novinar, vojsko je zamenjala ruska vojna, vojščake pa češki vojaki. Primerov je ničkoliko, tega ni bilo potrebno uvajati, danes pa škode ni več mogoče popraviti, je dejal Merku'.

"Za žrtve miselne lenobe pa mi je res strašno žal," je trpko ugotovil avtor. Za tovrstno siromašenje jezika smo namreč sami krivi, ko prirejamo ali prevajamo poimenovanja iz jezika večinskega naroda. Drašča je postala Razklani hrib, Klanška jezera so po nemškem prevodu postala Belopeška, Na žlebeh pa Nevejsko sedlo. Te škode ni mogoče popraviti in res mi je žal, da so pristna slovenska imena izgubila, je sklenil razmišljanje Merku'. Pa vendar, tudi umiranje jezika je znak njegove živosti, je zapisano v zadnjem poglavju knjige Od babe do smrti.

MR

Narodni dom Predstavitev knjige Lide Turk

Zora, naša Ana Frank

"Pavlo Kocijančič sem spoznala, ko ji je bilo 89 let. Živela je z nečakinjo Marico v Gradišču, brkinski vasi prav blizu rojstnih Velikih Loč."

Tako se začne uvod v knjigo pričevanj z naslovom Zora, ki jo je dolga leta sestavljala tržaška kulturna delavka in pisateljica Lida Turk. Publikacija, ki je izšla pri Založništvu tržaškega tiska, so predstavili v četrtek minulega tedna v prostorih bivšega Narodnega doma. Prireditelji namreč niso po naključju izbrali kraj predstavitve; ravno tako niso slučajno povabili pisatelja Borisa Pahorja, da bi o knjigi in njeni globoki zgodovinski pričevalnosti spregovoril.

V Zorini zgodbi se namreč zrcali marsikatera življenjska usoda naših žena, ki so se s svojo pokončnostjo, svojskostjo in pogumnimi osebnimi odločitvami upre najhujšemu

sovražniku, kar jih je naš živelj Frank", je z jasnimi in trdnimi naglasom poudaril Boris

Foto IG

fašističnemu zlodeju. Ženske in dekleta, med katerimi je bila tudi Zora, "so bile naše Ane

Pahor, ki je junakinjo knjige Lide Turk tudi osebno poznal in jo označil za izjemno osebno-

st zaradi ponosa, njenega značaja in lepote njene postave.

Pisateljica je torej spoznala Pavlo Kocijančič, ko ji je bilo 89 let. Priletna gospa, ki je z nečakinjo Marico živelja v Gradišču v Brkinah, je bila Zorina mama. Knjiga se tako odpre in sklene s podobo ženske, ki svoje prvo življenjsko obdobje posvetila hčeri ko pa je vojna s seboj vzela priljubljeno Zoro, je gospa Pavla nadaljevala svoje dni v negovanju hčerinega spomina. Prisrčno je hranila fotografije, razne zapise, predmete, ki so jo tako ali drugače spominjali na hčerko, ki je po obdobju angažiranega protifašističnega delovanja sklenila svojo življenjsko pot v nemškem taborišču. Ves material je gospa Pavla rade volje predala Lidi Turk, ki je potrpežljivo tkala Zorino zgodbo in jo končno predala pisni obliki.

IG

Lipica 7. mednarodni festival kitare

Tudi letos veliko glasbenih užitkov

Poročna dvorana v Lipici bo v kratkem prizorišče Mednarodnega festivala kitare 2005, ki ga prirejajo tržaška Glasbena matica, sezanski Kosovelov dom in Kobilar na Lipici.

Sedma izvedba bo sledila lanskoletni formuli, po kateri so organizatorji bogati koncertni ponudbi v večernih urah dodali tudi dnevni masterclass za gojence iz kitarskih razredov okoliških glasbenih šol, ki ga bodo vodili sam umetniški vodja in duša festivala ter uspešen pedagog, Marko Feri, ob njem pa še odmevni imeni kitarskega sveta Lorenzo Micheli in Matteo Mela.

Kdor si bo med 11. in 16. julijem zaželel vrhunskih izvedb na šestih strunah, mu torej ne bo treba daleč. V lipički poročni dvorani bo 11. t.m. lahko prisluhnil priznanemu pred-

stavniku slovenske klasične glasbene scene, Borisu Šinigoju, ki se je že v študijskih letih posvečal igranju na renesančno lutnjo in raziskovanju starejših glasbenih virov ter se tako približal tudi teorirani in baročni lutnji in chitarroneju. Za ponedeljkov večer je izbral tematski program, ki ga bo v prvem delu podal z renesančno lutnjo, v drugem pa z baročno kitaro. V torek, 12. t.m., bo na vrsti zanimiva komorna godalna zasedba z mlado, a izkušeno kitaristko Eleonoro Pasquali in Maurizioom Sciarretto, ki ga je kritika označila za "enega najbolj obetavnih violinistov svoje generacije". Naslednjega dne, 13. t.m., se bo predstavil

Matteo Mela in Lorenzo Micheli, ki sta že na lanskem festivalu sodelovala v dvojni vlogi, kot mojstra in odlična mentorja. Na sklepnem večeru, 16. t.m., pa bodo sadove intenzivne tedna pokazali gojenci oz. tečajniki kitarskega masterclassa

mehiški Trio Nahual, katerega člani Mauricio González, Rodrigo Herrera in Josue' Gutierrez se izpopolnjujejo v komorni igri na pordenonski Akademiji za kitaro in so se v tem stavu izkazali na zelo zahtevnih tekmovanjih. Četrtek koncert, 14. t.m., je po novem zaupan zmagovalcu Evropskega tekmovanja Mesto Gorica oz. dobitniku nagrade Enrico Mercatali, ki je letos šla perspektivnemu izvajalcu Mauru Zanatti. Petkov program, 15. t.m., pa bosta v duu oblikovala kitarista

(Uroš Barič, Jan Bresciani, Veronika Carli, Tanja Cibic, Walter Gregori, Janoš Jurinčič, Bojan Kuret, Igor Renko, Janja Savi in Daniel Stachowiak), ki v svojih kategorijah že več sezon segajo po spodbudnih nagradah bodisi na državni bodisi na mednarodni ravni.

Podrobnejše informacije o koncertnih sporedih in izvajalcih samih so na razpolago na spletnih straneh www.guitarfestivalso.net ali www.markoferi.com.

AL

Narodni dom 11. mednarodna konferenca o manjšinskih jezikih

Izzivi in novi pogledi o jezikovni stvarnosti manjšin

Enajsta mednarodna konferenca o manjšinskih jezikih bo čez dve leti potekala v mestu Pecs na Madžarskem. Menda se v dvestoletnem časovnem razmahu položaj manjšinskih jezikov ne bo veliko spremenil in vprašanja o njihovi samobitnosti, o težavah, s katerimi se morajo tovrstni jezikovni kodi iz dneva v dan spopadati za svoj obstoj in dostojanstvo, se bodo gotovo ponavljala tudi na prihodnjem madžarskem jezikovnem srečanju.

Če pa upremo pogled v zgodnjo preteklost mednarodne konference o manjšinskih jezikih, ki je leta 1980 prvič potekala na Škotskem in bila ožjega znanstvenega objema, opazimo, da je s časom zanimanje za manjšinska jezikovna vozlišča dobilo čisto drugačno razsežnost; ravno tako je z leti komaj minula

konferenca, ki je tokrat potekala v Narodnem domu v Trstu, postala ena osrednjih forumov, na katerih najuglednejši mednarodni jezikoslovci prinašajo svoje poglede na tovrstne problematike. Kot so

vzhodnega bloka; dodatni zakon je k temu podal vstop v EU desetih novih članic, ki so večinoma sodile ravno v nekdanjo sovjetsko vplivno sfero. Odstranitev zadnjih državnih, jezikovnih in etničnih 'meja'

subjekte z enakim dostojanstvom.

Ravno zato je za stroko napačil čas novih izkušenj in novih izzivov, o katerih je bil govor na dvodnevni tržaški konferenci. Skupina izbranih jezikoslovcev je bila nadvse pestra in bogata. Občinstvu, ki je sedelo v veliki dvorani Narodnega doma, so svoje poglede na plenarnih zasedanjih med drugim podali Inka Štrukelj Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije, bivši italijanski minister za šolstvo Tullio De Mauro, profesor na univerzi La Sapienza iz Rima, Colin Williams, ki poučuje na univerzi v Cardiffu, Tomasz Wicherkiwicz z univerze v Poznau, Peter Nelde, profesor na katoliški univerzi v Bruslju, Fernand de Varennes z univerze v Perthu v Avstraliji. Slorijevke Maja Mezgec, Suzi Pertot in Zaira Vidali pa so se na podlagi svojih izsledkov posvetile prežemanju večplastnega odnosa, ki ga v našem zamejskem prostoru imamo do svojega materinega jezika.

Igor Gregori

Foto Kroma

pojasnili prireditelji tržaškega zasedanja, se pravi odgovorni pri Slovenskem raziskovalnem inštitutu, je pomembno prelomnico v tej smeri predstavljala padec berlinskega zidu. Tedaj so se vprašanja o manjšinskih jezikih ponesla tudi na področje držav bivšega

in pregrad bi namreč morala na idealnem nivoju privedi do novega načina dojemanja drugačnosti, tako da ne bi več izločala drugih, ki jih prepoznavamo kot različne od 'samih sebe' - pravijo pri Sloriju - in torej potencialno nevarne, ampak bi jih upoštevala kot

ZSKD Ob 60-letnici delovanja

Književnost kot živa beseda med ljudmi

Zasul si me z zvezdami, tam na nočni palubi..." Tako se je glasil refren ene izmed izvirnih jazz popevk zamejske glasbenice in pevke Andrejke Možina, ki je s svojim glasom na sugestivnem večeru v devinskem gradu v tork minulega tedna vezala posamezne sklope proznih in verznihih besedil, ki so jih pred polnim parterjem s profesionalnim naglasom interpretirali igralci Lučka Počkaj, Janko Petrovec in Alessandro Mizzi ob spremljavi godalnega kvarteta Glasbene matice, pianistke Claudie Sedmak, flavtistke Tamarje Tretjak in čelista Petra Filipčiča.

Večer je priredila Zveza slovenskih kulturnih društev ob svoji 60-letnici delovanja. Ob ZSKD pa so stali ob strani občina Devin-Nabrežina, krovni organizaciji SSO in SKGZ ter ZKB z Opčin. Večer je tako ponudil prerez tržaške književnosti, kot nam je povedal pobudnik večera Boris Pangerc. Za izbor besedil tržaških avtorjev (se pravi Borisa Pahorja, Miroslava Košute, Borisa Pangerca, Saše Martelanca, Alojza Rebule, Eveline Umek, Marka Kravosa, Igorja Škamperleta, Dušana Jelinciča, Maria Čuka, Irene Žerjal, Marka Sosiča, Aceta Mermolje, Sergeja Verča in Ivanke Hergold) sta poskr-

Foto Kroma

beli Evelina Umek in Alenka Štoka. Večino poezij, ki jih je Alessandro Mizzi prebral v italijanščini, je iz slovenskega izvornika prevedla Daria Betocchi. Vsebin večera je nato izkušena roka režiserja Marka Sosiča razporedila na majhnem kamnitem odru pod stolpom, ki se je ponosno dvigal v topli poletni devinski noči do zvezd.

Kot nam je še povedal pobudnik večera, dolinski pesnik in nekdanji župan Boris Pangerc, je namen prirediteljev predvsem v tem, da bi zamejski leposlovnih besedi iz leta v leto posvečali tak večer, ki bi v tako izbrani scenski postavitvi postal sicer stalna pobuda, s katero bi se gotovo nežneje in hladneje podali v vroči poletni kotel.

Novinarska zbornica Problem medijev na zahodu

Ali je neodvisnost poročanja še možna?

O tem, ali lahko novinarji javnih državnih radio-televizijskih služb nemoteno opravljajo svoje delo, ne da bi vladajoči politični krogi posredno oz. neposredno nadzorovali ali bolje s prosto roko vplivali na nepristranskost kadrovanja časnikarskih redakcij, je bil govor na javnem srečanju, ki je pred nedavnim potekalo na sedežu Novinarskega krožka in ki ga je priredil uredniški odbor slovenskega deželnega sedeža RAI. Vse bolj smo namreč priča trendu zakonodajnih ukrepov, ki vodijo ravno v smer, na kateri je

vzporednost med demokracijo in novinarskim poročanjem podvržena hudim pritiskom. V tovrstni verižni odnosnosti utrpi gotovo največjo škodo občinstvo, ki preko sredstev javnega obveščanja nima več jamstva do neoporečnosti informativnih posrednikov. Prireditelji so k srečanju povabili tajnika sindikata novinarjev RAI Roberta Nataleja, predsednika Društva novinarjev Slovenije Grega Repovža in novinarja ter univerzitetnega profesorja Roberta Realeja. Novinarska zbornica je bila obenem najprimernejši prostor, kjer

so lahko predstavili javnosti najnovejšo Realejevo knjigo *Ultime notizie*, ki nosi zgovoren podnaslov *Raziskava o kriznem položaju informacije na zahodu - nevarnost za demokracijo*. Iz katerega je Reale izhajal, sloni na spoznanju, da je informacija izšla poražena vsakič, ko se je ta spopadla z oblastjo. To je očitno tako v Italiji kot tudi v ZDA in Veliki Britaniji, kjer se je za največje evropsko javno informativno službo BBC na srečo zaključilo eno najhujših obdobij njenega delovanja. Po vztrajnih poizkusih državne vlade, da bi usmerjala obveščanje o iraški vojni v prid lastni politični strategiji, so sami vladajoči politični kadri končno ubrali novo pot: preko spletne strani so se namreč obrnili do javnosti, da bi jo vprašali, kakšno

BBC bi želela. Odgovor je bil jasan: letna naročnina naj ostane, treba pa je naravnati javno TV po poti večje neodvisnosti in verodostojnosti. Roberto Natale si obeta podobno rešitev tudi za italijansko državno TV, saj bo po podpisu pogodbe javnega informativnega srečanja možno jasneje začrtati mejo med pristojnostmi državnega vodstva in kadrom RAI-a, na podlagi katere bi morala javna TV delovati v luči večje prozornosti. Dokaj zaskrbljujoče je bilo poročilo Grega Repovža, ki je po komaj izglasovanem novem slovenskem zakonu o javni radio-televiziji poudaril, kako bo vpliv vladajočih političnih kadrov (ne glede na njihovo strankarsko oz. nazorsko usmerjenost) čedalje pogojeval izbire novinarskega vodstva.

Obvestila

Obvestilo za šolnike. Urad za slovenske šole obvešča, da je bila na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it, Archivio news, 17.6.2005) objavljena okrožnica št. 57/2005 o dopolnitvi zavodskih lestvic za učno osebje šol vseh vrst in stopenj. Na istem mestu so objavljeni tudi ustrezni obrazci, ki jih je treba do 18. julija predložiti eni od izbranih šol.

Darovi

V spomin na pokojno Marijo Gregori vd. Gabrielli daruje Pino Natural z družino 15,00 evrov za cerkev v Gropadi.

V spomin na svoje pokojne Ražem darujeta Zora in Silko 15,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na svoje pokojne darujeta Danica in Marija Marc 40,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Ob obletnici smrti pokojnega Renza Possanzinija daruje domača družina 15,00 evrov za cerkev na Pesku.

Ob smrti pokojne Tončke Grgič daruje nečak Oskar 100,00 evrov za cerkev na Padričah.

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA IZ TRSTA

vabi

v nedeljo, 10. julija, ob 17.30 na Vejno

Ciril-Metodovo slovesnost in somaševanje bo vodil novomašnik g. David Pahor iz Jamelj ob srebrnomašniku p. Janku Hajšku iz Mavhinj in g. Žarku Škerlju iz Bazovice. Peli bodo Združeni cerkveni pevski zbori pod vodstvom Edija Raceta. Zaželjene so narodne noše in skavti. Vabljeni vsi častilci sv. bratov!

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na srečanje pritrkovalskih skupin

POJO, POJO ZVONOVI

V Trebčah, v nedeljo, 17. julija, ob 18. uri bomo poslušali petje in recitacije, predvsem pa veselo pritrkovanje zvonov.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV iz Trsta

opozarja pevovodje, organiste, pevce in gojence orgelskega tečaja,

da v soboto, 16. julija,

zapade rok za prijavo udeležencev letošnjega

POLETNEGA SEMINARJA,

ki bo v Laškem

v dneh od 7. do 13. avgusta 2005.

Zbrali se bomo v nedeljo, 7. avgusta, za večerjo in odšli v soboto, 13. avgusta, po kosilu.

Dopoldneve bomo namenili glasbeni teoriji in petju, popoldneve sprehodom, izletom in kopanju.

Ob pevskem bo potekal tečaj za organiste, na katerega se lahko prijavijo tudi novi kandidati z zadostnim znanjem branja partitur.

Zborovski in pevski del seminarja bosta vodila prof. Alenka Slokar Bajc in prof. Marijan Potočnik, orgelski tečaj pa prof. Angela Tomanič.

Vse dodatne informacije dobite pri odbornikih Zveze cerkvenih pevskih zborov.

Iz Doma blagrov

Vabilo ženam in dekletom

Drage gospe in gospodične!

Tudi letos Vas prisrčno vabimo, da se nam pridružite pri tridnevem poletnem "oddihu za dušo in telo", ki bo kot vedno v Domu blagrov nad Trstom, letos od ponedeljka, 22., do srede, 24. avgusta.

Dom blagrov (*Le Beatitudini*) je lepo opremljen dom z enoposteljnimi sobicami z vsem komfortom. Postavljen je sredi gozdiča, zato je tu dober zrak. Redovnice skrbijo za okusno hrano. Tako je popolnoma poskrbljeno za naše telesno udobje. Tako se telo lahko oddahne od vsakdanjih težav.

Potrebni pa smo - in to prav

posebno - tudi duhovnega oddiha od vsakdanjega vrveža. Potrebni smo novih injekcij za duhovno rast. S. Angelina iz Sv. Križa nam je našla odličnega voditelja, ki bo prišel med nas s samih Brezij. Mnogi ga poznajo in vsi ga zelo hvalijo. To je p. Leopold dr. Grčar. Kakšno srečo imamo! Če letos ne pridete na naša "duhovna srečanja za žene in dekleta", Vam bo lahko tišočkrat žal.

Zato se kar kmalu obrnite za pojasnila na tel. št. 040 299409 (Norma Jež) ali 040 43194 (Nada Martelanc). (Predklicna številka iz Slovenije je 0039).

Torej: Na veselo srečanje!

Nada Martelanc

Pomemben jubilej

70-letnica dr. Pavla Apovnika

Dr. Pavel Apovnik je praznoval 28. junija 2005 svoj 70. življenjski jubilej. Sodelavci in odborniki Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik ter Krščanske kulturne zveze so mu čestitali ob prijetnem slavlju, ki sta se ga udeležila tudi direktor Slovenskega znanstvenega inštituta, dr. Avgustin Malle, in šolski nazornik dr. Teodor Domej. Predsednik inštituta Urban Jarnik, Nužej Tolmajer, je slavljencu izrekel iskreno zahvalo za njegovo požrtvovalno delo na kulturnem in znanstvenem področju. Dr. Pavel Apovnik se je že v študentskih letih kot predsednik Zveze slovenske mladine vključil v delovanje slovenskih organizacij. Po študiju prava je nastopil službo v koroški deželni upravi, deloval je na okrajnih glavarstvih v Beljaku in Wolfsbergu, 13 let pa na okrajnem glavarstvu v Velikovcu. V letih 1972-1975 je bil podpredsednik Zveze slovenskih organizacij, leta 1975 je nastopil kot glavni kandidat KEL na volitvah v deželni zbor, kjer je uspešno zbral nad 6000 glasov. Šest let je bil podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, dve delovni dobi tudi član sosveta za slovensko narodno skupnost, od leta 2003 je kooptiran član odbora Sku-

Foto V. Gotthardt

pnosti koroških Slovencev in Slovenk.

Leta 1974 je v oddelku za kulturo Urada deželne vlade prevzel vodstvo novega biroja za slovensko narodno skupnost na Koroškem. Leta 1993 je organiziral prvi "slovenski kulturni teden" v Špitalu ob Dravi. Letos je v Celovcu v sodelovanju

trudil za izobraževanje odraslih in najmlajših. V vrtcu "Naš otrok", ki ga je soustanovil, bo v treh letih že 30 let dejaven v odboru, dejaven pa je tudi v Delovni skupnosti dvo- in večjezičnih zasebnih vrtcev. Odborniki obeh društev so mu ob njegovem rojstnem dnevu čestitali in želeli, da bi še dolgo

s Krščansko kulturno zvezo in Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu potekal že 13. Kulturni teden koroških Slovencev. Namen teh "slovenskih tednov" v nemško govorečih krajih je bil vzpostaviti pozitivni dialog med večino in manjšino predvsem na področju kulture, uspeh priredi-

teval pa potrjuje, da je bila zamilsel prava in potrebna. Pavel Apovnik pa je bil tudi med ustanovitelji Koroških kulturnih dnevo.

Od leta 1997-2004 je dr. Pavel Apovnik bil predsednik Narodopisnega društva Urban Jarnik. Etnološko raziskovalno delo je podpiral že, ko je deloval etnološki oddelk pri Krščanski kulturni zvezi, leta 1992 pa je pripravil pravila Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik, katerega pravni nositelj je od leta 1994 Narodopisno društvo Urban Jarnik. Kot predsednik društva si je prizadeval za vpis inštituta Urban Jarnik v evidenco raziskovalnih organizacij pri takratnem Ministrstvu za znanost; leta 1998 je bil Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik kot prva raziskovalna ustanova v zamejstvu vanjo sprejet. Sodeloval je tudi pri konceptiji vsakoletnih Zablatnikovih dnevo in podprl ustanovitev glasila "Koroški etnološki zapisi".

Nenehno se je slavljenc trudil za izobraževanje odraslih in najmlajših. V vrtcu "Naš otrok", ki ga je soustanovil, bo v treh letih že 30 let dejaven v odboru, dejaven pa je tudi v Delovni skupnosti dvo- in večjezičnih zasebnih vrtcev. Odborniki obeh društev so mu ob njegovem rojstnem dnevu čestitali in želeli, da bi še dolgo

deloval v prid najmlajših, ki so upanje za prihodnost.

Prizadeval si je tudi za jezikovno usposobljenost odbornikov in nastavljenec. Leta 1977 je Klub slovenskih občinskih odbornikov izdal njegov priručnik "Prostorsko urejanje in načrtovanje z nemško-slovenskim seznamom najvažnejših strokovnih izrazov". V vrsti predavanj se je bavil s pravnimi vprašanji naše narodne skupnosti. O tej tematiki je predaval na graški univerzi, kjer je skupno z dr. Ludvikom Karničarjem pripravil in izdal Slovar pravnega in ekonomskega jezika; je tudi med avtorji trijezičnega - slovensko, nemško, italijansko - pravnega leksikona.

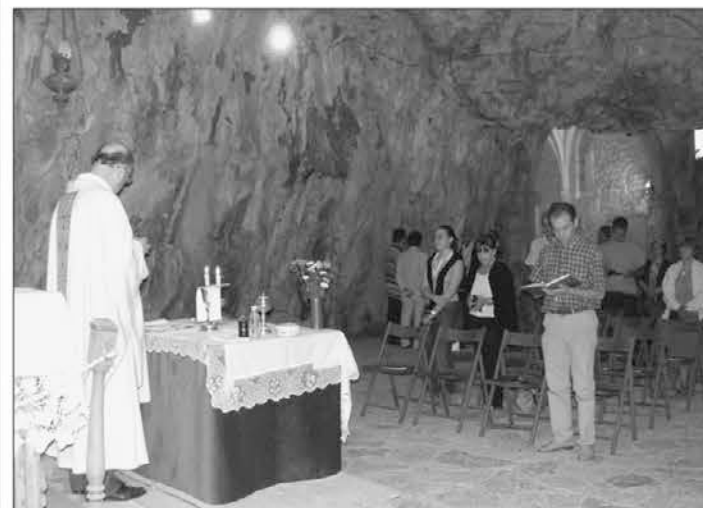
Zelo malo je področij, na katerih Pavel Apovnik ne deluje, med drugim je dejaven tudi na gospodarskem področju, v slovenskem zadružništvu. Morda ga edinole pogrešamo kot pevača v kakšnem zboru, zato pa mu je pri srcu glasbena sola, kjer pomaga s strokovnimi pravnimi nasveti kot tudi pri drugih društvih. Bil je tudi podprednik in podpredsednik Prosvetnega društva Lipa. Pri društvih si je prizadeval predvsem za ureditev društvenih knjižnic.

Leta 2000 sta mu Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza za njegove zasluge za slovensko narodno skupnost na Koroškem podelila Tischlerjevo nagrado.

Martina Piko-Rustia

Štirje beneški duhovniki praznujejo

40 let Božji služabniki

Msgr. Marino Qualizza med mašo. Pel je zbor Nediški puobi.

Pred štiridesetimi leti so se slovenski kristjani v Benečiji upravičeno veselili štirih novo posvečenih duhovnikov: Marina Qualizza, Boža Zuanella, Maria Gariupa in Dionisia Mateuciga. Sveto mašo so prvič peli ob veliki udeležbi sorodnikov, domačih duhovnikov in okoli dva tisoč ljudi iz vseh krajev Benečije. Posvetitev je potekala na praznik sv. Petra in Pavla v videmski katedrali. Kot je bilo

poudarjeno ob 40-letnici v kapeli v Landarski jami, kjer je bila tudi spominska maša, je vsak od njih prehodil veliko pot božjega služabnika in svojega ljudstva in njegovega kulturnega izročila, prekvašenega s krščansko vero in za to so jim slovenski rojaki in sploh Slovenci lahko iz vsega srca hvaležni, da bodo ostali vzorni voditelji tega ljudstva.

MM

Razstava umetnikov iz Bovške in Čente

Fotografije govorijo

V Bovški trdnjavi Kluže in v palači Frangipane v Čenti so pripravili razstavo umetniških fotografij z naslovom "Conoscersi spoznati, s podnaslovom Presentando i nostri paesi - predstavitev naših krajev". Po dobrem obisku je videti, da gredo prizadevanja v občinah Čenta in Bovec v pravo smer spoznavanja in sodelovanja od kulture h gospodarskim in drugim projektom, da ljudje ne bodo več čutili stisnjenosti ob zaprti meji omejenih možnosti, če ne, kar nemožnosti.

Sosednji občini Bovec in Čenta sta v času odpiranja glavne turistične sezone organizirali razstavo umetniških fotografij, katere avtorji so predstavili posnetke iz svojega in sosednjega kraja. Zlasti domačini so prijetno presenečeni, ker so jim fotografi - sosedje odkrili zanimivosti z drugega zornega kota, kot so jih bili vajeni vrednotiti, in tako opozorili na spregledane zanimivosti, ki jim kaže v prihodnje nameniti več pozornosti. Obenem so s spoštovanjem odkrili dušo sosedja. Po mnenju obeh županov, ki sta spregovorila ob otvoritvi, je prav to cilj teh prvih korakov, ki odpirajo

vrata širšemu in bolj zahtevnemu sodelovanju.

Tudi umetniki sami so bili veseli prisrčnega snidenja in so se, ob tej priložnosti, hvaležno spomnili rojaka Janeza Puharja, ki je odkril fotografiranje na stekleno ploščo, kar je odprlo pot razvoju fotografski tehniki in s tem fotografiji, morda danes najbolj množični umetniški zvrsti.

Tako tudi iz teh korenin raste uresničevanje ideje, zapisane v programu projekta Interreg III A med Slovenijo in Italijo: spodbujanje harmoničnega in uravnoveženega razvoja evropskega ozemlja, kjer nacionalne meje ne bi več predstavljale ovire sodelovanju, združevanju in razvoju, tako so bile tudi izražene želje ob odprtju razstave v Klužah.

Upati je, da bo ta duh privedel tudi do avtorjev v Italiji pripravljenih katalogov, da se bodo zavedali, da morajo bolj dosledno uporabljati ali pa izpopolniti svoje geografsko znanje, da jim bodo šla lažje iz "svinčnika" slovenska zemljepisna imena za reki Soča in Ter, da celo v naslovih ne bosta zapisani zgolj v italijanski.

MM

Skupščina Finančne delniške družbe KB1909 v Gorici

Uspešno in dosledno uresničevanje zanimivih ekonomskih podvigov

Finančna delniška družba KB1909 je v zadnjem letu dobro poslovala, predsednik njenega upravnega sveta Boris Peric pa je napovedal, da bo po predvidevanjih še izboljšala svojo uspešnost. Ugovorete je izšla iz skupščine delničarjev, ki je potekala v Kulturnem domu v Gorici v četrtek, 30. junija.

Poslovno leto je KB1909 sklenila s čistim dobičkom v višini 347.741 evrov (ki je znatno višji od dobička v lanskem letu, ko

upravljanje udeležb, nepremičninsko dejavnost in upravljanje kratkoročnih finančnih naložb. Poleg tega je KB1909 nudila tudi svetovne storitve; med drugimi opravlja družba tako vlogo v promociji in usklajevanju konzorcija velikih slovenskih in italijanskih podjetij, ki bo uredničil zasebno električno linijo za uvažanje energije iz Slovenije, kar je brez dvoma zanimiv in zahteven projekt. Glavna dejavnost je vsekakor upravljanje družb, v katerih

Po sklepu na skupščini junija 2004 je družba začela tudi nepremičninsko dejavnost. V zadnjem poslovnem letu je kupila nekatere nepremičnine in poskrbela za obnovitvena dela na Korzu Verdi št. 55. Najpomembnejši nakup je brez dvoma nepremičninski kompleks Hiša filma na Travniku v Gorici, je še povedal Peric, ki ga je kupila družba Transmedia S.p.A. Nepremičnina je obnovljena, njene prostore pa so oddali v najem za trgovske dejavnosti, kino in didaktične dejavnosti videmskega vseučilišča. Nepremičnino na Korzu Verdi so skoraj v celoti oddali v najem. V tem trenutku še vedno potekajo obnovitvena in širitvena dela za prilagoditev prostorov, ki naj bi se sklenila do konca poslovnega leta; v njih bodo našle mesto slovenske ustanove iz Gorice, tako da bo objekt zaživel - v centru me-

sta - kot središče slovenskih kulturnih in družbenih organizacij; v pritličju bo trgovska dejavnost. Dne 31. decembra 2004 je skupna čista vrednost nepremičnin v lasti KB1909 znašala 5.866.012 evrov. V zadnjem poslovnem letu se je znatno izboljšalo tudi upravljanje kratkoročnih finančnih naložb, ki jih sestavljajo, poleg posojil družbam skupine, predvsem obvez-

nice in deleži investicijskih skladov. Del denarnih sredstev so investirali v obveznice in delnice, ki kotirajo na borzah v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. "Naložbe na teh tržiščih so bile pozitivne in so ustvarile višje dobičke glede na povprečje drugih finančnih tržišč," je še povedal Peric.

Število delnic v obtoku ob koncu poslovnega leta znaša 5.539.897, od teh je 4.639.897 rednih delnic in 900.000 prednostnih. Delnice v lasti družbe predstavljajo 6,7% družbenega kapitala.

Družba je povečala število udeležb v družbah, kjer ima neposredni nadzor; število nadziranih družb se je tako povečalo od 14 na 16, tem pa je treba dodati še šest povezanih družb, na katere izvaja KB1909 poseben vpliv. Poslovanje odvisnih in povezanih družb v letu 2004 je bilo zadovoljivo. V prvih mesecih leta 2005 je poslovanje družb kljub neugodni domači in mednarodni konjunkturi pozitivno.

Med razpravo je Boris Peric poudaril, da je edini cilj Finančne delniške družbe KB1909 ustvarjati profit in torej uresničevati, kar je ekonomsko zanimivo. Povedal je tudi, da veliko vlagajo v kadrovanje, štipendije in izobraževanje mladih. V sodelovanju s politehniko, univerzo iz Nove Gorice ter s krovno organizacijama SSO in SKGZ so ustanovili konzorcij za izobraževanje študentov iz Italije in Slovenije; jeseni bo prvi razpis.

Potem ko je Marija Marc prebrala poročilo nadzornega odbora, so ga delničarji (prisotnih je bilo 71) odobrili skupno s poročilom o poslovanju. Prav tako so soglasno izglasovali predlog o delitvi dobička in prilagoditev vrednosti delnic.

DD

je znašal 150.930 evrov) in s premoženjem v višini 13.020.459 evrov (ki je leto prej znašalo 12.699.718 evrov). Čisti dobiček se je povečal zaradi večje donosnosti rednega poslovanja podjetja in zaradi spremembe zakonskih predpisov o obdavčenju dobičkov, ki izhajajo iz dolgoročnih udeležb, je v svojem poročilu povedal predsednik. Dejavnost družbe se je osredotočila na

ima KB1909 svoj delež, in sicer na področju naložb v udeležbe, financiranja in izdajanja garancij. Naložbe v deleže v odvisnih, povezanih in drugih družbah so 31. decembra 2004 znašale 6.312.448 evrov (leto prej 5.882.320); dodeljena financiranja družbam skupine znašajo 8.040.618 evrov (leto prej 7.400.290); izdane garancije pa so istega dne znašale 6.154.542 evrov (leto prej 3.191.469).

Kljub večjemu številu rojstev Slovenija ostaja med državami z najnižjo rodnostjo v Evropi

Uresničitev strategije razvoja odvisna predvsem od volje in zavzetosti

Tudi v Sloveniji bo sezona počitnic in dopustov ali, kot pravimo turistična sezona v tem mesecu dosegla vrhunec. Ponovile so se izkušnje iz prejšnjih obdobij. Med Slovenci, ki poleti odhajajo v tujino, se jih je spet največ odločilo za oddih v Hrvaški Istri ali Dalmaciji. Obiskovalci si želijo čistega in toplega morja, skratka prijetnih počitnic, pri čemer jih ne moti, da se praviloma vsako leto v Piranskem zalivu ob tem času začnejo incidenti med slovenskimi in hrvaškimi policijskimi plovili. V sobotni prilogi časnika Delo, 2. t.m., je časnikar Rok Kajzer zapisal, "da se odnos Slovencev do Jadrana spreminja. Mogoče še najbolj pri mladih, ki jim razdalje ne pomenijo več veliko in ki želijo spoznati še kakšno drugo obalo. Na Hrvaškem so že lani začeli biti plat zvona, saj se rekordno leto 2003, ko so na Hrvaškem našli skoraj pol Slovenije, ni ponovilo. Kaj se zares dogaja v glavah turistov in njihovih gostiteljev, bo brzkone ostala večna neznanka. Odnosi so zapleteni in vsestranski, vse preveč polni posploševanja in morda tudi krivičnih podob. Toda kljub takšnim in drugačnim čudnim izkušnjam je resnica samo ena. Slovenci hočemo na morje, Hrvači pa nas tam želijo videti." V politiki pa je tudi v obdobju dopustov in počitnic zelo živahno, čeprav se javnost komaj zanima, denimo, za delovanje parlamenta, prepire med poslanci iz

raznih strank (pri tem sta v zadnjem času najbolj "aktivna" Pavle Rupar iz DSS in Sašo Peče iz SNS) in za seje vlade. Večja pozornost velja kadrovskim zamenjavam, ki jih domnevno naroča ali pa spodbuja vlada. Jože Zagožen, minister v nekdanji t.i.

Bajukovi vladi, ki po ponovni uvedbi vladavine LDS ni mogel dobiti zaposlitve, je zdaj postal generalni direktor družbe Slovenske elektrarne in s tem najpomembnejši človek v slovenskem energetskem sistemu. Premier Janez Janša naj bi tudi dosegel, da nekdanji vplivni funkcionar LDS Janez Kopač ne dobi zaposlitve. "Odkar nisem več minister, sem poslal nekaj prošnji. Z nobeno nisem uspel. V velikih gospodarskih sistemih sem kot član LDS kompromitiran in nezaželen. Tako bo treba, kot kaže, delo iskati v kakšnem majhnem

podjetju", je za časnik Finance povedal Janez Kopač. Dejal je tudi, da se v prihodnje ne bo več ukvarjal s politiko. Oblast je zagotovo sladka, ampak ne tako, kot je njena izguba grenka. Predstavniki političnih strank, ki sestavljajo vladno koalicijo, so za-

dovoljni z delom vlade in uredništvom koalicije pogodbe. Na sestanku 1. julija so pojasnili, da je sprej-

mom Strategije razvoja Slovenije končana prva faza sistemskih sprememb. "Lahko rečemo, da vlada ne deluje le na podlagi koalicijske pogodbe, ampak tudi že potrjene strategije razvoja Slovenije", je po sestanku strank koalicije dejal premier Janez Janša. Predsednik vlade se ob poučanju strategije, s katero naj bi Slovenija v naslednjih desetih letih dosegla gospodarsko razvitost najbolj uspešnih članic EU, zaveda odporov in ovir, pa tudi reform, ki jih bo morala izvesti koalicija za doseg omenjenega cilja. Sindikati so, denimo, če-

dalje bolj nepopustljivi na sestankih z resornimi ministri in ne pristajajo na nobeno reformo vlade, ki bi po njihovem mnenju zmanjšala socialne in druge pravice delavcev. Pri tem zlasti največji sindikati, namreč Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, zastopajo stališča in usmeritve Socialnih demokratov, politične stranke, ki je njihova idejna spodbujevalka in usmerjevalka. Nasploh je težko pričakovati, da bo na ravni politike, države in družbe doseženo soglasje o tem, da so potrebni skupni napor za uresničitev strategije o razvoju Slovenije. Politične strasti se utegnejo ponovno razvneti ob koncu tega meseca, ko bo državni zbor na izrednem zasedanju razpisal referendum o novem zakonu o RTV Slovenija, ki ga zahtevata največji opozicijski stranki, LDS in Socialdemokrati.

V Sloveniji morda začetek preobrata za povečevanje rodnosti
V Sloveniji se je lani rodilo 17.961 otrok, kar je največ po letu 2000. Kljub temu pa je naravni prirastek še vedno negativen. V povprečju se je na vsakih tisoč prebivalcev rodilo 9 otrok. Upoštevati je treba, da se je ob koncu petdesetih let prejšnjega stoletja rodilo že 18 otrok na tisoč prebivalcev. Slovenija kljub povečanju števila novorojenčev v letu 2004 ostaja med evropskimi državami z najnižjo rodnostjo. Najpogostejši imeni, ki jih starši dajejo novorojenčcem, sta Luka in Nika.

Marijan Drobež

Janez Janša v Rožni dolini na lepi in občuteni slovesnosti

"Enotnost je bila ključna za uspeh Slovenije!"

Predsednik vlade Janez Janša se je v Rožni dolini minuli petek, 1. t.m., udeležil spominske slovesnosti v spomin na 28. junij 1991, ko so potekali boji za osvoboditev mejnega prehoda Rožna dolina. Janez Janša, ki je bil v času 10-dnevne vojne obrambni minister, je na slovesnosti izrazil pričanje, da boj za mejni prehod Rožna dolina pred 14 leti ni imel le praktičnega, ampak tudi

simbolični pomen. Izpostavil je predvsem pomen enotnosti, ki je bila po njegovih besedah ključna za uspeh Slovenije. Predsednik slovenske vlade, ki je nagovoril nekaj sto zbranih, je še povedal, da brez akcij v Rožni dolini in na ostalih mejnih prehodih Slovenija danes ne bi bila svobodna. Dodal je, da večkrat poslušal očitke o tem, kako da vojna za Slovenijo ni bila prava vojna, ker je bila izredno kratka in brez večjega števila žrtev, in poudaril, da je ravno

na to izredno ponosen, ker se je Slovenija ubranila izredno hitro in brez večjih žrtev. "Sila je bila uporabljena le v tisti nujni meri, kot je bilo potrebno," je še povedal Janša in dodal, da Slovenije danes ne bi bilo, če si je takrat ne bi izborili. "Vesel sem, da smo Slovenci enotnost ohranili tudi pri drugih pomembnih odločitvah, kot sta bila na primer sprejem v NATO in vstop v Evropsko unijo," je še povedal Janša, ki je izrazil tudi zadovoljstvo nad

tem, da veterani vzdržujejo tradicijo slovenskega odpora in spomin na tiste čase. Ob zaključku se je vsem veteranom zahvalil za pogum, ki je prinesel svobodo.

Slovesnost sta organizirali Društvo veteranov Severne Primorske in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo, udeležili pa so se tudi župani severnoprimorskih občin, predstavniki sorodnih veteranskih organizacij in predstavniki italijanskih varnostnih organov. Kulturnemu programu, v katerem so sodelovali različni pevski zbori, godci, dramski igralci in orkester slovenske policije, je sledilo še družabno srečanje.

V Sloveniji dolga vrsta čakajočih za posvojitvev otrok

Pri posvojitvah sodelujejo občinski centri za socialno delo

V Sloveniji je veliko zakonskih parov, ki iz različnih vzrokov ne morejo imeti svojih otrok, zaradi tega pa si prizadevajo za posvojitve fantka ali deklice, ki ji ma usoda ni namenila urejene družine. Prošenj in želja za posvojitvev je veliko več, kot pa je pogojev in možnosti zanje. To je tudi razumljivo in skladno z osveščenostjo staršev, ki se za otroka odločijo zaradi tega, da bi postal in bil del zakonske zveze oz. družinske skupnosti. Od leta 1990 dalje je bilo v Sloveniji posvojenih skupaj 420 otrok, največ 1992. leta, ko je nove starše dobilo 46 otrok. Vsako leto je posvojenih povprečno 30 otrok, postopek od izročitve prošnje pristojnemu občinskemu centru za socialno delo, ter do dodelitve otroka pa traja ce-

lo do pet let. Omenjeni centri za socialno delo imajo sedaj 216 prošenj oz. vlog za posvojitvev. Država je sicer določila pravila, ki veljajo za posvojitvev, neposredno pa v postopkih ne sodeluje. Tako imajo posvojiteljji pravico do porodniškega dopusta ter do dopusta za nego in varstvo otroka, če je ta star manj kot leto dni. Če je otrok ob posvojitvi star od enega do štirih let, imajo posvojiteljji pravico do 150 dni posvojiteljskega dopusta, če je star od štirih do deset let pa do 120 dni posvojiteljskega dopusta. Posvojitelj je lahko polnoletna oseba, ki je od posvojence starejša 18 let in mu ni odvzeta starševska pravica; ki posvojitve ne bo izrazil v škodo posvojenceja; ki zagotavlja, da bo otroku omogočil skladno oseb-

nostni razvoj in ga usposobil za samostojno življenje; oseba, ki ji ni odvzeta pravilna sposobnost ali ki ni duševno prizadeta ali bolna; ki ni v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, njegov brat ali sestra, niti ne sme biti mladoletnikov skrbnik.

Tisti, ki želijo posvojitvev, v največ primerih upajo, da bi otroka dobili v kateri od republik nekdanje skupne države Jugoslavije. Domnevno je posvojitvev najhitreje možna v Makedoniji, v Bosni in Hercegovini, kjer je veliko otrok, ki so postali sirote po tamkajšnji vojni, pa država posvojitvev sploh ne dovoli. Nekateri družine iz Slovenije so se zato zamenjale na Veleposlaništvu BiH v Ljubljani.

Nekateri so pripravljene otroka vzeti v rejo, ne le posvojiti

Največ izkušenj v državi z rejništvom in posvojitvami ima Nataša Banko, specialistka psihološkega svetovanja v centru za socialno delo v Domžalah. Takole pravi: "Poznam dve skupini ljudi, ki si želijo posvojiti otroka. V eni so ljudje, ki si otroka želijo zase, so na neki način posestniški; otrok naj bi nadaljeval njihovo življenje, njihove ambicije. Druga skupina potencialnih posvojiteljv pa razmišlja širše. Osrečiti želijo otroka, ki mu usoda ni namenila urejene družine, skrbeti želijo zanj in mu dati več, kot bi imel v matični rodni družini. Vedo, da bo otrok prej ali slej odšel na svoje, in takšni ljudje so pripravljene otroka vzeti v rejo, ne le posvojiti. Vse več je parov, ki ne morejo imeti svojih otrok, pa se odločijo za rejništvo in prej pridejo do otroka oz. pride otrok k njim. Več je namreč otrok, ki jih damo začasno v rejo, kot takih, ki jih odzajememo roditeljem za vedno in jih damo v posvojitev."

M.

Kratke

Primer Mitje Ribičiča prevzelo vrhovno državno tožilstvo Slovenije

Na vrhovnem državnem tožilstvu Slovenije so potrdili, da so od okrožnega tožilstva v Ljubljani prevzeli primer Mitje Ribičiča. Zadevo naj bi zdaj namesto vodje zunanjskega oddelka ljubljanskega tožilstva v Domžalah Zorana Milanoviča reševal vrhovni državni tožilec Andrej Polak, ki je pri vrhovnem državnem tožilstvu že nekaj let odgovoren za primere, povezane s povojnimi zunanjimi poboji v Sloveniji. Kot je znano, je kriminalistična policija nekdanjega visokega političnega funkcionarja Mitjo Ribičiča ovadila 24. maja zaradi suma kaznivnega dejanja genocida. Primer je, kot napisano, prevzelo Vrhovno državno tožilstvo, domnevno zaradi zahtevnih pravnih vprašanj, povezanih z njim in obsežnosti predmeta. Vrhovno državno tožilstvo bo kazensko prijavo lahko zavrglo, zahtevalo njeno dopolnitev ali pa zahtevalo sodno preiskavo. Mitja Ribičič je star 86 let. / M.

Še vsaj pet let visoke cene nafte in derivatov

Glavni in odgovorni urednik revije za naložbe denarja Kapital, Srečko Pirtovšek, v uvodniku nove številke piše o varni oz. nevarni starosti v Sloveniji. Pri tem obravnava varčevanje za starost, o katerem javnosti niso znane važne podrobnosti. Zaradi tega se mariskdo ne odloči za varčevanje za starost, informacije pa bi morale dajati predvsem zavarovalnice kot veliki ponudniki tovrstnih zavarovanj.

Zanimivo je tudi, kako država malo naredi za osveščanje za bolj racionalno uporabo naftnih derivatov. Cene namreč vse bolj drviyo navzgor, in če nas lahko ob lastni neumnosti še kaj močno prizadene, so to visoki stroški za gorivo in posledično seveda višja inflacija. Pričakovanja pa so slaba, vsaj po besedah glavnega direktorja slovenske naftne družbe Petrol Janeza Lotriča. On je v aktualnem intervjuju, objavljenem v novi številki revije Kapital, napovedal še vsaj pet let visokih cen nafte in njenih derivatov. Med slednjimi je najpomembnejši bencin raznih oktantskih vrednosti. Seveda omenjena napoved o višjih cenah velja za Slovenijo, ki pa zgolj reagira na cene na svetovnem naftnem trgu.

Trenta privlačna tudi za Dunajске filharmonike

V Sloveniji in tudi marsikje v tujini čedalje bolj odkrivajo Trento kot privlačen in zanimiv kraj za mirne, a lahko tudi za aktivne počitnice. Tam je izhodišče za vzpon na Triglavsko pogorje, čisto blizu je legendarna Soška fronta s svojimi ostalinami in spomini. Ne preveč oddaljen pa je tudi Muzej prve svetovne vojne v Kobaridu. Mnogim, ki so Trento obiskali že kdaj prej, so v spominu ostali tudi oz. predvsem izvir Soče ter poljane gozdnih jagod, kakšen kilometer globlje v dolini, pod Jalovcem in Bovškim Grintovcem.

Trenta je skratka sanjska dolina. Zato ni čudno, da so si Dunajski filharmoniki, sloviti instrumentalni ansambel, letos za prizorišče svojih mojstrskih tečajev izbrali Trento. Za poglobljeno delo potrebujejo mir in zbranost. In pri glasbi tišina. In Dunajski filharmoniki so v pripravah na Salzburški festival v mesecu avgustu mir in zbranost našli v Trenti.

Povečana onesnaženost okolja Triglava

Vzpon na Triglav je največja želja in cilj slovenskih pa tudi mnogih tujih planincev, pohodnikov in drugih ljubiteljev gora. Mnogi obiski pa povzročajo onesnaženost okolja, ki narašča. Upoštevati je treba, da se na največji vrh v Sloveniji vsako leto povzpne več kot 50 tisoč obiskovalcev. Letos bo planincev in drugih obiskovalcev morda še več, tudi zaradi tega, ker bo minilo 110 let od postavitve Aljaževega stolpa. Okolje še posebej obremenjuje Triglavski dom na Kredarici, v katerem vsako sezono (ta traja od začetka junija pa do jeseni) prenoči več kot 10 tisoč obiskovalcev, v Triglavskem domu pa je tudi sedež meteorološke službe. Za izboljšanje okolja sta začela dobrodelno akcijo velepodjetje Mercator in družba Procter & Gamble v Ljubljani. Načrtujeta, da bosta zbrala okoli 15 milijonov tolarjev. Denar v korist okolja bodo uporabili po predlogih Planinske zveze Slovenije, ki je s 55 tisoč člani, 245 planinskimi društvi, okoli 800 člani gorske reševalne službe, 985 markacisti in 1670 vodniki vseh kategorij, najbolj množična organizacija civilne družbe v Sloveniji. / M.

Na Hrvaškem upada prodaja slovenskega blaga

Na Hrvaškem že dalj časa upada prodaja slovenskih izdelkov oz. blaga. V zadnjem letu se je, denimo, prodaja znanih blagovnih znamk, kot so Droga, Perutnina Ptuj, Radenska, Fructal, Paloma in druge, zmanjšala za okoli 20%. Slovenske proizvajalce je posebej prizadela občutno manjša prodaja mlečnih izdelkov. Vzroki za manjšo prodajo naj bi bili kampanja z geslom "Kupujmo hrvaško" in tudi cene. Slovensko blago je namreč zaradi povečanih carinskih dajatev pri izvozu na Hrvaško praviloma dražje od ustreznih izdelkov v sosednji državi.

Slovenija po kakovosti voda na štiriindvajsetem mestu na svetu

Mednarodna organizacija Unesco je sporočila izide neke raziskave, po kateri je Slovenija glede kakovosti voda na štiriindvajsetem mestu na svetu. To je razmeroma ugodno, saj so v raziskavi ocenjevali skupaj 122 držav. Glavna izhodišča, uporabljena pri raziskavi, so bila kakovost pitne vode, onesnaženost podtalnice, ravnanje z odpadnimi vodami in zakonski predpisi s področja varstva ekologije.

Kar zadeva vodo, ima Slovenija več kot 26 tisoč km stalnih in hudourniških vodotokov, okoli 6.500 odkritih kraških jam, stotine izvirov, slapov in sotesk z visokogorskimi in ravninskimi naravnimi in umetnimi jezeri. Pomembne talne vode se nahajajo tudi v nasutih dolinah, slovensko morje pa vsebuje ogromne količine sicer neužitne slane vode. Nadalje imamo v Sloveniji za oskrbo s pitno vodo več kot tisoč vodovodnih sistemov, ki skupaj oskrbujejo več kot 90% prebivalcev. Uporabljajo tudi veliko število majhnih vodovodov krajevnega pomena. Žal pa imajo mali vodovodi pogosto pomanjkljivosti, ki se odražajo na slabši kakovosti pitne vode. / M.

Posveti Slovenske skupnosti Nakupovalno središče in bodoči razvoj Gorice

Črni oblaki nad goriško trgovino?

Gospodarsko stanje v Evropi in še posebno v Italiji res ni rožnato. Malo ljudi pa ve, da se v naslednjih letih piše zelo zaskrbljujoča prihodnost naši dragi Gorici. In to iz več razlogov. O tem je bil govor na izredno zanimivem posvetu z naslovom *Nakupovalno središče in bodoči razvoj trgovine v Gorici*, ki ga je v četrtek, 30. junija, priredilo pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti na sedežu na Drevoredu 20. septembra. Srečanje je sproščeno in spretno uvedla in vodila Mara Černic.

Gorica bo v nekaj letih dobila svoj veliki nakupovalni center v bližini ulice Terza armata, tik ob italijansko-slovenski meji. Pobuda za projekt se je porodila v času prejšnje občinske uprave, ko je županoval Valenti, ki je povedal investitor **Bruno Terpin**, predsednik družbe *Commerciale Goriziana*, ki dobro pozna zadevo. Tedaj se je govorilo o 14.000 kvadratnih metrih, sedaj pa o znatno večjem področju. Širitve smo predlagali, ker je lokacija povsem zanimiva, tik ob meji, je povedal Terpin. "Go-

boljšek; zaradi tega pa so dan kasneje primorani nakupovati v najcenejših marketih. V deželi Furlaniji-Juljski krajini je za zdaj 70% velikih nakupovalnih centrov osredotočenih v videmski pokrajini; njihovo število se bo še povečalo, saj ta priteka veliko avstrijskih kupcev. Gorica je lahko strateško zanimiva zato, ker meji s Slovenijo. Preden se bo v našem mestu postavila tako velika struktura, pa bi bilo pomembno uresničiti nekaj bistvenih posegov; eno najpomembnejših mest zasada načrt za razvoj goriške trgovine, poleg njega pa tudi načrt za ovrednotenje mestnega središča. Vsi pristojni dejavniki, od javne uprave do trgovcev, bi si morali zavhati rokave, da bi do tega čimprej prišlo, da bi mestno središče zaživel. "Drugih možnosti ni!" je pribral Primožič. Gorica bi lahko turistom in vsem, ki se peljejo mimo nje, boljše "prodajala" svoje znamenitosti, zgodovinske in druge značilnosti, saj so Brda, Kras in Soča bogati viri, ki jih je treba bolje izkoristiti. Prav specifičnost naše zemlje in kakovost ponudbe sta lahko

nih trgov in ulic, saj je 24.000 kvadratnih metrov nakupovalnega središča na načrtu dosti lepših npr. od načrta za novo Travnika. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da bo število brezposlenih (v mestnem središču), ki jih bo povzročila prisotnost veleblagovnice, gotovo večje od števila novih zaposlenih (v predmestju). Zaradi vsega tega je nujen preustroj goriške trgovine, ki je vsekakor vezan na razvoj parkirišč in prometa, ki doslej še ni bil smotno urejen. "Situacija je resnejša, kot si ljudje mislijo," je zatrdil Kosič. Že nekaj časa lahko opazujemo, kako manjše trgovine zapirajo; v naslednjih dveh letih se bo njihovo število še pomnožilo.

Očitno smo v dobi suhih krav, je poudaril direktor Slovenskega gospodarskega združenja **Igor Orel**. Vsega tega se nismo zavedeli, ko se nam je dobro godilo, in zato tudi ni bilo veliko storjenega. Zdaj pa imamo vodo v grlu. Gospodarstvenik, ki - kot je sam poudaril - je po rodu iz Trsta, je opomnil: "Gorica je 'cukerček', Goričani se ne zavedate, kaj imate. V to lepo mesto sem zaljubljen in prepričan sem, da ima vse pogoje, da se razvije." Nje-

Z leve: Igor Orel, Beni Kosič, Mara Černic, Bruno Terpin, Silvan Primožič (foto DPD)

riško želim gledati s Kalvarije. Kaj vidim? Eno samo mesto!" Vse je odvisno od širše, bolj odprte vizije; v Gorici npr. nimamo avtomobilskega salona Mercedes, v Novi Gorici ja. Naučili se bomo tudi, če se še nismo, da hodimo npr. k brivcu v sosednje mesto. Zakaj ne? V orjaškem trgovskem središču v Vilešu bo prostor za bolj specializirane trgovine, kot sta npr. Ikea in MediaWorld. V goriškem bo imel levji delež veliki market, zraven pa bodo manjše trgovine, hotel, kino z več dvoranami in fitness-center. Šlo bo za pravo vozlišče ob vhodu v mesto, katera grometne zveze je treba bolj smotno zarisati; primerni bi bili drevoredi, z umetniškimi deli okrašene rotunde.

Gospodarske perspektive na Goriškem niso obetavne, je pristavil goriški občinski svetnik **Silvan Primožič**, ki je prinesel tudi nekaj otipljivih podatkov iz svežih analiz. Vse to je posledica globalizacije in neukrotljive konkurenčnosti. "Vsega tega nočemo, toda poti nazaj ni!" V takem sistemu dobro živijo multinacionalke, naravnost poguben pa je za male stvarnosti, ki jih na Goriškem kar mrgoli. Kako se upreti? Primožič pravi, da manjši trgovci oz. obrtniki lahko preživijo, le če išče visoko kakovost. Kupna moč velike večine prebivalstva je sicer nizka, a vseeno si ljudje občasno radi privoščijo kak pri-

torej dodana vrednost Gorice. Zaskrbljujočo sliko stanja goriške trgovine je podal tudi predsednik sekcije trgovine na drobno Slovenskega gospodarskega združenja **Beni Kosič**. Če bi do takega nakupovalnega središča v Gorici prišlo pred dvema desetletjema, bi se ne razburjali. Položaj pa nas upravičeno skrbi, ker smo v fazi hude recesije. Tako središče bo zato v tem trenutku brez dvoma negativno vplivalo na našo malo trgovino; utopično bi bilo misliti, da ni tako. Veliki nakupovalni centri so zanimivi samo zaradi velikega marketa, je poudaril Kosič in navedel nekaj konkretnih primerov, ki so ga pripeljali do te ugotovitve; vsi drugi obrati znotraj njega skraj ne delajo, saj so povečini prazni, pogosto zapirajo in se spreminjajo. Že samo to dejstvo postavlja vprašanje, kdo bo imel od takega objekta v Gorici dobiček. Vsiljuje se misel o titanskih interesih (ekonomskih in političnih), ki nimajo kaj dosti opraviti z interesi posameznih trgovin znotraj nakupovalnega središča. Kosič je pripomnil, da žal ni prave koordinacije posegov glede načrtovanja nakupovalnega središča v ul. Terza armata, primerne ovrednotenja mestnega središča, prometnih povezav in gradnje parkirišč. "Goriško mestno središče tvega komercialno izumrtje!" Vse sile je treba čimprej napesti za olepšanje osrednjih mest-

no težavo pa vidi v tem, da v trenutku, ko se načrtuje kaj novega, nastopijo ovire in problemi. Treba je gledati naprej, zato tudi čimprej poskrbeti za olepšanje mestnega središča. To mora najti novo razsežnost, potreben je prometni načrt, zlasti je treba pomisliti na prehode in ceste, ki bodo še kako potrebni, ko bodo padle še zadnje meje. Gorica je komplementarna Novi Gorici; zato je treba enotni prostor koordinirano in konkretno načrtovati. Še bi lahko vlagali v veliki dogodek, ki smo mu bili priča 1. maja lani. Gorica mora postati bolj privlačna. Če pa je mestno središče slabo urejeno, gotovo ne bo privabljalo turistov.

Deželni svetnik Mirko Špacar je ob koncu živahne razprave sintetiziral izražene misli in podčrtal nezamisljivo dejstvo, da trgovski centri vedno bolj postajajo kraji srečevanj med ljudmi: tam je prosto parkirišče, poleti hladno, pozimi toplo, na voljo so - poleg trgovin - sladolei, kino, klopi, pizzerije in drugo. Toda vse te silnice morajo iti mimo mestnega jedra, je poudaril. Središče Gorice mora imeti svoje življenje, skrbeti mora, da odpravi zanemarjene predele, da bo prikupna in da bo znala privleči v muzeje, cerkve in na ogled drugih znamenitosti vse kupce od blizu in daleč, ki bodo prišli na ul. Terza armata.

Danijel Devetak

Čas obračunov za Slovensko deželno gospodarsko združenje

Stare napake je treba odpraviti

Foto IG

Slovensko deželno gospodarsko združenje je na svojem 29. rednem občnem zboru, ki je potekal v ponedeljek minulega tedna v dvorani ZKB na Opčinah in bil strogega delovnega značaja, presodilo dejansko uresničitev smernic, ki si jih je predsedstvo lani zastavilo v svojem programu. Obenem je snidenje služilo tudi za dojemanje bodočih strategij in reševanju starih vprašanj, ki so prekomerno zavirale dosedanje poslovanje organizacije.

Poročilo predsedstva, ki ga je prebral predsednik SDGZ Edi Kraus, predstavlja menda v našem prostoru unikat zaradi svoje intelektualne poštenosti, s katero je presodil uspehe oz. neuspehe načrtovanih izbir. Predsednik Kraus se ni izmahnil globoki avtokritiki, saj je "bil naš ambiciozni program izpolnjen do določene mere. Za to nosimo odgovornost vsi, ki smo v predsedstvu, s predsednikom na čelu." Možna opravičila je treba iskati predvsem v dejstvu, "da smo v tem letu spoznali bolj podrobno okolje in način dela." V prihodnje bo zato treba postaviti celotno delovanje pod vprašanje: kaj si želijo posa-

mezne članice in člani od SDGZ-ja?

V svojem programu so kadri SDGZ med drugim posvetili veliko pozornosti izobraževanju mladih, ki so tako ali drugače vezani na gospodarski oz. podjetniški sektor, od proizvodnih do storitvenih dejavnosti. Če bodo prizadevanja gotovo obrodila sadove v luči izpolnjevalne dejavnosti za mlade kadre, bodo pri združenju primorani nadalje temeljito prenoviti sistem sodelovanja, saj je bil dosedanj globoko pod pričakovanjem. "Imeli smo in imamo težave v sodelovanju med samimi odborniki v predsedstvu ter med odborniki in predsednikom." Vendar ne zaradi notranjih nesoglasij, temveč zato, ker "je zmanjkalo kulture o sodelovanju (vsakdo je po svoji naravi in izvoru raje solist) in načina komuniciranja." Glavni problem pa je po mnenju predsednika Krausa "pomanjkanje časa, da bi se večkrat sestajali, tudi na ločenih sestankih, in da bi, začeniši z nami, začeli oplemenjevat to kulturo sodelovanja". SDGZ je kot stanovska gospodarska organizacija podvržena volji oz. nejevolji ekonomskih okoliščin, v katerih deluje. Zna-

no je, da te niso rožnate ne na krajevni ravni in niti na širše italijanskem ter evropskem prizorišču. Čeprav so pri združenju ponosni, da lahko delujejo v prid slovenskih podjetnikov, so kljub temu opazili, da ta nacionalni ponos ne zadošča, da bi se podjetniki prepoznali v tej sindikalni organizaciji. "Več moramo narediti na tem, da naše združenje nudi svojim članom dodatne ugodnosti."

Predsednik Kraus pa je jasno postavil eno, in sicer, da so se odgovorni strogo držali načela prozornosti in poštenosti; to med drugim pomeni, da so se pri SDGZ držali sklenjenih dogovorov, ko je šlo za izbiro med podporami za kandidature bodočega predsednika Trgovinske zbornice.

Poročilo predsednika Krausa so sledila še poročila nadzornega odbora, ki ga je prebral Marino Pečenik, in poročili podjetij Servis ter Servis Koper, ki ju je podal predsednik Boris Zidarič. Martina Malalan pa je predstavila delovanje podjetja Evroservis, ki je pred nedavnim začel delovati v sklopu združenja in skrbi za koriščenje evropskih fondov.

Igor Gregori

Pismo bralca

Nasveti varčevalcem

Kot 60-letni upokojenec razpolagam z določeno vsoto denarja v različnih oblikah varčevanja po ključu razpršenosti kapitala. Pred 10 leti sem sklenil naložbeni življenjski zavarovanji z dvema različnima zavarovalnicama. Dejansko sta to investiciji z enkratnim pologom ter z minimalno 4 % zajamčeno letno donosnostjo. Na tekočem računu imam še nekaj finančnih sredstev. Sprašujem o smotnosti dodatnih pologov v že obstoječe naložbeno življenjsko zavarovanje ob dejstvu, da vstopne provizije znašajo 5,10 % ter davek na naložbo 2,50 %. Dodatno vprašanje. Kaj se zgodi v slučaju stečaja zavarovalniške družbe?

S. K. - Dolina

Sklenjeni naložbeni življenjski zavarovanji predstavljata obliko varčevanja, ki trenutno

ima smisel obdržati v vašem osebnem portfelju, ker bodisi kratkoročne kot dolgoročne obrestne mere ter donosi posebnih skladov zavarovalnic ne presegajo 4 %. Medbančna obrestna mera Euribor na 6 mesecev v sedanjih finančnih konjunkturah je namreč 2,11 %. Poleg tega obrestne mere na vrednostnih papirjih z 10, 20 oziroma 30-letno zapadlostjo znašajo 3,28 %, 3,75 % oziroma 3,85 % letno. Dodatno mora varčevalec upoštevati morebitne izgube na glavnici (it.: conto capitale) v primeru predhodnega izplačila naložbe, kar velja tudi za gotove državne vrednostne papirje. Srednji donos posebnih skladov zavarovalnic je v letu 2004 beležil 4,24 %, kar je pomenilo za investitorja 3,5 % efektivno letno obrestno mero. Zavarovalniška družba namreč prizna varčevalcu 80 % oziroma 90 % donosa posebnega sklada.

Zaradi visokih vstopnih stroškov ni razlogov za dodatne pologe v že obstoječi nalož-

beni zavarovanji. Na primer pri vlaganju v investicijske sklade bremenijo varčevalca povprečno nižji vstopni stroški, ki so različni glede na vrsto sklada. Pri gotovi obliki varčevanja kot monetarni skladi katerakoli oblika izdatkov celo odpade.

Stečaja zavarovalnice ni mogoče popolnoma izključiti, sicer skrb za tak slučaj naj bo pri gospodu S. K. zelo omejena. Aktivnost zavarovalniških družb je namreč podvržena posebnim zakonskim določilom ter strogemu pregledu nadzornih organov. Poleg tega zavarovalno-tehnične rezervacije v bilanci vsake zavarovalnice imajo status "posebnega kredita" do koristnikov (it. beneficiari) življenjskih zavarovanj. V skrajnem primeru stečaja družbe ta premoženjska masa uživa popolno varstvo pred posegi drugih upnikov. Bralci lahko sodelujejo pri naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

Stojan Pahor

Odmevi

Nasvidenje na naslednji proslavi - čez deset let

Junjska televizijska oddaja Stiki, posvečena praznovanju 60-letnice obnove slovenskih šol, me je spodbudila, da se vračam k tej temi. Priznati moram, da mi je televizijski prikaz celodnevne dogajanja na Pomorski postaji, ki ga je pripravila Luana Grilanc, delno popravil negativni vtis o proslavi, ki sem ga dobila na proslavi sami in na podlagi radijskega posnetka "Z naših prireditelj". Celodnevni program je bil res pester, svež, bogat. Iz televizijskega prikaza sem tudi razumela, kako je z gledala multimedijaska predstava Martine Kafol. Pa vendar so ostali v meni še

vedno nespremenjeni dvomi o vsebinski plati, pa tudi o tem, ali je bila dovolj praznična in povedna tistim, katerim je bila namenjena: vsej šolski populaciji od otrok v otroških vrtcih do maturantov, učnega osebja vseh stopenj, neučnega osebja, staršev in sorodnikov... Tudi prikaz Luane Grilanc v Stikih je bil usmerjen izključno v nastajanje in dogajanja na Pomorski postaji 23. maja. Nihče ni omenil, kdo, kako in zakaj je obnovil slovenske šole. Predsednik koordinacijskega odbora za pripravo proslave, Boris Pangerc, je temu namenil en sam stavek: "Vrata slovenskih

šol v Italiji so se ponovno odprla 8. oktobra 1945." Poleg tistih, ki so nosili največjo težo pri pripravi in izpeljavi celodnevne praznovanja, je Luana Grilanc intervjuvala samo dva gosta: učiteljico Stanko Hrovatin, ki je s svojega zornega kota obujala spomin na začetke obnovljene šole, in Lojzeta Bizjaka, ki je dobil od prirediteljev spominsko priznanje za Skupnost partizanskih učiteljev Primorske. Prav o teh priznanjih bi rada še nekaj zapisala. Če je del našega zgodovinskega spomina partizansko učiteljstvo, je del tega spomina tudi slovenska duhovščina, ki je učila v slovenščini verouk v zakristijah in drugod v

fašističnem dvajsetletju, zato bi bilo prav, da bi priznanje dobil tudi predstavnik duhovščine (namesto tega pa je izstopal v predstavi Martine Kafol kot znak

bi zaslužil na tej slovesnosti priznanje. 20. maja sem poslušala v Pogovorih sredi dneva daljši intervju, ki ga je imela Ines Škabar s prof. Bojanom Pavletičem. Med drugim je Pavletič obžaloval, da se nihče ne spomni nekaterih, ki so se trudili, da so naše šole postale javne in uradno priznane. Omenil je načelnika Prosvetnega oddelka Zavezniške vojaške uprave

Johna Simonija, ki je odločno ključoval italijanskim pritiskom in se postavil v bran slovenski šoli, pa mu ni nihče izrazil hveležnosti. Zdi se mi, da je pripravljali odbor zamudil

priložnost, da bi ob 60-letnici ustanovitve državnih slovenskih šol podelili priznanja (pa čeprav postumna) na primer Alfredu C. Bowmanu, čigar podpis nosijo okolišnice o ustanovitvi šol, že omenjenemu Johnu P. Simoniju, pa tudi slovenskim pionirjem, ki so l. 1945 organizirali, vpisovali, pisali učbenike: Srečko Baragi, Antonu Kacinu, Franetu Tončiču, Maksu Šahu, Martinu Jevnikarju, da omenim samo nekatere. Namesto tem so prireditelji podelili spominska priznanja posameznikom, organizacijam in javnim občilom, ki so pripomogli k uspehu proslave. Brez dvoma lažja, a nikakor ne pravična izbira. Je res tako težko reči nekemu: Hvala? Morda pa bo prišlo do tega na naslednji proslavi, čez deset let.

EHO

Prejeli smo

Ali drži tudi za današnji čas trditev, da je človek ustvarjen po Božji podobi?

K članku gospe Vide Valenčič "Kdo se boji razmišljajočih žensk?" (Novi glas 28.04.2005), bi rad dodal neko osebno pripombo, pa tudi nekaj tehtnih mnenj iz različnih virov, ker načena v današnjem času zelo problematičen odnos med moškim in žensko. Priznam, da danes vlada nek splošen relativizem, sedanjí papež omenja celo neko diktaturo relativizma, ki je načel tudi temelje načrta, ki ga je imel in ga ima še danes Bog, ko je ustvaril človeka po svoji podobi, zato me razmišljanja Valenčičeve ne presenečajo.

Tako je zapisala gospa Valenčič med drugim: "Mogoče pa se je res današnja ženska preveč odutjila od tistega antičnega arhetipa ženska posoda." Mogoče preveč slišimo in premalo zares poslušamo, premalo znamo stimulirati moške, da prisluhnejo temu, kar jim pravi njihov notranji svet, premalo se skušamo naučiti sprejemati jih kot sebi-različna, zato pa komplementarna bitja. (...) In, če je res, da bi ženska morala v večji meri prisluhniti svoji

(prirojeno?) struni, ki jo uči varovanja in sprejemanja, je ravno tako pomembno, da se moški zaveda bogastva, ki ga lahko predstavlja "ženska, ki razmišlja". Mislim, da je pravilno, če hočemo čim iskreneje odgovoriti na vprašanja in teze, ki jih razvija gospa Valenčič, pogledati, kaj pravi Sveto pismo o človeku in kakšnega človeka je imel Bog v mislih, ko ga je ustvaril. Pomagal si bom s citatom iz knjige "Milost zmore več" Andreja Loufa.

"... Dejstvo, da o Bogu govorimo kot očetu in materi, nam a posteriori razodeva zadrego, ki jo je moral Bog čutiti, če smemo uporabiti tako antropomorfné izraze, ko je ustvarjal človeka po svoji podobi in sličnosti in je moral ločiti, nato pa spet združiti, kar je bilo v njem združeno. Ko se je utelesil v človeški naravi in prišel med ljudi, se je bila Božja podoba nekako primorana podvojiti. Samo mož "in" žena skupaj in kot dopolnilo drug drugemu sta lahko izražala na nekoliko primernejši način nepojmljivo bogastvo skrivnosti skupnosti, povezanosti, izmenjave in enosti v

Bogu. Še zlasti to velja, ko gre za Božjo ljubezen z dvema sestavnima: nežnostjo in močjo. Sveto pismo ju vedno skrbno ločuje, čeprav ju družijo v enem izrazu. Bog je hkrati hese in emet, misericordia et veritas, nežnost in zvestoba. Če prenesemo na človeško naravo in prevedemo v človeško govorico, je Božja ljubezen morala roditi dvoje bitij in dve besedi, ki se dopolnjujeta, vendar obe enako človeški in hkrati globoko različni: mož in žena in njuno medsebojno čustveno bogastvo. Mož, pričevalec in znamenje Božje moči in trdnosti; žena, pričevalka in znamenje njegove miline, njegovega neskončnega sprejemanja. Eno samo človeško bitje za to ne bi bilo dovolj. Treba je bilo, da je človek "dva v enem". Vsa Božja in človeška vzgoja bo posledje temeljila na rodovni komplementarnosti teh "dveh v enem", kakor nakazuje že besedilo Prve Mojzesove knjige: "Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril" (1 Mz 1,27). "Moško" človeško bitje je emet, je zvestoba ali bolj: trdnost, sta-

novitnost po podobi trdnosti in stanovitnosti Boga. Človek se lahko nasloni na Boga kakor na skalo, ki se ne bo podmaknila. Lahko gradi nanj kakor na temelj, ki ne bo popustil. Pri ženski pa je človeško bitje tudi hese, to se pravi brezmejná nežnost, vedno pripravljena, da sprejme in odpusti. Da je Bog lahko neizpodbitno močan celo tedaj, ko se kaže nežnega in usmiljenega, je za naše gledanje eden najbolj presenetljivih in najbolj nepojmljivih vidikov skrivnosti Boga.

(...) Stvari so nekoliko bolj preproste v družinskem življenju, v normalno grajenem družinskem jedru, to se pravi tam, kjer sta oče in mati dovolj navzoča in v glavnem dovolj korektno igrata svojo vlogo. Kakor smo videli, Božja podoba odseva iz dopolnjujočega se delovanja obeh. Oče se lahko kaže trdega in celo strogega, kadar je materina dobrota dovolj močna protiutež. In mati se lahko kaže skoraj predobro, kadar pri neizogibnem pozivanju k redu lahko računa na očeta. Razumljivo je, da je potreben še dodaten pogoj: medsebojno razumevanje staršev mora biti tako, da se v obeh otrok dejansko kaže to kot eno, v enotnosti brez pomanjkljivosti. Otroci ne bodo mogli na skrivaj doseči pri materi tega, kar je oče pred vsemi svečano odklonil, in obratno. So glasje staršev pri vzgoji je seveda

nujen potreben pogoj za pozitivni vpliv na otroke. Obenem pa ustvarja čudovito podobo Boga, ki je hkrati nežen in močan." Sveti Pavel pa piše takole: "... Tako bodo mogle vzgajati (stare ženske) mlade žene, da bodo ljubile svoje može, svoje otroke, da bodo razumne, spodobne, dobre hišne gospodinje, da bodo ubogale svoje može. Tako Božje besede ne bodo preklinjali." (Pismo Titu 2,4-5).

Gospa Valenčič začena svoj članek: "Moški je v današnji družbi nedvomno zbezan." Res je to. Po pravici povedano niso samo moški danes zbežani, mnogo bolj so zbežani danes otroci in posebno še mladina, pa tudi starejši in morda še najbolj same ženske. Vsakdo, ki gre ven iz Božjega načrta, je zbezan. Naj mi nihče preveč ne zameri, če na kak način primerjam odpad od Božjega načrta, ki ga je, na splošno, naredila ženska zahodnega krščanskega sveta v sedanjem času, in kot posledica tega tudi moški, odpadu Eve, in kot posledica tudi Adama. Bog je zaupal ženski najbolj dragoceno stvar, to da je postala nositeljica življenja, ob določenem času ji je zaupal celo svojega Sina, in prav zaradi tako velike milosti so njeni odpadki od Božjega načrta tako usodni za človeka. Zato ni nič čudnega, če so besede iz drugega Pavlovega pisma tako

aktualne: "Tole pa vedi, da bodo v poslednjih dneh nastopili hudi časi. Ljudje bodo namreč samoljubni, lakomni, bahavi, prevzetni, preklinjevalci, neposlušni staršem, nevhvaležni in nesveti, brez srca, nespravljivi, obrekljivi, brez samoobvladovanja, divji, brez ljubezni do dobrega, izdajalski, predrzni, napihnjeni. Raje bodo imeli nasladi kakor Boga, držali se bodo zunanje oblike pobožnosti, zanikali pa njeno moč." (2 Tim. 3,1-5).

Po mojem mnenju, kar ima najhujše posledice pri vzgoji otrok, v družinskih odnosih ter družbi je osporavanje vloge, ki jo je Bog zaupal moškemu, osporavanje očetovstva, osporavanje glavi družine in staviti se na njegovo mesto brez Božjega blagoslova. Samo eno vprašanje. Od koga naj se naučijo otroci ubogati? Morda od očeta, ki uboga in je podložen mamic? Nikjer, v Svetem pismu nisem zasledil nekaj takega. In mi vsi vemo ter tudi najmodernejša in modra psihologinja nam pravi, da otroci odnesejo v življenje ne to, kar slišijo doma, ampak to, kar vidijo in doživljajo.

Tako je zapisal Pridigar: "Vrlo ženo, kdo jo najde? Visoko presega bisere njena cena... Njeni sinovi se dvigajo ter jo blagrujejo, tudi njen mož jo hvali... Žena, ki se boji Gospoda, ta je hvalevredna..."

Emil Radetič

NOVI
GLAS

Glavni urednik Andrej Bratuž - Odgovorni urednik Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredištvó v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it

Uredištvó v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst,
tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

Tisk: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l.,
Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

Letna naročnina: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov,
inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

Oglaševanje: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica,
ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452,
iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska
v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03
(varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za
osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko
brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov,
ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

To številko smo poslali v tisk v torek, 5. julija, ob 14. uri.

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Geldof, pravi recept za amnezijo

mama ni obrnila v rimi in ni pred vsakim stavkom in za njim dodala še "yo, sinček, yo", ji poredni malček sploh ni prisluhnil. No, da ne bo pomote, na Live 8 bodo nastopala tudi vsa najbolj priznana imena, ki so ustvarila zgodovino moderne rock in pop glasbe: U2, Madonna, Sting, R.E.M. in nekoliko mlajši Robbie Williams. Svoj delež bodo prispevali tudi stari mački, ki so sami izumili lahko glasbo. Govorim o neuničljivem Micku Jaggerju in njegovih Rolling Stonesih, v mislih imam Rogerja Watersa in Pink Floydje, večnega Paula McCartneyja, pa seveda zaljubljenega Eltona Johna. Njim gre tudi posebno priznanje. V letih so bili skoraj že takrat, ko so prvič nastopili na Geldofovi prireditvi. Danes imajo za

sabo že toliko let glasbene delovne dobe, da bi lahko celo v Italiji po novem pokojninskem sistemu izpolnili vse pogoje za mirno upokožitev. In redno bi zaradi celotrajnosti prejeli nagrado "Delavec leta". Zanimiva pobuda, ta Live 8. In koristna. Pred nekaj meseci so v kinodvoranah vrteli zelo dober film, Hotel Rwanda. Povzeto po resnični zgodbi je celovečerec prikazoval genocid v Rwandi iz leta 1994. V treh mesecih je v civilni vojni med plemenoma Tutsi in Hutu umrlo milijon (da, prav ste razumeli) ljudi. Mi smo se takrat v istem obdobju hudo zgražali nad Maradono, ki je na nogometnem SP v Ameriki užival kokain. Morda bo v bližnji prihodnosti potreben še

celovečerec o Darfurju. Da se bomo spomnili, kaj se je dogajalo takrat, ko je Ronaldo zapustil Inter, se na smrt skregal z Morattijem in postal italijanski državni sovražnik št. 1. Od tega mi živimo. Temu se moramo "zahvaliti", če lahko vsak od nas danes hkrati piše e-mail, se pogovarja na messengerju in telefončku ter pošilja mms s poletnih počitnic na Kreti. Potem pa, če povzamem iz Hotela Rwanda, zvečer sedemo pred televizijo, slišimo o še enem genocidu, pomislimo "oh, kako grozno" in naprej večerjamo. Ne gre za kritiko ali obujanje slabe vesti, saj vsi v tem in s tem živimo. Gre samo za golo ugotavljanje dejstev. Afriko in tretji svet opazimo samo, ko ju prizadene tsunami ali se nanj spmni Bob Geldof. Dober tek!

Andrej Černič

Poletno središče Srečanje Izlet v Forgario

Vedno očarljiva narava!

V sredo, 22. junija, smo se otroci goriškega poletnega centra Srečanja udeležili izleta v Forgario in okolico. Zbrali smo se okoli 8.30 v parku pri sestrah. Pripravili smo pijačo in jedačo. S sabo smo vzeli tudi zastave vseh treh starostnih skupin. To so: Sonček, Orli, Ognjena puščica. Odpotovali smo polni energije in dobre volje proti Huminu. Že zjutraj je bilo zelo toplo, čakal nas je sončen in naporen dan. Po enourni poti smo dospeli do zaščitene območja jastrebcev (naravni rezervat park po jezeru Cornino). Najprej smo pomalicali in se odžejali. Tam nas je tudi čakal prijazen vodnik, ki nas je lepo sprejel in vodil v prijetni hladni sobi, kjer so na stenah bile prikazane razne ptice roparice (dnevne in nočne). Bilo je več vrst jastrebcev, orlov, sov in vran. Vodnik nam je obrazložil, po čem se razlikujejo, nato pa po-

bistra in s stalno temperaturo 9 stopinj. Na božični večer imajo v jezeru mašo potapljači. Popoldne smo se odpravili v didaktični laboratorij, kjer smo opazovali in spoznali stopinje gozdnih živali; sodelovali smo in odgovarjali na razne kvize in

in smejali ter intenzivno izdelovali "skubiduže".

Erik: Na izletu mi je bilo najbolj všeč, ko so jastrebi obirali

prašičjo nogo. Seveda sta mi bila všeč tudi gad in modras, najbolj strupeni kači v naši okolici.

Jernej: Res me je prevzel pogled na modrasa. Še posebno mi je ostal v spominu njegov rožiček.

Štefan: Najlepši trenutek dneva je bil, ko smo prek igre

spoznali nove živali, rastline in njihova italijanska imena.

Emanuele: Najbolj mi je bil všeč modras.

Jana: Všeč so mi bile živali.

Jan: Zelo lepo je bilo opazovanje kač in malega jastreba.

Marta: V laboratoriju je bilo zelo zanimivo; predvsem sta mi bili všeč dve igri: živalski memori in otipavanje predmeta z zaprtimi očmi.

Lionella: Všeč so mi bile kače, ptiči in naravoslovni muzej.

Tadej: Všeč sta mi bila pripoved v muzeju in ogled jastrebcev ter kač. Všeč mi je bilo tudi jezero.

MISLI

Ivana: V avtobusu je bilo zelo lepo, saj smo se vsi igrali, peli

drobno opisal (kraljevega) jastreba. Na tem območju živi ponovno že 20 let. Tehta od 12 do 15 kg. Leti zelo visoko, nad 700 m višine, lahko tudi do 1000 m. Živi povprečno 50-60 let. Ima zelo velike peruti, ki merijo od 2,70 do 3 m. Hrani se samo z mrtvimi živalmi, zato ni napadalen in nevaren. Tu jih je približno 60. Po razlagi smo si ogledali družino jastrebcev, ki so imeli mladiča, starega komaj 2 meseca. Ti so zaprti v veliki zaprti kleti. V drugi pa je bil eden slep, ker so ga ljudje pretepli. Nato smo se sprehodili do jezera Cornino, ki je ledeniškega izvora. Voda je zelo čista,

Z 8. strani

Gledališka modrica...

Po tekstu Eve Janikovszky je za dramsko skupino DIZ P. Trubar - S. Gregorčič in TTZ Ž. Zois in PZ I. Cankar priredila in zrežirala Vesna Tomsič. Tomsičeva je s svojimi posrečenimi odrskimi izbirami in postavitvami ob dognanih režijskih rešitvah in z gledališkim navdušenjem ter energijo, ki jo je znala posredovati mladim in manj mladim nastopajočim, prava utripajoča zvezda letošnjega festivala. Črn humor je napolnil ozračje petkovega večera s komedijo V. Möderndorferja, v narečni priredbi Marine Cernetig Mama je umarila dvakrat, ki jo je v režiji Marjana Bevka, poudarjajoči značajske odtenke in pohlep nastopajočih, tekoče in prepričljivo podalo Beneško gledališče.

Sobotni, zadnji tekmovalni dan pa je oder zasedel dramski odsek PD Štandrež, ki letos slavi 40-letnico neprekinjenega delovanja, z izvirno igro Janeza Povšeta Za blagoslov in rdeče zvezde v režiji igralca SNG Nova Gorica Jožeta Hrovata. Ob dobri homogenosti uigranih štandreških komedijantov so bile v "teji čisto zamejski šaloigri" v ospredju velike in male ideološke in druge bolj "stvarne" razprtije in zdraha, ki so v dobrohotni ironiji in satirični osti odlikavale naš mali vsakdanjik.

Foto Kroma

Slavnostni nedeljski nagajevalni večer je z besedo, petjem, optimistično in hudomušno noto, naj se mladi le zavzemajo za gledališko muzo, saj se tudi z njo na kakšen način da preživeti, popopral gledališki igralec Danijel Malalan, z veselimi melodijami pa poživil Mali kraški muzikantje. Njim je izročila spominski dar Slavka Cetin, ena izmed domačih umetnic (poleg Marije Šemec, Geni Gruden, Vide Pertot), ki so letos med festivalom razstavljale svoje ročne izdelke v prostorih nekdanje osnovne šole. Pozdrave in pohvalo organizatorjem za ves trud, ki ga zahteva priprava te dolgotrajne pobude, so, ob uvodnih besedah vseprisotne, vedno nasmejane podpredsednice domačega društva Darie Gherlani, izrekli Massimo Romita, podžupan in odbornik za šport in kulturo v občini Devin-Nabrežina, Marij Maver, predsednik SP, Marino Marsič, deželni predsednik ZSKD, in Ace Mermolja, predsednik Zadruga PD.

Pred podelitvijo nagrad je v imenu komisije spregovoril njen predsednik Igor Tuta, ki je

ob pohvali prirediteljem povedal nekaj strnjenih misli o razveseljivi prisotnosti skupin z vseh naših treh slovenskih področij ter še iz Madžarske in Hrvaške, o samem delu komisije, ki je imela kar nekaj težav zara-

V tej kategoriji žirija ni podelila nagrad za najboljšo žensko vlogo, sceno in glasbo, ker zanje ni bilo možnih kandidatur. Dala pa je štiri priznanja, in sicer vzgojiteljem VZS Mitja Čuk za predstavo Rdeča kapica, avtorju in režiserju Milivoju Mikiju Rošu za izvirno delo Kdo je ubil soseda?, dramski

Foto Kroma

di zelo različnih žanrskih predstav in nižje kakovosti festivala. Grenko je spet poudaril odsotnost predstavnikov SSG. Adrijan Rustja pa je dal nekaj napotkov skupinam za izboljšanje svojih nastopov in opozoril na to, da bi bilo treba odpraviti nekatere tehnične pomanjkljivosti mavhinjskih odrov (toda organizatorji to želijo, da so finančni prispevki ostali vsa leta nespremenjeni, zato ni sredstev za popravila). Nato je, ob Tutovem branju utemeljitev, potekalo nagajevanje: Mladinska kategorija: najboljša izvedba: dramska skupina DSŠ I. Trinko, Gorica - Kam greš, mali človek?; najboljša režija: Vesna Tomsič - Kam

skupini DIZ P. Trubar - S. Gregorčič, TTZ Ž. Zois, PZ I. Cankar za uprizoritev dela Le po kom se je vrgl ta otrok? režija Vesna Tomsič, Alojz Useniku in Loredani Jurkovič za nastop v komediji Piknik s tvojo ženo in na splošno za delo dramskega društva Bazovica z Reke, ki že skoraj 60 let ohranja slovensko besedo med našo manjšino na Hrvaškem. Kategorija odraslih: najboljša izvedba: Beneško gledališče - Mama je umarila dvakrat, režija Marjan Bevk; najboljša režija: Ingrid Werk - Pirnati Ugo, dramska skupina SKD Slavec iz Ricmanj (komisija je tokrat poveljala pozornost primorskim ljubiteljskim režiserjem); najboljša moška vloga: Peter Terčon - Felice in igri Šesti čut - Paždevanje gledališke skupine PD Rovte-Kolonkovec, režija Ingrid Werk; najboljša ženska vloga: Danjela Puia - Vanda v delu Za blagoslov in rdeče zvezde dramskega odseka PD Štandrež, režija Jože Hrovat; najboljša stranska moška vloga: Roberto Bergnack - Jurčič v igri Mama je umarila dvakrat; najboljša stranska ženska vloga: Ivana Terčon - Semplicija v igri Pirnati Ugo; najlepša scena:

Franko in Joško Kogoj v delu Za blagoslov in rdeče zvezde; najlepši kostumi: Gregor Geč v igri Sen kresne noči, v njegovi režiji in izvedbi dramske skupine SDD Jaka Štoka, Prosek-Kontovel; najboljša glasba: Iztok Cergol, songi v igri Sen kresne noči dramske skupine ŠKD Cerovlje-Mavhinje in SKD I. Gruden, priredba Maja Lapornik; najboljši izvirni tekst: Janez Povše Za blagoslov in rdeče zvezde. Predsednik ŠKD Cerovlje Mavhinje Paolo Antonič je izročil nagrado publike dramski skupini DSŠ I. Trinko, Gorica, za igro Kam greš, mali človek?

RESTAVRACIJA SVETA GORA - Nova Gorica
Tel.: 00386 5 30-02-701

Menu že od 2000 sit
Za večje skupine dodatni popusti